

U S T A W A

z dnia 2018 r.

o pracowniczych planach kapitałowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady gromadzenia środków w pracowniczych planach kapitałowych, zwanych dalej „PPK”, zawierania umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK, finansowania i opłacania składek odprowadzanych do PPK oraz dokonywania wypłat transferowych i wypłat środków zgromadzonych w PPK.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dane identyfikujące uczestnika – pierwsze imię, nazwisko, nazwisko rodowe, płeć, datę urodzenia, adres zamieszkania, adres do korespondencji, numer PESEL lub datę urodzenia w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają obywatelstwa polskiego;
- 2) dyspozycja – polecenie dokonania wypłaty albo wypłaty transferowej składane wybranej instytucji finansowej;
- 3) dziecko uczestnika – dziecko własne uczestnika, dziecko małżonka uczestnika, dziecko przysposobione przez uczestnika lub jego małżonka, a także dziecko, w sprawie którego toczy się z wniosku uczestnika lub jego małżonka postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną uczestnika lub jego małżonka;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.

- 4) fundusz inwestycyjny – fundusz inwestycyjny otwarty, specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty lub fundusz zagraniczny, o których mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych;
- 5) gromadzenie środków – przyjmowanie składek podstawowych lub składek dodatkowych do PPK, a także składki powitalnej, dopłat rocznych i wypłat transferowych oraz zyski z inwestowania środków zgromadzonych w PPK;
- 6) grupa kapitałowa – grupa kapitałowa w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 oraz z 2018 r. poz. 62);
- 7) IKE – indywidualne konto emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776);
- 8) informacja zbiorcza – informacja o wysokości odprowadzonych składek do PPK;
- 9) instytucja finansowa – TFI, które zostało dopuszczone do udziału w portalu PPK w trybie przepisów rozdziału 9;
- 10) konwersja – jednoczesne odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym funduszu inwestycyjnym i nabycie jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez to samo towarzystwo za środki pieniężne uzyskane z odkupienia jednostek uczestnictwa albo jednoczesne odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym subfunduszu funduszu inwestycyjnego i nabycie jednostek uczestnictwa w innym subfunduszu tego samego funduszu inwestycyjnego za środki pieniężne uzyskane z odkupienia jednostek uczestnictwa;
- 10) minimalne wynagrodzenie – wynagrodzenie, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847);
- 11) NIP – numer identyfikacji podatkowej nadany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106);
- 12) numer identyfikacyjny REGON – numer identyfikacyjny podmiotu gospodarki narodowej, o którym mowa w art. 42 ust. 10 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068 oraz z 2017 r. poz. 60);
- 13) okres zatrudnienia lub zatrudnienie:
 - a) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. a – okres od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku,

- b) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. b i d – okres od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy,
 - c) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. c – okres od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy na rzecz spółdzielni do dnia zakończenia jej wykonywania,
 - d) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. e – okres od dnia powołania na członka rady nadzorczej do dnia zaprzestania pełnienia tej funkcji;
- 14) organ nadzoru – Komisję Nadzoru Finansowego, o której mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.²⁾);
- 15) osoba uprawniona – osobę fizyczną wskazaną przez uczestnika, która otrzyma środki zgromadzone przez uczestnika w PPK w przypadku jego śmierci, lub spadkobiercę uczestnika;
- 16) osoby zatrudnione:
- a) pracowników, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 138 i 305),
 - b) osoby wykonujące pracę nakładczą, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 303 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy,
 - c) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych, o których mowa w art. 138 i 180 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560 i 1596),
 - d) osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
 - e) członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji
– podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 724, 791, 819, 1089, 2102 i 2486 oraz z 2018 r. poz.

- systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106, 138 i ...);
- 17) PFR – Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, o którym mowa w art. 2 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2259 oraz z 2017 r. poz. 624, 1491 i 1529);
 - 18) płatnik – płatnika składek, o którym mowa w art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
 - 19) podmiot zatrudniający:
 - a) pracodawcę, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. a,
 - b) nakładcę – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. b,
 - c) rolnicze spółdzielnie produkcyjne lub spółdzielnie kółek rolniczych – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. c,
 - d) zleceniodawcę – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. d,
 - e) podmiot, w którym działa rada nadzorcza – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. e;
 - 20) portal PPK – system teleinformatyczny, o którym mowa w rozdziale 9;
 - 21) poważne zachorowanie – trwałą niezdolność do pracy uprawniającą do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138), lub: amputację kończyny, bakteryjne zapalenie mózgu lub opon mózgowodzeniowych, wirusowe zapalenie mózgu, chorobę Alzheimera, chorobę Leśniowskiego–Crohna, chorobę neuronu ruchowego (stwardnienie zanikowe boczne), chorobę Parkinsona, dystrofię mięśniową, gruźlicę, niewydolność nerek, stwardnienie rozsiane, chorobę wywołaną przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV), kardiomiopatię, nowotwór złośliwy, tocząc trzewny układowy, udar mózgu, utratę mowy, słuchu lub wzroku, wrzodziejące zapalenie jelita grubego lub zawał serca;
 - 22) PPE – pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449 oraz z 2018 r. poz. ...);

- 23) rachunek – zapis w rejestrze lub subrejestrze uczestnika funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu funduszu inwestycyjnego prowadzony na zasadach określonych w niniejszej ustawie, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, 106 i 138);
- 24) rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 878 oraz z 2016 r. poz. 26);
- 25) środki – środki finansowe gromadzone na rachunku uczestnika prowadzonym przez fundusz inwestycyjny zarządzany przez wybraną instytucję finansową, inwestowane w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych;
- 26) TFI – towarzystwo funduszy inwestycyjnych w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych, a w przypadku funduszu zagranicznego – właściwy organ tego funduszu uprawniony do jego reprezentacji;
- 27) trwały nośnik – trwałe nośnik, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683 i 2361);
- 28) uczestnik – osobę zatrudnioną, w imieniu i na rzecz której podmiot zatrudniający zawarł umowę o prowadzenie PPK z instytucją finansową;
- 29) ustawa o funduszach inwestycyjnych – ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi;
- 30) ustawa o obrocie instrumentami finansowymi – ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138);
- 31) wkład własny – wymagane środki pieniężne przeznaczone na zapłatę części ceny zakupu prawa własności budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, które wnioskujący o kredyt deklaruje pokryć ze środków własnych w celu przyznania kredytu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. poz. 819);

- 32) wybrana instytucja finansowa – instytucję finansową, z którą w imieniu i na rzecz uczestnika podmiot zatrudniający zawarł umowę o prowadzenie PPK albo wyznaczoną instytucję finansową;
- 33) wynagrodzenie – podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika, o której mowa w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z wyłączeniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 tej ustawy;
- 34) wypłata – dokonana na wniosek uczestnika lub osoby uprawnionej wypłatę środków zgromadzonych w PPK na wskazany rachunek bankowy w przypadku spełnienia warunków określonych w ustawie;
- 35) wypłata transferowa – przekazanie środków na warunkach określonych w ustawie z jednego rachunku prowadzonego w PPK na inny rachunek prowadzony w PPK, na IKE byłego współmałżonka uczestnika lub osoby uprawnionej, na PPE osoby uprawnionej, na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej uczestnika, o której mowa w art. 49 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106 i 138) lub do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, 1926, 2102 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 8 i 106);
- 36) wyznaczona instytucja finansowa – instytucję finansową, o której mowa w rozdziale 10;
- 37) ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 38) zwrot - wycofanie środków zgromadzonych w PPK na wniosek uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika.

Art. 3. 1. PPK jest tworzony w celu systematycznego gromadzenia oszczędności przez uczestnika z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez niego 60 roku życia.

2. W zakresie nieuregulowanym ustawą zasady zarządzania środkami zgromadzonymi na rachunkach określają przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Art. 4. 1. W sprawach dotyczących PPK uczestnik składa oświadczenia woli na trwałym nośniku lub na piśmie bezpośrednio wybranej instytucji finansowej lub za pośrednictwem podmiotu zatrudniającego, z zastrzeżeniem art. 39.

2. Uczestnik jest obowiązany informować wybraną instytucję finansową lub podmiot zatrudniający o każdorazowej zmianie danych identyfikujących uczestnika.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio po ustaniu zatrudnienia.

4. W przypadku połączenia, podziału podmiotu zatrudniającego, albo zbycia przez podmiot zatrudniający prowadzonego przez niego innego podmiotu zatrudniającego w całości albo jego zorganizowanej części, uczestnik składa oświadczenia woli bezpośrednio wybranej instytucji finansowej lub za pośrednictwem nowego podmiotu zatrudniającego.

5. W przypadku likwidacji podmiotu zatrudniającego uczestnik składa oświadczenia woli za pośrednictwem likwidatora, a po zakończeniu likwidacji – bezpośrednio wybranej instytucji finansowej.

6. W przypadku upadłości podmiotu zatrudniającego uczestnik składa oświadczenia woli bezpośrednio wybranej instytucji finansowej. Syndyk jest obowiązany do powiadomienia uczestników PPK o sposobie składania oświadczenia woli w sprawach dotyczących PPK w związku z upadłością podmiotu zatrudniającego, w terminie 45 dni od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 5. 1. Podmiot zatrudniający, który nie ma siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może uzgodnić z osobą zatrudnioną, w formie umowy zawartej na piśmie pod rygorem nieważności, że spoczywające na nim obowiązki wynikające z ustawy, będą wypełniane w jego imieniu przez tę osobę zatrudnioną w okresie jej zatrudnienia w tym podmiocie zatrudniającym.

2. Jeżeli podmiot zatrudniający, o którym mowa w ust. 1, zatrudnia więcej niż jedną osobę zatrudnioną, umowę o wypełnianiu obowiązków wynikających z ustawy może zawrzeć tylko z jedną wybraną osobą zatrudnioną.

Art. 6. Określenia „pracowniczy plan kapitałowy” lub „PPK” mogą być używane wyłącznie do określenia planów uregulowanych w ustawie.

Rozdział 2

Umowa o zarządzanie PPK

Art. 7. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK, jeżeli zatrudnia co najmniej jedną osobę zatrudnioną, w imieniu której, zgodnie z przepisami rozdziału 3, jest obowiązany zawrzeć umowę o prowadzenie PPK.

2. Umowa o zarządzanie PPK jest zawierana z instytucją finansową w formie pisemnej lub w formie elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku.

3. Podmiot zatrudniający, po zasięgnięciu opinii zakładowej organizacji związkowej lub innej reprezentacji osób zatrudnionych, wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w szczególności na podstawie oceny proponowanych przez tę instytucję finansową warunków zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, efektywności w zarządzaniu aktywami i doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi, mając na uwadze najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych.

4. Umowa o zarządzanie PPK nie może zawierać warunków mniej korzystnych niż warunki oferowane przez instytucję finansową w portalu PPK w dniu zawarcia tej umowy.

Art. 8. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK w terminie 90 dni od dnia zatrudnienia pierwszej osoby zatrudnionej.

2. Do ostatniego dnia lutego każdego roku kalendarzowego ZUS przekazuje PFR informację zawierającą nazwę, numer identyfikacyjny REGON, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji płatników, będących podmiotami zatrudniającymi, którzy w poprzednim roku kalendarzowym deklarowali składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera dane zgodne ze stanem na dzień 31 grudnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym przekazywana jest informacja, identyfikujące podmioty zatrudniające, które w danym roku kalendarzowym deklarowały składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione: nazwę, numer identyfikacyjny, REGON, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji.

4. PFR weryfikuje dane zawarte w informacji, o której mowa w ust. 2, z danymi dotyczącymi podmiotów zatrudniających zawartymi w ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 11.

5. W przypadku, gdy podmiot zatrudniający nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie, o którym mowa w ust. 1, PFR wzywa na piśmie podmiot

zatrudniającego do zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

6. Jeżeli podmiot zatrudniającego nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie wskazanym w ust. 5, przyjmuje się, że w pierwszym dniu po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, z mocy prawa powstał stosunek prawny wynikający z umowy o zarządzanie PPK pomiędzy podmiotem zatrudniającego a wyznaczoną instytucją finansową na warunkach oferowanych przez tę instytucję, zgodnych z art. 51, które były publikowane w portalu PPK w dniu powstania stosunku prawnego.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, wyznaczona instytucja finansowa, w terminie 30 dni od upływu terminu, o którym mowa w ust. 5, przekazuje podmiotowi zatrudniającego na piśmie lub jeżeli podmiot ten wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, informację o warunkach prowadzenia PPK.

Art. 9. 1. Podmiot zatrudniającego zawiera umowę o zarządzanie PPK z jedną instytucją finansową.

2. W przypadku:

- 1) nabycia przez podmiot zatrudniającego innego podmiotu zatrudniającego w całości lub jego zorganizowanej części,
- 2) połączenia podmiotów zatrudniającego prowadzących PPK
– podmiot zatrudniającego zawiera umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych, z tą samą instytucją finansową, z którą zawarta została umowa o zarządzanie PPK.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, art. 18 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. Umowa o zarządzanie PPK określa w szczególności:

- 1) instytucję finansową, z którą zostaje zawarta umowa;
- 2) nazwę funduszy lub subfunduszy, o których mowa w art. 37 lub art. 38, zarządzanych przez instytucję finansową, o której mowa w pkt 1, w jakich mogą być lokowane środki gromadzone w PPK wraz ze wskazaniem nazw subfunduszy wydzielonych w funduszach inwestycyjnych, jeżeli te fundusze inwestycyjne prowadzą działalność jako fundusze składające się z subfunduszy;
- 3) warunki i tryb zawierania przez podmiot zatrudniającego umów o prowadzenie PPK;
- 4) warunki gromadzenia środków i zarządzania nimi przez poszczególne fundusze inwestycyjne i subfundusze, o których mowa w pkt 2;

- 5) warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty i wypłaty transferowej;
- 6) wysokość składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający dla poszczególnych grup osób zatrudnionych i sposób zmiany wysokości tych składek;
- 7) sposób deklarowania składek dodatkowych finansowanych przez uczestnika i sposób zmiany wysokości tych składek;
- 8) maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK i opłat obciążających uczestnika oraz warunki, o ile są przewidziane, na jakich mogą one zostać obniżone bez konieczności zmiany umowy;
- 9) warunki zmiany umowy;
- 10) warunki i okres wypowiedzenia umowy;
- 11) warunki konwersji.

Art. 11. Umowa o zarządzanie PPK podlega wpisowi do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 11.

Art. 12. 1. Podmiot zatrudniający może wypowiedzieć umowę o zarządzanie PPK, jeżeli zawarł umowę o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot zatrudniający niezwłocznie zawiera w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w podmiocie zatrudniającym umowę o prowadzenie PPK, jeżeli osoba zatrudniona miała zawartą umowę o prowadzenie PPK w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową.

Art. 13. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się w odniesieniu do:

- 1) podmiotu zatrudniającego, który prowadzi PPE i odprowadza składki podstawowe do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia;
- 2) mikroprzedsiębiorcy, o którym mowa w art. 104 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, 2290 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 107), jeżeli w terminie 60 dni od dnia zatrudnienia pierwszej osoby zatrudnionej, wszystkie osoby zatrudnione złożą podmiotowi zatrudniającemu deklarację, o której mowa w art. 23 ust. 2. Przepis art. 23 ust. 5 stosuje się odpowiednio;
- 3) osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się do podmiotu zatrudniającego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, począwszy od dnia:

- 1) zawieszenia naliczania i odprowadzania składek podstawowych do PPE;

- 2) ograniczenia wysokości odprowadzanych składek podstawowych do PPE poniżej 3,5% wynagrodzenia;
- 3) likwidacji PPE;
- 4) powstania opóźnienia w odprowadzaniu składek podstawowych do PPE powyżej 90 dni.

Rozdział 3

Umowa o prowadzenie PPK

Art. 14. 1. Podmiot zatrudniający zawiera w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w podmiocie zatrudniającym umowę o prowadzenie PPK.

2. Umowa o prowadzenie PPK jest zawierana z instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK.

3. Zawieranie przez podmiot zatrudniający umów o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w podmiocie zatrudniającym nie stanowi działalności maklerskiej w rozumieniu art. 69 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 15. 1. Podmiot zatrudniający nie zawiera umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej, która najpóźniej w pierwszym dniu zatrudnienia ukończyła 70 rok życia.

2. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w podmiocie zatrudniającym, która ukończyła 55 rok życia i nie ukończyła 70 roku życia, wyłącznie na jej wniosek, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej, o której mowa w ust. 2, jeżeli w okresie 12 miesięcy poprzedzających pierwszy dzień zatrudnienia, osoba ta była zatrudniona w tym podmiocie zatrudniającym łącznie przez co najmniej 90 dni.

Art. 16. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w terminie 7 dni po upływie okresu 90 dni od dnia zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym.

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym lub w innym podmiocie zatrudniającym należącym do tej samej grupy kapitałowej co podmiot zatrudniający zawierający umowę o prowadzenie PPK, a także okresy zatrudnienia w innych podmiotach zatrudniających, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podmiot zatrudniający jest następcą prawnym w stosunkach prawnych nawiązanych przez podmiot poprzednio zatrudniający tę osobę.

3. W przypadku osób wykonujących pracę nakładczą do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okres zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, jeżeli zmiana pracodawcy nastąpiła na zasadach określonych w art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 17. Jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o prowadzenie PPK w terminie wskazanym w art. 16 ust. 1, przyjmuje się, że w pierwszym dniu po upływie tego terminu, z mocy prawa powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK pomiędzy osobą zatrudnioną a instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK lub wyznaczoną instytucją finansową w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 6. Umowę o prowadzenie PPK uważa się za zawartą na warunkach wynikających z umowy o zarządzanie PPK.

Art. 18. Uczestnik może w tym samym czasie być stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK.

Art. 19. 1. W terminie 7 dni po upływie terminu, o którym mowa w art. 16 ust. 1 albo art. 8 ust. 7, uczestnik składa podmiotowi zatrudniającemu oświadczenie o zawartych w jego imieniu umowach o prowadzenie PPK. Oświadczenie zawiera oznaczenie instytucji finansowych, z którymi zawarto takie umowy.

2. Podmiot zatrudniający, niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK, informuje uczestnika o obowiązku złożenia w jego imieniu wniosku o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, na rachunek uczestnika w PPK prowadzony przez wybraną instytucję finansową.

3. W terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, uczestnik informuje na piśmie podmiot zatrudniający o braku zgody na złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. Podmiot zatrudniający składa, w imieniu uczestnika i za pośrednictwem wybranej instytucji finansowej, wniosek o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, do instytucji finansowej.

Art. 20. Umowa o prowadzenie PPK określa w szczególności:

- 1) wybraną instytucję finansową;
- 2) dane identyfikujące uczestnika;

- 3) wysokość składek dodatkowych dla poszczególnych grup osób zatrudnionych, finansowanych przez podmiot zatrudniający oraz sposób zmiany wysokości tych składek;
- 4) sposób deklarowania składek dodatkowych finansowanych przez uczestnika i sposób zmiany wysokości tych składek;
- 5) nazwy funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez wybraną instytucję finansową, o której mowa w pkt 1, w jakich mogą być lokowane środki gromadzone w PPK oraz nazwy subfunduszy wydzielonych w tych funduszach inwestycyjnych, jeżeli te fundusze inwestycyjne prowadzą działalność jako fundusze składające się z subfunduszy;
- 6) warunki gromadzenia środków i zarządzania nimi przez poszczególne fundusze inwestycyjne i subfundusze, o których mowa w pkt 5;
- 7) sposób składania deklaracji w sprawie podziału składek odprowadzanych do PPK pomiędzy poszczególne fundusze inwestycyjne zarządzane przez wybraną instytucję finansową lub subfundusze wydzielone w funduszach inwestycyjnych;
- 8) sposób zmiany funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu lub podziału środków znajdujących się w poszczególnych funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez wybraną instytucję finansową lub subfunduszach;
- 9) warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty i wypłaty transferowej;
- 10) terminy i tryb rezygnacji z oszczędzania w PPK;
- 11) sposób składania dyspozycji dotyczących środków gromadzonych w PPK;
- 12) zakres, częstotliwość i formę informowania uczestnika o środkach zgromadzonych w PPK;
- 13) maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK i opłat obciążających uczestnika oraz warunki, o ile są przewidziane, na jakich mogą one zostać obniżone bez konieczności zmiany umowy.

Art. 21. 1. Uczestnik może wskazać imiennie jedną lub więcej osób fizycznych, na rzecz których ma nastąpić, po jego śmierci, wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z przepisami rozdziału 13.

2. Jeżeli wskazano kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po śmierci uczestnika, a nie oznaczono ich udziału w tych środkach, uważa się, że udziały tych osób są równe.

3. Uczestnik może w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby fizyczne uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób,

o których mowa w ust. 1, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

4. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci uczestnika staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią uczestnika. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że uczestnik zadysponuje tym udziałem w inny sposób.

Art. 22. 1. Niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK wybrana instytucja finansowa udostępnia uczestnikowi na trwałym nośniku lub na wniosek uczestnika na piśmie, informację o zawarciu umowy o prowadzenie PPK.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) dane wybranej instytucji finansowej;
- 2) dane podmiotu zatrudniającego, który zawarł umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz uczestnika;
- 3) określenie wysokości składek podstawowych;
- 4) określenie wysokości składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający;
- 5) określenie wysokości możliwej do zadeklarowania przez uczestnika składki dodatkowej oraz sposób jej deklarowania;
- 6) wskazanie właściwych przepisów podatkowych dotyczących gromadzonych środków;
- 7) opis:
 - a) zasad wypłaty, wypłaty transferowej i zwrotu zgromadzonych na rachunku uczestnika środków,
 - b) trybu zmiany deklaracji, o której mowa w art. 23 ust. 2 lub art. 26 ust. 3, konsekwencji, w tym finansowych, tych zmian i warunków rezygnacji z oszczędzania w PPK,
 - c) praw osoby uprawnionej w przypadku śmierci uczestnika,
 - d) możliwości zadysponowania przez uczestnika prawami do zgromadzonych środków oraz trybu składania takich dyspozycji;
- 8) wskazanie pozostałych warunków gromadzenia środków w PPK określonych w umowie.

3. Podmiot zatrudniający lub wybrana instytucja finansowa przekazuje uczestnikowi na trwałym nośniku lub na wniosek uczestnika na piśmie, informację o warunkach wypłaty

środków gromadzonych w PPK w pierwszym kwartale roku kalendarzowego, w którym uczestnik osiągnie 60 rok życia.

4. Podmiot zatrudniający przekazuje uczestnikowi roczną informację o wysokości zgromadzonych środków w PPK oraz o wysokości składek odprowadzonych na rachunek uczestnika w PPK w poprzednim roku kalendarzowym, w terminie do ostatniego dnia lutego za rok poprzedni.

5. Informacja, o której mowa w ust. 4, jest przekazywana na piśmie lub jeżeli uczestnik wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.

6. Instytucja finansowa sporządza i niezwłocznie przekazuje na trwałym nośniku lub na wniosek uczestnika na piśmie uczestnikowi informację o zmianie dokonanej na rachunku. Przepisu art. 91 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych nie stosuje się.

Art. 23. 1. Uczestnictwo w PPK jest dobrowolne.

2. Uczestnik może zrezygnować z odprowadzania składek do PPK na podstawie pisemnej deklaracji złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Rezygnacja z odprowadzania składek nie wymaga zmiany umowy o prowadzenie PPK.

3. O złożeniu deklaracji, o której mowa w ust. 2, podmiot zatrudniający niezwłocznie informuje wybraną instytucję finansową.

4. Podmiot zatrudniający nie odprowadza składek za uczestnika, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik złożył deklarację, o której mowa w ust. 2.

5. Co dwa lata, w terminie do ostatniego dnia lutego, podmiot zatrudniający ma obowiązek poinformowania uczestnika, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, o ponownym odprowadzaniu składki, o którym mowa w ust. 6.

6. Co dwa lata, od dnia 1 kwietnia, podmiot zatrudniający ponownie odprowadza składki za uczestnika, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, przed tą datą. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Podmiot zatrudniający informuje wybraną instytucję finansową o ponownym odprowadzaniu składek, o którym mowa w ust. 6.

8. Podmiot zatrudniający nie odprowadza składek, jeżeli uczestnik po dniu złożenia deklaracji, o której mowa w ust. 2, a przed datą, o której mowa w ust. 6, ukończył 70 rok życia.

9. Podmiot zatrudniający odprowadza składki za uczestnika, który po dniu złożenia deklaracji, o której mowa w ust. 2, a przed datą, o której mowa w ust. 5, ukończył 55 rok

życia, wyłącznie na wniosek uczestnika złożony do ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym podmiot zatrudniający jest obowiązany do ponownego odprowadzania składek.

10. Uczestnik, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, może w każdym czasie złożyć podmiotowi zatrudniającemu, na piśmie wniosek o odprowadzanie składek do PPK, z zastrzeżeniem ust. 8. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, składki do PPK odprowadza się począwszy od miesiąca następującego po upływie miesiąca, w którym złożono wniosek o odprowadzanie składek do PPK.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór deklaracji odstąpienia uczestnika, o której mowa w ust. 2, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności przebiegu procesu składania oświadczeń.

Rozdział 4

Składki odprowadzane do PPK

Art. 24. 1. Podmiot zatrudniający i uczestnik finansują składki podstawowe z własnych środków.

2. Podmiot zatrudniający i uczestnik mogą zadeklarować finansowanie składek dodatkowych.

3. Wysokość składek podstawowych i dodatkowych określa się procentowo od wynagrodzenia uczestnika.

4. Podmiot zatrudniający, w okresie przestoju ekonomicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 842), nie finansuje składki podstawowej i składki dodatkowej.

Art. 25. 1. Składka podstawowa finansowana przez podmiot zatrudniający wynosi 1,5% wynagrodzenia.

2. Podmiot zatrudniający może zadeklarować w umowie o zarządzanie PPK odprowadzanie składki dodatkowej w wysokości do 2,5% wynagrodzenia.

3. Składka dodatkowa, o której mowa w ust. 2, może być różnicowana wyłącznie ze względu na długość okresu zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym. Przepis art. 16 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. Podmiot zatrudniający może zmienić wysokość składki dodatkowej lub zrezygnować z jej odprowadzania w formie zmiany umowy o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK. Zmieniona wysokość składki dodatkowej obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została dokonana zmiana.

5. Składki finansowane przez podmiot zatrudniający nie są wliczane do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Art. 26. 1. Składka podstawowa finansowana przez uczestnika wynosi 2% wynagrodzenia.

2. Uczestnik może zadeklarować składkę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia.

3. Wysokość składki dodatkowej uczestnik określa w deklaracji składanej podmiotowi zatrudniającemu.

4. Uczestnik może zmienić wysokość składki dodatkowej lub zrezygnować z jej odprowadzania w formie zmiany deklaracji. Zmieniona wysokość składki dodatkowej obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik złożył zmianę deklaracji.

5. Składki finansowane przez uczestnika są potrącane z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu.

Art. 27. Składki odprowadza się począwszy od miesiąca, w którym powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK, a w przypadku, o którym mowa w art. 15 ust. 3 – począwszy od miesiąca, w którym upłynął termin trzech miesięcy od dnia zatrudnienia. Przepisy art. 16 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. 1. Podmiot zatrudniający jest obowiązany do obliczenia i odprowadzenia do wybranej instytucji finansowej lub wyznaczonej instytucji finansowej składek finansowanych przez ten podmiot oraz do obliczenia, pobrania od uczestnika i odprowadzenia do wybranej instytucji finansowej lub wyznaczonej instytucji finansowej składek finansowanych przez uczestnika.

2. Składki finansowane przez podmiot zatrudniający są obliczane oraz składki finansowane przez uczestnika są obliczane i pobierane od uczestnika w terminie wypłaty wynagrodzenia przez podmiot zatrudniający.

3. Składki, o których mowa w ust. 2 odprowadzane są w terminie wypłaty wynagrodzenia wynikającym z prawa pracy, umowy lub innego stosunku łączącego uczestnika z podmiotem zatrudniającym, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli wynagrodzenie wypłacane jest w okresach krótszych niż jeden miesiąc, składki, o których mowa w ust. 2 należne za miesiąc odprowadzane są w terminie do ostatniego dnia miesiąca.

Art. 29. 1. Do składek odprowadzanych do PPK, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

2. Roszczenia z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym składki stały się wymagalne.

3. Bieg przedawnienia roszczeń, o których mowa w ust. 2, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu także w okresie zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym, który jest obowiązany do odprowadzania składek.

Art. 30. 1. Spory ze stosunków prawnych dotyczące obowiązków wynikających z ustawy oraz umowy o zarządzanie PPK i umowy o prowadzenie PPK rozstrzygają sądy powszechne właściwe dla miejsca zamieszkania uczestnika lub siedziby podmiotu zatrudniającego, który zawarł te umowy, a w przypadku braku siedziby podmiotu zatrudniającego w Rzeczypospolitej Polskiej – sąd właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

2. Prawo wnoszenia powództwa na rzecz uczestników w sprawach, o których mowa w ust. 1, przysługuje także wybranej instytucji finansowej.

3. Za zgodą uczestnika, wybrana instytucja finansowa może uczestniczyć w postępowaniu przed sądem w sprawach, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 5

Dopłaty roczne do PPK

Art. 31. 1. Z tytułu oszczędzania w PPK w danym roku kalendarzowym uczestnik otrzymuje dopłatę roczną do PPK w wysokości 240 zł, zwaną dalej „dopłatą roczną”.

2. Dopłata roczna przysługuje uczestnikowi, który w danym roku kalendarzowym zgromadził na rachunku w PPK składki w wysokości równej co najmniej kwocie składek podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku.

3. Przy ustalaniu uprawnienia do dopłaty rocznej uwzględnia się kwoty składek zewidencjonowanych w danym roku kalendarzowym na wszystkich rachunkach prowadzonych dla uczestnika w różnych PPK.

4. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, zmienić wysokość kwoty dopłaty rocznej, biorąc pod uwagę istotną zmianę jej realnej wartości oraz uwzględniając sytuację finansów publicznych.

Art. 32. 1. Za dany rok kalendarzowy uczestnik może nabyć prawo tylko do jednej dopłaty rocznej, niezależnie od liczby prowadzonych dla niego rachunków w PPK.

2. Jeżeli uczestnik jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, dopłata roczna podlega zewidencjonowaniu na rachunku prowadzonym na podstawie umowy o prowadzenie PPK, która została zawarta w jego imieniu najpóźniej.

3. Jeżeli tego samego dnia zawarto w imieniu uczestnika więcej niż jedną umowę o prowadzenie PPK, dopłatę ewidencjonuje się na rachunku, na którym wartość zgromadzonych środków jest większa.

Art. 33. 1. Dopłata roczna finansowana jest z Funduszu Pracy.

2. W terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku PFR przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy informację o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, sporządzana jest na podstawie danych zawartych w ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 11.

4. Kwotę dopłaty rocznej minister właściwy do spraw pracy przekazuje na rachunek uczestnika za pośrednictwem PFR, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

Art. 34. PFR ewidencjonuje dopłatę roczną na rachunku uczestnika, który nabył do niej prawo, nie później niż do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, za który przysługuje dopłata roczna.

Rozdział 6

Fundusze inwestycyjne, w których gromadzone są środki w PPK

Art. 35. 1. Fundusz inwestycyjny zarządzany przez wybraną instytucję finansową ewidencjonuje wpłacone składki, dopłaty roczne, przyjęte i dokonane wypłaty transferowe, wypłatę oraz inne operacje na rachunku.

2. Fundusz inwestycyjny prowadzi rachunki uczestników w taki sposób, aby możliwe było wyodrębnienie składek wpłaconych przez podmiot zatrudniający, osobę zatrudnioną oraz składki, o której mowa w art. 119, zwaną dalej „składką powitalną” i dopłat rocznych.

Art. 36. 1. Fundusz inwestycyjny lokuje środki zgromadzone w PPK zgodnie z przepisami ustawy i ze szczególnym uwzględnieniem interesu uczestników, przestrzegając zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego określonych w ustawie i ustawie o funduszach inwestycyjnych.

2. Aktywa funduszu inwestycyjnego mogą być lokowane w aktywach denominowanych w złotych lub w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

3. Łączna wartość lokat aktywów funduszu inwestycyjnego w aktywach denominowanych w walucie innej niż krajowa nie może przekroczyć 30% wartości tych aktywów.

Art. 37. 1. Wybrana instytucja finansowa jest obowiązana zarządzać co najmniej czterema funduszami inwestycyjnymi stosującymi odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników, zwanymi dalej „funduszami zdefiniowanej daty”.

2. Polityka inwestycyjna funduszu zdefiniowanej daty uwzględnia konieczność ograniczania poziomu ryzyka inwestycyjnego w zależności od wieku uczestnika.

3. Środki gromadzone przez uczestnika lokowane są w funduszu zdefiniowanej daty właściwym dla jego wieku.

Art. 38. Jeżeli w co najmniej jednym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wybraną instytucję finansową wydzielono co najmniej cztery subfundusze, stosujące odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników, art. 36 ust. 1 nie stosuje się. Art. 37 ust. 2–3 stosuje się odpowiednio do poszczególnych subfunduszy tego funduszu.

Art. 39. 1. Uczestnik może bezpłatnie złożyć na trwałym nośniku lub na piśmie podmiotowi zatrudniającemu lub wybranej instytucji finansowej wniosek o dokonanie konwersji jednostek do innego funduszu lub funduszu zdefiniowanej daty innego niż właściwy dla jego wieku, których organem jest ta sama wybrana instytucja finansowa.

2. Uczestnik określa we wniosku, o którym mowa w ust. 1, procentowy podział środków zgromadzonych w PPK pomiędzy poszczególnymi funduszami inwestycyjnymi

zarządzanymi przez wybraną instytucję finansową. Wpłata do jednego subfunduszu powinna stanowić kwotę odpowiadającą co najmniej 10% środków zgromadzonych w PPK.

3. Przepisy ust. 1–2 stosuje się odpowiednio do zamiany jednostek uczestnictwa poszczególnych subfunduszy funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 38.

Art. 40. 1. Zakazuje się wynagradzania podmiotu prowadzącego działalność akwizycyjną na rzecz instytucji finansowej, polegającą na nakłanianiu jakiegokolwiek podmiotu zatrudniającego, aby rozwiązał umowę o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarł taką umowę z instytucją finansową, na rzecz której działa ten podmiot.

2. Zakazuje się oferowania jakichkolwiek dodatkowych korzyści materialnych z tytułu zawarcia lub niewypowiedzenia umowy o zarządzanie PPK.

Art. 41. 1. Informacje o funduszu inwestycyjnym, w którym są gromadzone środki w PPK lub instytucji finansowej udostępniane lub rozpowszechniane publicznie przez instytucję finansową lub na jej zlecenie oraz na rzecz funduszu inwestycyjnego, a także informacje o PPK udostępniane przez fundusz inwestycyjny lub instytucję finansową powinny w sposób zrozumiały, obiektywny i rzetelny przedstawiać sytuację finansową funduszu inwestycyjnego lub instytucji finansowej, a także ryzyko związane z przystąpieniem do funduszu inwestycyjnego oraz pozostawaniem jego uczestnikiem.

2. Reklama dotycząca funduszu inwestycyjnego, w którym gromadzone są środki w PPK, instytucji finansowej lub prowadzonych przez tę instytucję PPK nie może:

- 1) wprowadzać w błąd ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd;
- 2) odwoływać się do danych nieprawdziwych lub nieudokumentowanych;
- 3) być prezentowana z pominięciem istotnych danych, w sposób, który może wywoływać wrażenie, że sytuacja funduszu inwestycyjnego, w którym gromadzone są środki w PPK, sytuacja instytucji finansowej, poziom ryzyka inwestycyjnego lub prawdopodobieństwo osiągnięcia zysku są korzystniejsze, niż gdyby były oceniane na podstawie pełnych danych;
- 4) w inny sposób wywierać nierzetelnego wpływu na zawarcie umowy o zarządzanie PPK, zawarcie umowy o prowadzenie PPK lub dokonanie konwersji jednostek rozrachunkowych funduszu inwestycyjnego w trybie określonym w art. 39.

3. Zakazana jest reklama dotycząca funduszu inwestycyjnego lub instytucji finansowej zawierająca informacje, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1-2, lub wprowadzająca albo mogąca wprowadzić w błąd, który mógłby mieć wpływ na skłonienie

kogokolwiek, aby przystąpił do określonego funduszu inwestycyjnego, w którym gromadzone są środki w PPK, lub w nim pozostawał.

4. W przypadku naruszenia zakazu określonego w ust. 3 organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje instytucji finansowej lub podmiotowi działającemu na jej rzecz, lub funduszowi inwestycjnemu, w którym gromadzone są środki w PPK, zaprzestanie tego naruszenia i nakłada na instytucję finansową lub podmiot działający na jej rzecz karę pieniężną w wysokości od 1 000 000 zł do 3 000 000 zł.

Rozdział 7

Koszty zarządzania PPK

Art. 42. 1. Instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie za zarządzanie funduszem inwestycyjnym lub subfunduszem, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, w wysokości nie większej niż 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu w skali roku, w części przypadającej na PPK. Wynagrodzenie to jest obliczane na każdy dzień wyceny i płatne na rzecz instytucji finansowej do 5 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca, za który wynagrodzenie jest należne.

2. Instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie za osiągnięty wynik, które jest uzależnione od wyników zarządzania funduszem inwestycyjnym lub subfunduszem, osiągniętych na koniec danego roku. Wysokość tego wynagrodzenia nie może być wyższa niż 0,1% wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu, przypadających na PPK, w skali roku i jednocześnie nie wyższa niż iloczyn wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu na ostatni dzień wyceny w danym roku i 20% różnicy pomiędzy wyrażoną procentowo zmianą wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu przypadającą na jednostkę uczestnictwa z ostatniego dnia wyceny w danym roku a wyrażonym procentowo wskaźnikiem referencyjnym, o którym mowa w ust. 11. Zmianę wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu oblicza się z wykorzystaniem metody opartej o stopę zwrotu ważoną przepływami, która to stopa równa jest stopie dyskonta, przy zastosowaniu której wartość bieżąca wpływów do funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu równa się wartości bieżącej wypływów z funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu, co oznacza, że przy zastosowaniu tej stopy wartość bieżąca netto wynosi 0.

3. Wynagrodzenie za osiągnięty wynik jest obliczane na każdy dzień wyceny i płatne na rzecz instytucji finansowej do 15 dnia roboczego po zakończeniu roku.

4. Instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 tylko od tej części aktywów netto funduszy inwestycyjnych i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, w części przypadającej na PPK, która nie przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych w części przypadającej na PPK, według wartości na koniec kwartału. Wynagrodzenie to ustalane jest według poniższego wzoru:

$$Wzarz = Wwz \times Swz \times WAN, \text{ gdzie: } Wwz = 15\% / U,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

$Wzarz$ – wynagrodzenie za zarządzanie w sytuacji gdy łączna wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, w części przypadającej na PPK, przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych w części przypadającej na PPK;

Wwz – wskaźnik wynagrodzenia za zarządzanie;

Swz – stawka wynagrodzenia za zarządzanie, która zgodnie z ust. 1 nie może przekroczyć 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu w skali roku, w części przypadającej na PPK;

U – udział łącznej wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, w części przypadającej na PPK, w stosunku do wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, w części przypadającej na PPK, określony według wartości na koniec kwartału.

5. Wynagrodzenia od wartości aktywów netto powyżej 15% w części przypadającej na PPK, o którym mowa w ust. 1 nie pobiera się począwszy od drugiego kwartału następującego po kwartale, na koniec którego łączna wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, w części przypadającej na PPK, przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych w części przypadającej na PPK.

6. W przypadku, w którym na koniec kolejnego kwartału, wartość aktywów netto w części przypadającej na PPK łącznie z wartością aktywów netto innych funduszy inwestycyjnych, w części przypadającej na PPK, zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, obniży się poniżej 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych gromadzących środki w PPK w części przypadającej na PPK, instytucja finansowa jest uprawniona do ponownego pobierania w pełnej wysokości, bez ograniczenia, o którym mowa w ust. 5, wynagrodzenia od wartości aktywów netto, o którym mowa w ust. 1 począwszy od drugiego kwartału następującego po kwartale, w którym wartość aktywów netto w części przypadającej na PPK na koniec poprzedniego kwartału obniżyła się poniżej 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych w części przypadającej na PPK.

7. Instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie za osiągnięty wynik, o którym mowa w ust. 2, pod warunkiem realizacji dodatniej stopy zwrotu funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu za dany rok oraz pod warunkiem, że stopa zwrotu będzie wyższa niż wskaźnik referencyjny, o którym mowa w ust. 11.

8. Instytucja finansowa przekazuje organowi nadzoru kwartalną informację dotyczącą wysokości wartości aktywów netto zgromadzonych w zarządzanych przez tę instytucję funduszach inwestycyjnych, w tym wartość aktywów netto w części przypadającej na środki w PPK, według stanu na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

9. Informacja, o której mowa w ust. 8 jest przekazywana organowi nadzoru w terminie 7 dni od zakończenia kwartału.

10. Organ nadzoru udostępnia, w terminie do końca każdego miesiąca po zakończeniu kwartału, informację, o której mowa w ust. 8 oraz informacje na temat wskaźnika U, o którym mowa w ust. 4.

11. Instytucja finansowa ustala w statucie funduszu inwestycyjnego portfel wzorcowy, którego zmiany wartości obliczane z uwzględnieniem metody dochodowej określone są jako wskaźnik referencyjny, który stanowi punkt odniesienia do dokonywania ocen wyników zarządzania aktywami funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu i do którego porównuje osiągnięte wyniki zarządzania, o których mowa w ust. 2. Dla każdego funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu instytucja finansowa ustala osobny portfel wzorcowy.

Art. 43. 1. Fundusz inwestycyjny może pokrywać z jego aktywów, poza wynagrodzeniem instytucji finansowej za zarządzanie funduszem inwestycyjnym oraz wynagrodzenia za osiągnięty wynik, następujące koszty:

- 1) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych i banków, z których fundusz inwestycyjny korzysta zawierając transakcje;
- 2) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu inwestycyjnego;
- 3) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu inwestycyjnego, prowizje i opłaty bankowe, w tym z tytułu realizacji przelewów;
- 4) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych;
- 5) wynagrodzenie depozytariusza funduszu inwestycyjnego;
- 6) podatki i opłaty, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa;
- 7) koszty ogłoszeń wymaganych postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa, koszty druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu inwestycyjnego wymaganych przepisami prawa.

2. Koszty działalności funduszu inwestycyjnego, które nie są pokrywane na zasadach określonych w ust. 1, pokrywa instytucja finansowa nim zarządzająca z własnych środków.

Rozdział 8

Nadzór nad funkcjonowaniem PPK

Art. 44. 1. Nadzór nad funkcjonowaniem PPK w zakresie działalności TFI oraz funduszy inwestycyjnych sprawuje organ nadzoru.

2. Nadzór sprawowany jest w zakresie zgodności z prawem.

3. Fundusz zagraniczny, w którym gromadzone są środki w PPK, podlega nadzorowi organu nadzoru w zakresie zgodności jego działalności związanej z prowadzeniem PPK z wymogami prawa polskiego.

Art. 45. 1. Wybrana instytucja finansowa przekazuje organowi nadzoru kwartalną oraz roczną informację dotyczącą PPK.

2. Kwartalną informację, o której mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa przekazuje odpowiednio do dnia 31 maja, 31 sierpnia, 30 listopada i ostatniego dnia lutego każdego roku za kwartał poprzedni.

3. Roczną informację, o której mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa przekazuje do ostatniego dnia lutego za rok poprzedni.

4. Kwartalna oraz roczna informacja, o których mowa w ust. 1, zawierają:

- 1) dane identyfikujące instytucję finansową;
- 2) dane identyfikujące podmioty zatrudniające, z którymi instytucja finansowa zawarła umowy o zarządzanie PPK odpowiednio w kwartale oraz w roku kalendarzowym, za który przekazywana jest informacja;
- 3) numer wpisu PPK do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 11;
- 4) dane o liczbie uczestników gromadzących środki w PPK, według stanu odpowiednio na koniec każdego kwartału w danym roku kalendarzowym oraz na koniec każdego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem liczby uczestników:
 - a) w stosunku do których podmiot zatrudniający miał obowiązek na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego odprowadzać składki podstawowe,
 - b) w stosunku do których podmiot zatrudniający nie miał obowiązku odpowiednio na koniec danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego odprowadzać składek podstawowych,
 - c) odprowadzających na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego składki dodatkowe finansowane przez uczestnika,
 - d) za których na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego odprowadzane są składki dodatkowe finansowane przez podmiot zatrudniający;
- 5) dane dotyczące sumy składek:
 - a) podstawowych odprowadzonych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym przez poszczególne podmioty zatrudniające z podziałem na składki finansowane przez uczestników i podmiot zatrudniający,
 - b) dodatkowych odprowadzonych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym przez poszczególne podmioty zatrudniające z podziałem na składki finansowane przez uczestników i podmiot zatrudniający;
- 6) liczbę wypłat dokonanych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym.

5. Organ nadzoru udostępnia w terminie odpowiednio do dnia 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia i 31 marca każdego roku informacje dotyczące funkcjonowania PPK w poprzednim kwartale kalendarzowym, opracowane na podstawie otrzymanych danych zawartych w kwartalnej informacji, o których mowa w ust. 4.

6. Organ nadzoru udostępnia w terminie do dnia 31 maja każdego roku informacje dotyczące funkcjonowania PPK w poprzednim roku kalendarzowym, opracowane na podstawie otrzymanych danych zawartych w rocznej informacji, o których mowa w ust. 4.

Art. 46. W przypadku stwierdzenia niezgodności funkcjonowania PPK w zakresie działalności TFI oraz funduszy inwestycyjnych z obowiązującym prawem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Rozdział 9

Portal PPK

Art. 47. 1. Tworzy się portal PPK w celu gromadzenia i udzielania informacji o funkcjonowaniu PPK.

2. Portal PPK jest prowadzony przez spółkę zależną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577) od PFR, zwaną dalej „operatorem portalu”.

3. Do zadań operatora portalu należy w szczególności:

- 1) dopuszczanie TFI do udziału w portalu PPK;
- 2) informowanie osób zatrudnionych, uczestników oraz osób uprawnionych, na ich wniosek, o funkcjonowaniu PPK, w tym o warunkach uczestnictwa oraz uprawnieniach wynikających z udziału w PPK;
- 3) informowanie podmiotów zatrudniających, na ich wniosek, o obowiązkach i uprawnieniach wynikających z funkcjonowania PPK;
- 4) informowanie uczestników oraz osób uprawnionych, na ich wniosek, o wartości środków zgromadzonych w PPK;
- 5) prezentowanie ofert instytucji finansowych, w tym warunków umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK, statutów (regulaminów), kluczowych informacji dla inwestorów funduszy inwestycyjnych oraz innych dokumentów, o których mowa w art. 49;
- 6) upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu PPK, w tym organizowanie szkoleń i konferencji na temat PPK.

4. Tryb i sposób dopuszczania TFI do udziału w portalu PPK, sposób prezentacji ofert oraz innych dokumentów instytucji finansowych, o których mowa w ust. 3 pkt 5 oraz sposób i

tryb udzielania informacji osobom i podmiotom, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, określa regulamin portalu PPK.

5. Regulamin, o którym mowa w ust. 4, jest nadawany przez PFR i publikowany na portalu PPK.

Art. 48. 1. Operator portalu dopuszcza TFI do udziału w portalu PPK, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi;
- 2) posiada kapitał zakładowy w wysokości co najmniej 10.000.000 złotych;
- 3) spełnia wymogi, o których mowa w art. 37 lub art. 38.

2. Do udziału w portalu PPK dopuszczona jest wyznaczona instytucja finansowa.

Art. 49. 1. TFI składa wniosek o dopuszczenie do udziału w portalu PPK do operatora portalu.

2. Do wniosku o dopuszczenie do udziału w portalu PPK załącza się:

- 1) statuty (regulaminy), prospekty informacyjne oraz kluczowe informacje dla inwestorów funduszy inwestycyjnych, o których mowa w art. 37 lub funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 38;
- 2) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w art. 48 ust. 1.

3. Operator portalu rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku zawierającego wszystkie dokumenty wymagane zgodnie z ust. 2.

4. Operator portalu odmawia dopuszczenia TFI do udziału w portalu PPK wyłącznie w przypadku niespełnienia przesłanek, o których mowa w art. 48 lub w przypadku, o którym mowa w art. 53 ust. 5.

5. Spory ze stosunków prawnych wynikających z odmowy dopuszczenia do udziału w portalu PPK rozpatrywane są przez sądy powszechne właściwe dla siedziby TFI, a w przypadku braku siedziby TFI w Rzeczypospolitej Polskiej – sąd właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Art. 50. Operator portalu niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w art. 49 ust. 3, przekazuje TFI potwierdzenie dopuszczenia do udziału w portalu PPK lub odmowę wraz z uzasadnieniem.

Art. 51. 1. Instytucja finansowa po otrzymaniu potwierdzenia, o którym mowa w art. 50, niezwłocznie przekazuje do operatora portalu istotne postanowienia umowy o zarządzanie PPK.

2. Operator portalu umieszcza w portalu PPK istotne postanowienia umowy o zarządzanie PPK oraz ich zmiany, nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania tych postanowień.

Art. 52. 1. Instytucja finansowa wnosi na rzecz operatora portalu opłatę za dopuszczenie do udziału w portalu PPK, zwaną dalej „opłatą wstępną” oraz opłatę za udział w portalu PPK, zwaną dalej „opłatą roczną”.

2. Opłata wstępna wnoszona jest w terminie 7 dni od dnia doręczenia TFI potwierdzenia dopuszczenia do udziału w portalu PPK.

3. Opłata roczna wnoszona jest w terminie do 31 marca roku następującego po roku, za który opłata jest należna.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłaty wstępnej, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów utworzenia portalu PPK oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż 1 000 000 zł w odniesieniu do jednej instytucji finansowej;
- 2) wysokość opłaty rocznej, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania portalu PPK, oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż 0,1% aktywów zgromadzonych w PPK zarządzanych przez instytucje finansowe dopuszczone do udziału w portalu PPK, których wartość ustalana jest na ostatni dzień wyceny w poprzednim roku kalendarzowym.

Art. 53. 1. Jeżeli instytucja finansowa przestanie spełniać warunki określone w art. 48 ust. 1, operator portalu, na wniosek organu nadzoru, zawiesza udział instytucji finansowej w portalu PPK, a organ nadzoru wszczyna postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w rozdziale 2a ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

2. W żądaniu, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru może wskazać termin, do którego zawieszenie udziału w portalu PPK obowiązuje. Termin ten może ulec przedłużeniu, jeżeli zachodzą uzasadnione obawy, że w dniu jego upływu będą zachodziły przesłanki, o których mowa w ust. 1.

3. Jeżeli nieprawidłowości zostaną potwierdzone w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez organ nadzoru i nie zostaną usunięte w wyznaczonym terminie, organ nadzoru wydaje decyzję o usunięciu instytucji finansowej z portalu PPK.

4. Jeżeli instytucja finansowa przestanie spełniać warunki, o których mowa w art. 48 ust. 1 lub nie wniesie opłaty wstępnej lub opłaty rocznej w terminie do 90 dni od dnia, o którym mowa w art. 52 ust. 2 lub 3, organ nadzoru może wydać decyzję o usunięciu instytucji finansowej z udziału w portalu PPK.

5. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 4, instytucja finansowa nie może ubiegać się o ponowne dopuszczenie do udziału w portalu PPK przez okres roku od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 4, stanie się ostateczna.

Art. 54. 1. W przypadku usunięcia instytucji finansowej z portalu PPK wyznaczona instytucja finansowa z dniem następującym po dniu, w którym decyzja, o której mowa w art. 53 ust. 4 stanie się ostateczna, przejmuje zarządzanie funduszem inwestycyjnym.

2. Przepisu art. 238a ustawy o funduszach inwestycyjnych nie stosuje się.

Rozdział 10

Wyznaczona instytucja finansowa

Art. 55. Wyznaczoną instytucją finansową jest TFI, którego większościowym akcjonariuszem jest PFR.

Art. 56. 1. Wyznaczona instytucja finansowa, która nie może dalej wykonywać zadań wynikających z ustawy, jest obowiązana niezwłocznie poinformować PFR o zamiarze zaprzestania wykonywania tych zadań, a także o działaniach podjętych dla zachowania ciągłości ich wykonywania.

2. PFR niezwłocznie wybiera inną wyznaczoną instytucję finansową w przypadku:

- 1) zaistnienia sytuacji, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wykreślenia wyznaczonej instytucji finansowej z rejestru przedsiębiorców;
- 3) cofnięcia wyznaczonej instytucji finansowej zezwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 4) wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości spółki będącej wyznaczoną instytucją finansową.

Art. 57. W przypadku powzięcia przez PFR, w szczególności od organu nadzoru w wyniku przeprowadzonego przez niego postępowania wyjaśniającego, informacji o

uporczywym naruszaniu przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy, PFR może wybrać inną wyznaczoną instytucję finansową.

Art. 58. 1. W przypadku powzięcia przez PFR informacji o uporczywym naruszaniu przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy PFR jest obowiązany poinformować wyznaczoną instytucję finansową uporczywie naruszającą przepisy ustawy o wynikających z tego konsekwencjach.

2. Jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania przez wyznaczoną instytucję finansową informacji, o której mowa w ust. 1, stwierdzone nieprawidłowości nie zostały usunięte, PFR wybiera inną wyznaczoną instytucję finansową.

Art. 59. PFR podaje do publicznej wiadomości na portalu PPK informację o:

- 1) wyznaczonej instytucji finansowej;
- 2) zmianie wyznaczonej instytucji finansowej;
- 3) terminie rozpoczęcia i wykonywania obowiązków wyznaczonej instytucji finansowej.

Rozdział 11

Ewidencja Pracowniczych Planów Kapitałowych

Art. 60. 1. Tworzy się Ewidencję Pracowniczych Planów Kapitałowych, zwaną dalej „ewidencją PPK”.

2. Ewidencję PPK prowadzi PFR w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie danych, o których mowa w art. 8 ust. 2 i art. 67-69.

3. Do zadań PFR w zakresie prowadzenia ewidencji PPK należy:

- 1) weryfikacja danych, o których mowa w art. 8 ust. 2;
- 2) weryfikacja na podstawie danych otrzymanych od instytucji finansowej, prawa uczestnika do otrzymania składki powitalnej i dopłaty rocznej;
- 3) rozliczanie składki powitalnej i dopłaty rocznej oraz przekazywanie informacji o wysokości składki powitalnej lub dopłaty rocznej do wybranych instytucji finansowych;
- 4) prowadzenie rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi.

Art. 61. 1. PFR może, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, powierzyć jednemu lub kilku przedsiębiorcom wykonywanie niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK.

2. PFR niezwłocznie informuje organ nadzoru o zamiarze zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, oraz o zamiarze zmiany umowy co do zakresu czynności powierzonych do

wykonania, a następnie przekazuje organowi nadzoru informacje o jej zawarciu, zmianie jej zakresu i rozwiązaniu.

3. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, PFR powierza podmiotowi, z którym zawarto tę umowę, przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w art. 69.

Art. 62. 1. PFR albo przedsiębiorca, o którym mowa w art. 61 ust. 1, są administratorami danych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138) w zakresie danych, do których dostęp uzyskano na podstawie art. 8 i art. 67-69.

2. Za dozwolone przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, uważa się tworzenie i uaktualnianie zbiorów danych podmiotów zatrudniających oraz uczestników PPK, o których mowa w art. 67-69.

3. Niedozwolone jest udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, innym podmiotom.

4. PFR, w celu zabezpieczenia danych, o których mowa w ust. 1, powołuje administratora bezpieczeństwa informacji, o którym mowa art. 36a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

5. Dane uczestników PPK uzyskane przez PFR w wyniku realizacji zadań wynikających z ustawy, podlegają obowiązkowi zachowania w tajemnicy. Do tajemnicy tej w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o tajemnicy zawodowej, o której mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych.

6. Zobowiązane do zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 5, są osoby sprawujące funkcje kierownicze, pracownicy i współpracownicy PFR, mający dostęp do danych podmiotów obowiązanych do uiszczania opłat, o których mowa w art. 63 ust. 1.

Art. 63. 1. Wybrana instytucja finansowa wnosi na rzecz PFR miesięczną opłatę za prowadzenie ewidencji PPK.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa pokrywa z własnych środków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia terminy uiszczania oraz wysokość i sposób obliczania opłaty, o której mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania ewidencji PPK, oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż iloczyn liczby rachunków prowadzonych przez wybraną instytucję finansową i kwoty równej 1 zł.

Art. 64. Ewidencja PPK obejmuje:

- 1) ewidencję podmiotów zatrudniających, którzy zawarli umowy o zarządzanie PPK;
- 2) ewidencję umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające;
- 3) rejestr uczestników.

Art. 65. 1. Wybrana instytucja finansowa, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy o zarządzanie PPK, zgłasza wniosek o wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera: datę zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nazwę, numer identyfikacyjny REGON, NIP oraz adres siedziby oraz adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK.

3. W przypadku, gdy podmiotowi zatrudniającemu nie nadano numeru identyfikacyjnego REGON lub NIP, stosowną informację umieszcza się we wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku podmiotów zatrudnianych będących osobami fizycznymi, którym nie nadano NIP lub numeru identyfikacyjnego REGON wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu.

Art. 66. 1. Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK obejmuje:

- 1) dane podmiotu zatrudniającego, o których mowa w art. 65 ust. 2-4;
- 2) dane instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK, o których mowa w art. 65 ust. 2-4;
- 3) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK.

2. Wybrana instytucja finansowa przekazuje informacje o zmianie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 w terminie 30 dni od zaistnienia tych zmian.

Art. 67. Ewidencja podmiotów zatrudniających, którzy zawarli umowy o zarządzanie PPK obejmuje:

- 1) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK;
- 2) nazwę podmiotu zatrudniającego;
- 3) numer identyfikacyjny REGON podmiotu zatrudniającego;
- 4) NIP podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 5) serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu osoby fizycznej, jeżeli nie nadano numeru identyfikacyjnego REGON lub NIP;
- 6) adres siedziby podmiotu zatrudniającego;

- 7) adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego.

Art. 68. Ewidencja umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające obejmuje:

- 1) datę zawarcia umowy o zarządzanie PPK;
- 2) nazwę podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 3) numer identyfikacyjny REGON podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 4) NIP podmiotu zatrudniającego;
- 5) serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu osoby fizycznej, jeżeli nie nadano numeru identyfikacyjnego REGON lub NIP;
- 6) adres siedziby podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 7) adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej.

Art. 69. 1. Rejestr uczestników tworzy się na podstawie rachunków uczestników funduszy inwestycyjnych zarządzających środkami zgromadzonymi w PPK.

2. Rejestr uczestników obejmuje:

- 1) dane identyfikujące uczestnika;
- 2) indywidualny identyfikator uczestnika w ewidencji PPK;
- 3) oznaczenie wybranej instytucji finansowej;
- 4) numery podmiotów zatrudniających, o których mowa w art. 67 pkt 1;
- 5) datę przystąpienia uczestnika do PPK w podmiocie zatrudniającym;
- 6) liczbę jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa w danym funduszu inwestycyjnym należących do uczestnika, zewidencjonowanych na rachunkach prowadzonych przez poszczególne instytucje finansowe, przyporządkowanych do danego PPK, w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte ze składek osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz składki powitalnej i dopłat rocznych;
- 7) wysokość zgromadzonych przez uczestnika środków na rachunkach prowadzonych przez poszczególne instytucje finansowe;
- 8) datę nabycia, liczbę i cenę nabycia jednostki uczestnictwa lub tytułu uczestnictwa, w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte ze składek osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz składki powitalnej i dopłat rocznych;
- 9) informacje na temat wysokości:
 - a) wypłat, o których mowa w art. 88,

- b) wypłat, o których mowa w art. 89,
- c) wypłat, o których mowa w art. 90,
- d) wypłat, o których mowa w art. 91,
- e) wypłat transferowych, o których mowa w art. 92,
- f) zwrotów, o których mowa w art. 95

- w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte ze składek finansowanych przez uczestnika, składek finansowanych przez podmiot zatrudniający i składki powitalnej oraz dopłat rocznych.

Art. 70. 1. Wybrana instytucja finansowa na koniec każdego dnia roboczego, udostępnia PFR dane, o których mowa w art. 65 ust. 2-4 i art. 69 ust. 2.

2. Wybrana instytucja finansowa współpracuje z PFR w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic występujących pomiędzy danymi zgromadzonymi w ewidencji wybranej instytucji finansowej a danymi zgromadzonymi w ewidencji PPK.

Art. 71. PFR udostępnia z ewidencji PPK:

- 1) Państwowej Inspekcji Pracy dane, o których mowa w art. 68, w celu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 15c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962 oraz z 2018 r. poz. 305);
- 2) operatorowi portalu dane, o których mowa w art. 69 ust. 2, w celu, o którym mowa w art. 47 ust. 3 pkt 4;
- 3) instytucjom finansowym dane, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 w celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2;
- 4) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych dane, o których mowa w art. 67-69, w celach analityczno-sprawozdawczych;
- 5) ministrowi właściwemu do spraw pracy dane o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni, w trybie określonym w art. 33 ust. 2.

Rozdział 12

Podział środków w przypadku rozvodu lub unieważnienia małżeństwa

Art. 72. 1. Jeżeli małżeństwo uczestnika uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone w PPK, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w formie wypłaty transferowej na rachunek w PPK byłego współmałżonka.

2. W przypadku gdy były współmałżonek uczestnika nie jest stroną umowy o prowadzenie PPK, środki zgromadzone w PPK, przypadające mu w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków podlegają zwrotowi w formie pieniężnej. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku uczestnika PPK przypadły byłemu współmałżonkowi.

Art. 73. Wypłata transferowa jest dokonywana przez fundusz inwestycyjny, w którym zostały zgromadzone środki w PPK przez małżonka, w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku uczestnika PPK przypadły byłemu współmałżonkowi.

Art. 74. 1. Jeżeli były współmałżonek uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, wypłaty transferowej dokonuje się na rachunek wskazany przez tego byłego współmałżonka, a jeżeli były współmałżonek nie wskaże rachunku najpóźniej w dacie złożenia wniosku – na rachunek prowadzony na podstawie umowy o prowadzenie PPK, którą w imieniu tego współmałżonka zawarto najpóźniej.

2. Jeżeli tego samego dnia zawarto w imieniu byłego współmałżonka uczestnika więcej niż jedną umowę o prowadzenie PPK, wypłaty transferowej dokonuje się na rachunek, na którym wartość zgromadzonych środków jest większa.

Art. 75. 1. Przed dokonaniem zwrotu, o którym mowa w art. 72 ust. 2 wybrana instytucja finansowa przekazuje ze środków uczestnika:

- 1) na rachunek bankowy wskazany przez ZUS kwotę odpowiadającą 30% połowy składek finansowanych przez podmiot zatrudniający;
- 2) na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą połowie sumy składki powitalnej i dopłat rocznych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, w którym były współmałżonek uprawniony do dokonania zwrotu nabył prawo do emerytury.

3. Kwota, o której mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 stanowi przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) pkt 2 stanowi przychód Funduszu Pracy.

4. Informacja o kwocie, o której mowa w ust. 1 pkt 1 ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do ZUS.

Art. 76. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa uczestnika albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między uczestnikiem a jego małżonkiem.

Rozdział 13

Podział środków w przypadku śmierci uczestnika

Art. 77. 1. Jeżeli w chwili śmierci uczestnik pozostawał w związku małżeńskim, wybrana instytucja finansowa dokonuje wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek w PPK, IKE lub PPE małżonka zmarłego uczestnika, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana nie wcześniej niż w terminie 30 dni, po przedstawieniu przez małżonka zmarłego uczestnika odpisu aktu zgonu, odpisu aktu małżeństwa oraz pisemnego oświadczenia o stosunkach majątkowych istniejących między nim a jego małżonkiem, a jeżeli między małżonkami nie istnieje wspólność ustawowa – udokumentowaniu także sposobu uregulowania tych stosunków.

3. Jeżeli małżonek zmarłego uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK lub uczestnikiem więcej niż jednego PPE, art. 74 stosuje się odpowiednio.

4. Na wniosek małżonka zmarłego uczestnika, zwrot środków zgromadzonych w PPK, przypadających temu małżonkowi następuje w formie pieniężnej. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku uczestnika PPK przypadły temu małżonkowi.

5. Instytucja finansowa nie ponosi odpowiedzialności za skutki niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 2.

Art. 78. 1. Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika, które nie zostaną przekazane zgodnie z art. 77, przekazywane są osobom wskazanym przez zmarłego, zgodnie z art. 21, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, w zależności od wniosku osoby uprawnionej, podlegają wypłacie transferowej do PPK, IKE lub PPE tej osoby lub są zwracane w formie pieniężnej. Zwrot może dotyczyć całości lub części środków zgromadzonych w PPK.

3. Wypłata transferowa lub zwrot, o których mowa w ust. 2, dokonywane są przez wybraną instytucję finansową w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia wniosku o dokonanie wypłaty transferowej lub zwrotu wraz z:

- 1) odpisem aktu zgonu uczestnika i dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej albo
- 2) odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez uczestnika lub prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców

– chyba że osoba uprawniona zażąda dokonania wypłaty transferowej lub zwrotu w terminie późniejszym.

Rozdział 14

Łączenie i likwidacja funduszu inwestycyjnego, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK oraz przejęcie zarządzania takim funduszem

Art. 79. 1. W przypadku otwarcia likwidacji funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, wybrana instytucja finansowa powiadamia podmiot zatrudniający o otwarciu likwidacji. Powiadomienie powinno zawierać informację o firmie i siedzibie likwidatora funduszu inwestycyjnego.

2. Środki pieniężne przyznane uczestnikowi w postępowaniu likwidacyjnym przekazywane są przez likwidatora tytułem nabycia jednostek uczestnictwa na rzecz tego uczestnika w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wybraną instytucję finansową lub funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wyznaczoną instytucję finansową.

Art. 80. 1. Fundusze zdefiniowanej daty mogą łączyć się jedynie z innymi funduszami zdefiniowanej daty.

2. Subfundusze wydzielone w funduszach zdefiniowanej daty mogą łączyć się wyłącznie z:

- 1) funduszem zdefiniowanej daty, którego organem jest ta sama instytucja finansowa, albo
- 2) subfunduszem wydzielonym w funduszu zdefiniowanej daty z wydzielonymi subfunduszami, którego organem jest ta sama instytucja finansowa.

Art. 81. Przekształcenie funduszu zdefiniowanej daty może polegać wyłącznie na:

- 1) przekształceniu funduszy zdefiniowanej daty w jeden fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami lub specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami;
- 2) przekształceniu funduszu zdefiniowanej daty w nowy subfundusz istniejącego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami.

Art. 82. Umowa o przejęcie zarządzania funduszem zdefiniowanej daty, prowadzenia jego spraw oraz reprezentowania funduszu w stosunkach z osobami trzecimi może być zawarta przez instytucję finansową będącą organem tego funduszu wyłącznie z inną instytucją finansową.

Art. 83. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale, do przejęcia zarządzania funduszem inwestycyjnym, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, likwidacji oraz przekształcenia takiego funduszu, stosuje się przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Rozdział 15

Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłata, wypłata transferowa i zwrot

Art. 84. Uczestnik może rozporządzać środkami zgromadzonymi w PPK jedynie na zasadach określonych w przepisach niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem art. 21.

Art. 85. Środki zgromadzone w PPK nie podlegają egzekucji sądowej i administracyjnej. Ograniczenia te nie mają zastosowania do egzekucji mającej na celu zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych.

Art. 86. W przypadku, gdy uczestnik zrezygnował z oszczędzania w PPK, albo ustało zatrudnienie uczestnika w podmiocie zatrudniającym, który w jego imieniu i na jego rzecz zawarł taką umowę, środki pozostają na rachunku uczestnika do czasu wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu.

Art. 87. 1. Wypłata środków zgromadzonych w PPK następuje wyłącznie na wniosek:

- 1) uczestnika po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 2) uczestnika, zgodnie z art. 88, art. 90 lub art. 91;
- 3) osoby uprawnionej.

2. W przypadku rozpoczęcia wypłat środków zgromadzonych w PPK po osiągnięciu przez uczestnika 60 roku życia, składki na PPK nie są odprowadzane i dopłaty roczne nie są przekazywane.

Art. 88. 1. Na podstawie umowy zawartej z wybraną instytucją finansową, uczestnik może jednorazowo dokonać wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie inwestycji polegającej na:

- 1) budowie budynku mieszkalnego;
- 2) nabyciu:
 - a) prawa własności domu jednorodzinnego lub prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym,
 - b) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego,
 - c) prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej.

2. Wniosek o zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, uczestnik składa za pośrednictwem podmiotu zatrudniającego, który zawarł w jego imieniu i na jego rzecz umowę o prowadzenie PPK, z którego ma nastąpić wypłata, albo bezpośrednio instytucji finansowej.

3. Wypłaty, o której mowa w ust. 1, dokonuje się:

- 1) w przypadku, o którym w ust. 1 pkt 1 – na rachunek bankowy uczestnika wskazany we wniosku;
- 2) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – na rachunek bankowy zbywcy praw, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa:

- 1) oznaczenie inwestycji, która ma być sfinansowana z kredytu, o którym mowa w ust. 1;
- 2) zasady i terminy wypłaty;
- 3) zasady i terminy zwrotu wypłaconych środków, przy czym termin zwrotu:
 - a) nie może rozpocząć się później niż 5 lat od dnia wypłaty środków,
 - b) nie może trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty środków.

5. Uczestnik, który zawarł umowę, o której mowa w ust. 1, nie może zawrzeć kolejnej takiej umowy:

- 1) z tą samą instytucją finansową;

2) z inną instytucją, chyba że umowa ma być zawarta w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie tej samej inwestycji.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 uczestnik we wniosku o zawarcie umowy, składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, oświadczenie, że umowa ta zostaje zawarta w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie tej samej inwestycji, w związku z którą zawarł wcześniej umowy z innymi instytucjami finansowymi.

7. Przepisów ust. 1-6 nie stosuje się, jeżeli uczestnik w dniu złożenia wniosku ukończył 45 lat.

Art. 89. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1:

- 1) 25% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych jest jednorazowo, chyba że uczestnik złoży wniosek o wypłatę tej części środków w ratach na zasadach określonych w pkt 2;
- 2) 75% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych jest w 120 ratach miesięcznych, chyba że uczestnik, po otrzymaniu informacji o treści art. 30a ust. 1 pkt 11b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 200 i 317) i o wynikającej z niej konieczności uiszczenia zryczałtowanego podatku dochodowego, złoży wniosek o wypłatę w mniejszej liczbie rat.

2. Jeżeli wysokość pierwszej raty, wyliczona przez podzielenie łącznej wartości wszystkich jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w dniu złożenia wniosku przez 120, a jeżeli uczestnik złożył wniosek o wypłatę w mniejszej liczbie rat - przez liczbę odpowiadającą liczbie rat wskazanych we wniosku, jest mniejsza niż 50 zł, środki zgromadzone na rachunku uczestnika wypłaca się jednorazowo.

3. Wysokość kolejnych rat odpowiada kwocie wynikającej z odkupienia jednostek rozrachunkowych będących ilorzem liczby jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty i liczby miesięcy pozostałych do miesiąca, w którym ma nastąpić płatność ostatniej raty zgodnie z wnioskiem uczestnika.

4. Uczestnik może zmienić zadeklarowaną liczbę rat.

5. Jeżeli na podstawie zadeklarowanej liczby rat wypłata środków ma trwać 10 lat, uczestnik nie może zmienić zadeklarowanej liczby rat w ten sposób, że po zmianie zadeklarowanej liczby rat wypłata ratalna środków będzie trwała krócej niż 10 lat.

6. Jeżeli wysokość pierwszej raty po zmianie, dokonanej w trybie ust. 4, wyliczona przez podzielenie łącznej wartości wszystkich jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w dniu złożenia wniosku przez liczbę odpowiadającą nowej liczbie rat, wynikających z wniosku uczestnika, jest mniejsza niż 50 zł, zmiana zadeklarowanej liczby rat jest niedopuszczalna.

7. Jeżeli uczestnik zawarł z zakładem ubezpieczeń umowę, na podstawie której po osiągnięciu przez niego 60 roku życia nabędzie prawo do świadczenia okresowego lub dożywotniego, może dokonać wypłaty transferowej zgromadzonych w PPK środków do tego zakładu ubezpieczeń.

Art. 90. 1. Uczestnik, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia, może wnioskować o wypłatę środków zgromadzonych w PPK w formie świadczenia małżeńskiego.

2. Uczestnik może złożyć wybranej instytucji finansowej wniosek o wypłatę świadczenia małżeńskiego, jeżeli jego współmałżonek, na rzecz którego umowę o prowadzenie PPK zawarto z tą samą instytucją finansową, również osiągnął 60 rok życia i małżonkowie wspólnie oświadczą, że chcą skorzystać w wypłaty w formie świadczenia małżeńskiego.

3. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa otwiera wspólny rachunek dla małżonków, zwany dalej „rachunkiem małżeńskim”.

4. Świadczenie małżeńskie jest wypłacane w 120 ratach.

5. Wysokość raty świadczenia małżeńskiego odpowiada łącznej kwocie wynikającej z umorzenia jednostek rozrachunkowych będących ilorazem liczby jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku małżeńskim na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty i liczby miesięcy pozostałych do miesiąca, w którym ma zostać wypłacona ostatnia rata, zgodnie z wnioskiem uczestników.

5. Świadczenie małżeńskie wypłaca się małżonkom wspólnie, do wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku małżeńskim.

6. W przypadku śmierci jednego z małżonków, świadczenie małżeńskie wypłaca się drugiemu małżonkowi w dotychczasowej wysokości, do wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku małżeńskim. Do środków zgromadzonych na rachunku małżeńskim po śmierci drugiego z małżonków stosuje się przepisy rozdziału 13.

Art. 91. 1. Uczestnik może wnioskować o wypłatę 25% środków w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, współmałżonka uczestnika lub dziecka uczestnika.

2. Wniosek o wypłatę, o której mowa w ust. 1, uczestnik składa za pośrednictwem podmiotu zatrudniającego, który zawarł w imieniu i na jego rzecz umowę o prowadzenie PPK, z którego ma nastąpić wypłata, albo bezpośrednio instytucji finansowej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wypłata może być, w zależności od wniosku uczestnika, dokonywana jednorazowo albo w ratach. Wypłata jednorazowa, a w przypadku wypłaty w ratach pierwsza rata, dokonywane są w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia przez uczestnika wniosku o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia zaświadczenia lekarza o wystąpieniu u uczestnika poważnego zachorowania.

Art. 92. 1. Wypłata transferowa jest dokonywana:

- 1) na inny rachunek PPK;
- 2) na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej uczestnika, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 3) na IKE byłego współmałżonka uczestnika lub IKE osoby uprawnionej;
- 4) na rachunek w PPE prowadzony dla osoby uprawnionej;
- 5) do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji podmiotu zatrudniającego w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 1, uczestnika, byłego współmałżonka uczestnika albo osoby uprawnionej, po okazaniu potwierdzenia uczestnictwa w innym PPK, IKE lub PPE albo zawarcia umowy o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej.

3. Wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2 można dokonać, gdy w umowie o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej, na który ma nastąpić wypłata transferowa, przewidziano możliwość dysponowania środkami przekazanymi z PPK jedynie w formie wypłaty ratalnej przez co najmniej 120 miesięcy i wyłączono możliwość dysponowania tymi środkami w inny sposób.

4. Z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 73, wypłata transferowa następuje w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:

- 1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez uczestnika albo,
- 2) przedstawienia przez osoby uprawnione dokumentów uprawniających do zrealizowania wypłaty transferowej

– pod warunkiem, że nie zachodzą przesłanki do zawieszenia odkupywania jednostek uczestnictwa określone w przepisach dotyczących funduszy inwestycyjnych.

Art. 93. 1. Przedmiotem wypłaty transferowej może być wyłącznie całość środków zgromadzonych w PPK niepodlegających zwrotowi.

2. Wypłata oraz wypłata transferowa środków zgromadzonych w PPK są dokonywane w formie pieniężnej.

Art. 94. 1. Przed dokonaniem wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa sporządza informację dotyczącą uczestnika, który złożył dyspozycję wypłaty transferowej.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) numer PPK w ewidencji PPK;
- 2) dane identyfikujące uczestnika;
- 3) dane identyfikujące podmiot zatrudniający: nazwę, numer identyfikacyjny REGON, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji;
- 4) dane identyfikujące fundusz inwestycyjny i subfundusz, w którym lokowane są środki w PPK: nazwę, numer identyfikacyjny REGON, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji;
- 5) wysokość wpłat w ciągu każdego roku kalendarzowego z podziałem na wpłaty z tytułu składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika;
- 6) wysokość i daty wypłat transferowych przyjętych przez instytucję finansową, która sporządza informację oraz dane identyfikujące fundusze inwestycyjne i subfundusze dokonujące tych wypłat transferowych;
- 7) wysokość i datę dokonywanej wypłaty transferowej oraz dane identyfikujące fundusz inwestycyjny i subfundusz, do którego dokonywana jest wypłata transferowa;
- 8) datę sporządzenia informacji oraz oświadczenie podmiotu zatrudniającego, że dane zawarte w informacji są zgodne ze stanem faktycznym, potwierdzone podpisem podmiotu zatrudniającego lub osoby przez niego upoważnionej albo podpisem elektronicznym, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania;
- 9) informację o potwierdzeniu uczestnictwa lub zawarciu umowy, o której mowa w art. 92 ust. 2 oraz wartości środków niezwróconych do dnia wypłaty transferowej.

3. Wybrana instytucja finansowa w przypadku dokonywania wypłaty transferowej wraz z dokonaniem wypłaty transferowej przekazuje uczestnikowi i instytucji finansowej zarządzającej funduszem inwestycyjnym, do którego dokonywana jest wypłata transferowa lub z którą została zawarta umowa o prowadzenie rachunku terminowej lokaty

oszczędnościowej informację, o której mowa w ust. 1, oraz informacje od wszystkich poprzednich wybranych instytucji finansowych.

4. W przypadku dokonywania wypłaty wybrana instytucja finansowa przekazuje uczestnikowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1–6 i 8 oraz informację o wysokości wypłaty, a w przypadku wypłaty ratalnej informację o liczbie i wysokości rat.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi w drodze rozporządzenia sposób sporządzania informacji, o której mowa w ust. 1, oraz tryb jej przekazywania, mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego przekazywania informacji.

Art. 95. 1. Zwrot następuje w formie pieniężnej, w terminach określonych w statucie funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu.

2. W przypadku zwrotu, instytucja finansowa przekazuje ze środków uczestnika:

- 1) na rachunek bankowy wskazany przez ZUS, kwotę odpowiadającą 30% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający;
- 2) na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika, kwotę odpowiadającą 70% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający, po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego;
- 3) na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika, kwotę odpowiadającą składkom finansowanym przez osobę zatrudnioną, po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego;
- 4) na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą sumie składki powitalnej i dopłat rocznych.

3. Kwota, o której mowa w ust. 2 :

- 1) pkt 1 stanowi przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) pkt 4 stanowi przychód Funduszu Pracy.

4. Informacja o kwocie, o której mowa w ust. 2 pkt 1, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do ZUS.

5. Instytucja finansowa przekazuje do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 11, informacje o dokonanych zwrotach ze wskazaniem kwoty zwrotu w podziale na zwrot ze składek osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz składki powitalnej i dopłat rocznych.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres danych, w tym w szczególności dotyczących instytucji finansowej i uczestnika, podawanych przez instytucję finansową na dokumencie płatniczym, za pomocą którego przekazywana jest kwota, o której mowa w ust. 2 pkt 1 oraz w art. 75 ust. 1 pkt 1;
 - 2) sposób i tryb przeliczenia kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 oraz w art. 75 ust. 1 pkt 1 na podstawie wymiaru świadczenia
- uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego.

Rozdział 16

Przepisy karne

Art. 96. 1. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba obowiązana do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego:

- 1) nie dopełnia obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w przewidzianym przepisami terminie,
- 2) wbrew przepisom ustawy nie dopełnia obowiązku zawarcia w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej umowy o prowadzenie PPK w przewidzianym terminie,
- 3) nie dopełnia obowiązku odprowadzania składek w przewidzianym przepisami terminie,
- 4) nie zgłasza wymaganych ustawą danych lub zgłasza nieprawdziwe dane albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia,
- 5) nie prowadzi dokumentacji związanej z obliczaniem składek oraz z wypłatą świadczeń z ubezpieczeń społecznych,
- 6) nie dopełnia obowiązku przesyłania przewidzianych ustawą informacji zbiorczych lub rocznych w przewidzianym terminie

– podlega karze grzywny od 1 000 zł do 30 000 zł.

2. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba obowiązana do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego, uporczywie lub złośliwie uchyla się od obowiązków, o których

mowa w ust. 1, podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do dwóch lat.

Art. 97. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba upoważniona do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego lub działająca z inicjatywy tego podmiotu, nakłania uczestnika do rezygnacji z oszczędzania w PPK, podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do dwóch lat.

Art. 98. 1. Kto wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 40 ust. 1 wypłaca wynagrodzenie podmiotowi prowadzącemu działalność akwizycyjną na rzecz instytucji finansowej za nakłanianie jakiegokolwiek podmiotu zatrudniającego, aby zawarł z tą instytucją finansową umowę o zarządzanie PPK, podlega grzywnie do 1 000 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 40 ust. 2, oferuje dodatkowe korzyści materialne z tytułu zawarcia lub niewypowiedzenia umowy o zarządzanie PPK.

Rozdział 17

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 99. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 138 i 305) w art. 87 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Z wynagrodzenia za pracę – po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, składek odprowadzanych do pracowniczego planu kapitałowego oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych – podlegają potrąceniu tylko następujące należności:”.

Art. 100. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2017 r. poz. 833 i 858) w art. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) nabycie w drodze dziedziczenia środków z pracowniczego planu kapitałowego, o którym mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...);”.

Art. 101. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i 317) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a w pkt 41 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 42 w brzmieniu:

„42) ustawie o pracowniczych planach kapitałowych – oznacza to ustawę z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...);

- 2) w art. 21 w ust. 1:
 - a) po pkt 47e dodaje się pkt 47f-47g w brzmieniu:

„47f) kwoty dopłat rocznych i składek powitalnych do pracowniczych planów kapitałowych przyznawane na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych;

47g) kwoty otrzymane tytułem zwrotu na zasadach określonych w art. 77 ust. 4 i art. 78 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;”
 - b) po pkt 58b dodaje się pkt 58c w brzmieniu:

„58c) dochody z tytułu uczestnictwa w pracowniczym planie kapitałowym, w rozumieniu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, w związku z:

 - a) gromadzeniem środków na rachunku w pracowniczym planie kapitałowym przez uczestnika pracowniczego planu kapitałowego,
 - b) wypłatą środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym, w przypadkach określonych w art. 87 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem art. 30a ust. 1 pkt 11a i 11b,
 - c) wypłatą transferową środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym;”
- 3) w art. 22:
 - a) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Kosztami uzyskania przychodów są również wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 6bc.”
 - b) ust. 6ba otrzymuje brzmienie:

„6ba. Należności z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 6, oraz zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy, z zastrzeżeniem ust. 6bc, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony. W przypadku uchybienia temu terminowi do należności tych stosuje się art. 23 ust. 1 pkt 55.”
 - c) po ust. 6bb dodaje się ust. 6bc w brzmieniu:

„6bc. Składki odprowadzane do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający, z zastrzeżeniem art. 23 ust. 1 pkt 37a, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną odprowadzone w terminie wynikającym z przepisów tej ustawy. W przypadku uchybienia temu terminowi do składek tych stosuje się art. 23 ust. 1 pkt 55aa.”;

4) w art. 23 w ust. 1:

a) po pkt 37 dodaje się pkt 37a w brzmieniu:

„37a) składek odprowadzonych do pracowniczych planów kapitałowych – od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym;”;

b) po pkt 55a dodaje się pkt 55aa w brzmieniu:

„55aa) nieodprowadzonych do pracowniczego planu kapitałowego składek, z zastrzeżeniem pkt 37a, określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający;”;

5) w art. 30a:

a) w ust. 1 po pkt 11 dodaje się pkt 11a–11d w brzmieniu:

„11a) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego uzyskanego w związku z wypłatą dokonaną na podstawie art. 88 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych – w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej z instytucją finansową;

11b) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego z tytułu wypłaty dokonanej w trybie określonym w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych – jeżeli wypłata ratalna będzie trwała krócej niż 10 lat, albo z tytułu wypłaty jednorazowej – w przypadku określonym w art. 89 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;

11c) od dochodu małżonka uczestnika pracowniczego planu kapitałowego z tytułu zwrotu dokonanego na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;

11d) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego uzyskanego z tytułu zwrotu zgromadzonych środków dokonanego na podstawie art. 95 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;”;

b) po ust. 11 dodaje się ust. 12-15 w brzmieniu:

„12. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11a stanowi kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków pomniejszona o koszty nabycia umorzonych tytułów uczestnictwa przypadających na ten niedokonany zwrot. Za koszt, o którym mowa w zdaniu pierwszym uważa się sumę wpłat na nabycie umorzonych tytułów uczestnictwa w celu dokonania wypłaty, ustaloną w takiej proporcji jaką stanowiła kwota niedokonanego zwrotu do wartości środków wypłaconych w trybie art. 88 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. Suma wpłat, o której mowa w zdaniu drugim, to suma kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.

13. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11b stanowi kwota wypłaty pomniejszona o koszt przypadający na nią. Za koszt, o którym mowa w zdaniu pierwszym uważa się sumę wpłat w proporcji do ilości rat – w przypadku wypłaty ratalnej, albo sumę wpłat – w przypadku wypłaty jednorazowej. Suma wpłat, o której mowa w zdaniu drugim, to 75% sumy kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika oraz 75% składki powitalnej i 75% sumy dopłat rocznych.

14. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11c stanowi kwota dokonanego zwrotu pomniejszona o sumę wpłat dokonaną przez uczestnika pracowniczego planu kapitałowego, w części, jaka przypadła małżonkowi. Suma wpłat, o której mowa w zdaniu pierwszym, to suma kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.

15. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11d stanowi kwota dokonanego zwrotu z umorzenia tytułów uczestnictwa pomniejszona o wydatki na nabycie umarzanych tytułów uczestnictwa pochodzące z kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2343 i 2369 oraz z 2018 r. poz. 317) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4a w pkt 33 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 34 w brzmieniu:
„34) ustawie o pracowniczych planach kapitałowych – oznacza to ustawę z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;
- 2) w art. 15:
 - a) po ust. 1d dodaje się ust. 1da w brzmieniu:
„1da. Kosztami uzyskania przychodów są również wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 4ga.”,
 - b) ust. 4g otrzymuje brzmienie:
„4g. Należności z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i ...) oraz zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy, z zastrzeżeniem ust. 4ga, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony. W przypadku uchybienia temu terminowi do należności tych stosuje się art. 16 ust. 1 pkt 57.”,
 - c) po ust. 4g dodaje się ust. 4ga w brzmieniu:
„4ga. Składki odprowadzane do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 1 pkt 40a, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną opłacone w terminie wynikającym z przepisów tej ustawy. W przypadku uchybienia temu terminowi do składek tych stosuje się art. 16 ust. 1 pkt 57aa.”;
- 3) w art. 16 w ust. 1:
 - a) po pkt 40 dodaje się pkt 40a w brzmieniu:
„40a) składek odprowadzanych do pracowniczych planów kapitałowych – od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym;”,

b) po pkt 57a dodaje się pkt 57aa w brzmieniu:

„57aa) nieodprowadzonych do pracowniczego planu kapitałowego składek, z zastrzeżeniem pkt 40a, określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający;”.

Art. 103. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41 w ust. 3 w pkt 4 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) kwocie obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, wynikającego z ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U....);”;

2) w art. 50 w ust. 17 w pkt 1 po lit. r dodaje się lit. ra w brzmieniu:

„ra) kwota obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu opłacania składki w ramach pracowniczego planu kapitałowego;”.

Art. 104. W ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222 i 2371) po art. 15a dodaje się art. 15aa w brzmieniu:

„Art. 15aa. Ograniczeń wynikających z ustawy nie stosuje się do składek podstawowych odprowadzanych do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.).”.

Art. 105. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62 i 86) w art. 43 w ust. 1 w pkt 12 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) pracowniczymi planami kapitałowymi, w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”.

Art. 106. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 106 w ust. 1 po pkt 6c dodaje się pkt 6d w brzmieniu:

„6d) środki, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 2 oraz art. 95 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1292, 1321, 1428, 1543, 2371 i 2494 oraz z 2018 r. poz. 107, 138 i

2) w art. 108 w ust. 1 w pkt 60 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 61 w brzmieniu:

„61) świadczeń na rzecz osób fizycznych, o których mowa w art. 31 i art. 119 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pracownik - osobę zatrudnioną, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, osobę zatrudnioną na podstawie umowy zawartej w wyniku powołania lub wyboru do organu reprezentującego osobę prawną oraz członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, a jeżeli umowa zakładowa tak stanowi, także:

a) osobę wykonującą pracę nakładczą, o której mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 303 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, lub

b) osobę fizyczną wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, lub

c) członka rady nadzorczej wynagradzanego z tytułu pełnienia tych funkcji - w stosunku do których przepisy ustawy o stosunku pracy i pracodawcy stosuje się odpowiednio;”,

b) pkt 19 otrzymuje brzmienie:

"19) wypłata transferowa - przekazanie środków na warunkach określonych w ustawie do innego programu, na IKE uczestnika albo osoby uprawnionej, z PPK uczestnika lub z IKE uczestnika albo osoby uprawnionej do programu w przypadkach i na warunkach, o których mowa w przepisach o pracowniczych planach kapitałowych i w przepisach o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;”,

c) po pkt 24 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 25 w brzmieniu:

- „25) PPK - pracowniczy plan kapitałowy w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;
- 2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:
„Art. 13a. Instytucja finansowa może pobierać koszty i opłaty w wysokości nie wyższej niż 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku.”;
- 3) w art. 25 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Składka dodatkowa jest potrącana z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu, a jeżeli umowa zakładowa to przewiduje, może być wnoszona bezpośrednio przez uczestnika, który nie jest zatrudniony u pracodawcy na jego rachunek w programie.”;
- 4) w art. 43:
a) w ust. 2 po pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:
„5) z PPK byłego współmałżonka uczestnika PPK na rachunek w programie na warunkach określonych w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;
6) z PPK zmarłego uczestnika na rachunek w programie osoby uprawnionej na warunkach określonych w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.”,
b) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
„8. W przypadku likwidacji programu z przyczyny wskazanej w art. 40 ust. 1 pkt 4 wypłata transferowa nie następuje, a rachunki uczestników przenoszone są na wniosek pracodawcy do programu, w którym zaproponowano im gromadzenie środków na podstawie art. 7 ust. 2. Przepisy art. 41 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 108. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 po pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20-21 w brzmieniu:
„20) trwały nośnik – trwałe nośniki, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683);
21) PPK - pracowniczy plan kapitałowy w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;

2) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Oszczędzający na IKE ma prawo do zwolnienia podatkowego na zasadach i w trybie określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli na podstawie umowy o prowadzenie IKE, zawartej w formie, o której mowa w art. 8 ust. 1, gromadzi oszczędności tylko na jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23.”;

3) w art. 8 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„IKE lub IKZE jest prowadzone na podstawie umowy zawartej przez oszczędzającego w formie pisemnej albo elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku, zwanej dalej „umową o prowadzenie IKE lub IKZE”.”;

4) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. Instytucja finansowa może pobierać koszty i opłaty w wysokości nie wyższej niż 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku.”;

5) w art. 13a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,2-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok określonego w ustawie budżetowej lub ustawie o prowizorium budżetowym lub w ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone, z zastrzeżeniem ust. 1a.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106, 138 i ...), nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,8-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 1.”;

6) w art. 34 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i b nie stosuje się w stosunku do środków przeniesionych z programu emerytalnego na IKE.”;

7) w art. 34a po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Oszczędzający lub osoba uprawniona może w każdym czasie zmienić wniosek o dokonanie wypłaty w ratach i żądać wypłaty jednorazowej, o ile nie zostały wypłacone wszystkie środki zgromadzone na IKZE.”;

8) w art. 35 w ust. 1 po pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6-7 w brzmieniu:

- „6) z PPK byłego współmałżonka uczestnika PPK w przypadkach, o których mowa w przepisach o pracowniczych planach kapitałowych, do instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKE;
- 7) z PPK zmarłego uczestnika na IKE osoby uprawnionej.”.

Art. 109. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, 106 i 138) art. 224a otrzymuje brzmienie:

„Art. 224a. Nadzór Komisji w zakresie zgodności z prawem wykonywania działalności określonej w ustawie obejmuje zgodność tej działalności z przepisami ustawy i przepisami wydanymi na jej podstawie oraz z bezpośrednio stosowanymi przepisami prawa wspólnotowego regulującymi działalność w zakresie zbiorowego inwestowania oraz działalność zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, a także z mającymi zastosowanie do tych działalności przepisami ustawy o ofercie publicznej, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o rachunkowości, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776) oraz ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”.

Art. 110. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.⁴⁾) w art. 1 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) nadzór emerytalny, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870 i 1321 oraz z 2018 r. poz. 138), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477 i 2486), ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097 oraz z 2017 r. poz. 38)

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 724, 791, 819, 1089, 2102 i 2486.

oraz ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”.

Art. 111. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256 oraz z 2017 r. poz. 1557) w art. 12:

- 1) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) składek odprowadzanych do pracowniczych planów kapitałowych należnych od pracodawców na podstawie ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”;

- 2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g oraz pkt 4 podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.”.

Art. 112. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962 oraz z 2018 r. poz. 305) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w ust. 1:

- a) po pkt 14a dodaje się pkt 14b w brzmieniu:

„14b) ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U....) oraz udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego;”;

- b) po pkt 15c dodaje się pkt 15d w brzmieniu:

„15d) kontrola spełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, w tym w szczególności:

- a) obowiązku zawierania umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych i umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi,

b) opłacania składek odprowadzanych do pracowniczych planów kapitałowych.”;

2) w art. 19 w ust. 1 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) powiadamanie wybranej instytucji finansowej w rozumieniu ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów tej ustawy przez podmiot kontrolowany, z wyszczególnieniem składek należnych i nieodprowadzonych na rzecz poszczególnych uczestników zatrudnionych przez ten podmiot;”.

Art. 113. W ustawie z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010 r. poz. 44 oraz z 2017 r. poz. 933) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustawa ma zastosowanie w sprawach o roszczenia o ochronę konsumentów, z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, z tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych. Ustawę stosuje się także w sprawach dotyczących obowiązków wynikających z umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi i umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”.

Art. 114. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym wprowadza (Dz. U. z 2017 r. poz. 2270 i 2486) w art. 2 w pkt. 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) członka funduszu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870 i 1321 oraz z 2018 r. poz. 138), uczestnika pracowniczego programu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449), oszczędzającego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776), osobę otrzymującą emeryturę kapitałową w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097 oraz z 2017 r. poz. 38)

oraz uczestnika pracowniczego planu kapitałowego w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...),”.

Rozdział 18

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 115. 1. Obowiązki wynikające z ustawy stosuje się do:

- 1) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 250 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. – od 1 stycznia 2019 r.;
- 2) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 50 osób zatrudnionych według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. – od 1 lipca 2019 r.;
- 3) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 20 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. – od 1 stycznia 2020 r.;
- 4) pozostałych podmiotów zatrudniających – od 1 lipca 2020 r.

– z zastrzeżeniem art. 116.

2. Termin, o którym mowa w art. 8 ust. 1 liczy się nie wcześniej niż od dnia, o którym mowa w ust. 1.

3. Termin, o którym mowa w art. 16 ust. 1 liczy się od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 116. W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami organizacyjnymi wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62), obowiązek, o którym mowa w art. 8 ust. 1, powstaje w dniu 1 lipca 2020 r., a okres, o którym mowa w art. 16 ust. 1, liczy się od dnia 1 lipca 2020 r.

Art. 117. Przepis art. 23 ust. 5 po raz pierwszy ma zastosowanie w 2021 r.

Art. 118. Do dnia 31 grudnia 2020 r. nie stosuje się art. 42 ust. 4 i 5.

Art. 119. 1. W terminie 30 dni po zakończeniu kwartału minister właściwy do spraw pracy przekazuje, za pośrednictwem PFR, na rachunek uczestnika, w imieniu którego zawarto w tym kwartale umowę o prowadzenie PPK, składkę powitalną w kwocie równej 250 zł.

2. Składka powitalna jest ewidencjonowana na rachunku uczestnika, po upływie trzech pełnych miesięcy oszczędzania, jeżeli za miesiące te odprowadzono składkę podstawową finansowaną przez uczestnika.

3. Przepisów ust. 1–2 nie stosuje się:

- 1) jeżeli w przeszłości składkę powitalną zewidencjonowano na rachunku uczestnika w tym samym lub innym PPK;
- 2) w stosunku do uczestników, w imieniu których umowę o prowadzenie PPK zawarto po dniu 31 grudnia 2020 r.

4. Informację o łącznej liczbie uczestników, o których mowa w ust. 1, PFR przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do 15 dni od dnia zakończenia kwartału.

5. Informację, o której mowa w ust. 4, sporządza się na podstawie danych zawartych w ewidencji PPK.

6. Składka powitalna finansowana jest z Funduszu Pracy.

Art. 120. 1. Przepis art. 13a ustawy zmienianej w art. 107 stosuje się do umów zakładowych albo umów międzyzakładowych zawartych od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Przepis art. 11a ustawy zmienianej w art. 108 stosuje się do umów o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego lub umów o prowadzenie indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego zawartych od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 121. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 47 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1–3 i pkt 5 i 6, ust. 5 i 6 oraz art. 48–54, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 2) art. 108 pkt 5 lit. b, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;
- 3) art. 47 ust. 3 pkt 4 oraz art. 71 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Aleksandra Ostapiuk
Dyrektor Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Finansów
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym /

UZASADNIENIE

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE – POTRZEBA WPROWADZENIA ZMIAN

W dniu 16 lutego 2016 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 14/2016 w sprawie przyjęcia „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Na podstawie Planu zostały opracowane założenia, a następnie projekt Strategii na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju, który w dniu 14 lutego 2017 r. został przyjęty przez Radę Ministrów.

Kluczowym elementem realizacji Planu na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju jest Program Budowy Kapitału (PBK), będący narzędziem budowania oszczędności Polaków. PBK ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa finansowego obywateli i stabilności systemu finansów publicznych, rozwój lokalnego rynku kapitałowego oraz podniesienie potencjału rozwoju gospodarki. Jednym z czterech celów PBK jest efektywny, dobrowolny, kapitałowy system emerytalny. W tym zakresie priorytetami PBK są: polityka inwestycyjna promująca rozwój lokalnego rynku kapitałowego, odbiurokratyzowanie programów emerytalnych i zapewnienie łatwego dostępu do informacji o programach dla uczestników, budowa stabilnego w długim terminie i powszechnego dobrowolnego kapitałowego systemu emerytalnego opartego o III filarowe programy oszczędnościowe. Silny rynek kapitałowy jest bowiem niezbędny dla budowy silnych fundamentów gospodarki, podwyższania potencjału wzrostu dochodów indywidualnych i PKB, co długoterminowo sprzyja wzmocnieniu stabilności systemu emerytalnego oraz wzrostowi świadczeń emerytalnych.

Niniejszy projekt ustawy realizuje założenia wprowadzane w ramach PBK w zakresie odnoszącym się do pierwszego filaru PBK, tj. wprowadzenia powszechnego systemu dobrowolnych III-filarowych programów oszczędzania na cele emerytalne w sektorze przedsiębiorstw.

Jak wskazano w Zielonej Księdze Przeglądu Emerytalnego 2016 r. – trzy czwarte Polaków w żaden sposób nie odkłada pieniędzy z przeznaczeniem na zabezpieczenie na starość, a dominującym powodem nieoszczędzania na cele emerytalne jest brak wystarczających środków finansowych, małe przychody lub ich brak. Osób, które nie odkładają pieniędzy na starość, mimo że mają odpowiednie na to środki, jest ok. 11%. Ponadto, od kilku lat można zaobserwować rosnącą liczbę emerytów, którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia. W ciągu ostatnich 5 lat wzrosła ona o ponad

2% – z 4952,3 tys. osób w grudniu 2011 r. do 5067,7 tys. w grudniu 2015 r. Dodatkowo od lat rośnie średni wiek osób pobierających emeryturę, nasi emeryci są coraz starsi. W grudniu 1995 r. wynosił on 65 lat (kobiety) i 67 lat (mężczyźni), w grudniu 2015 r. zaś – 69,8 roku (kobiety) i 71,5 roku (mężczyźni).

Problem braku dodatkowego oszczędzania na cele emerytalne wydaje się szczególnie doniosły z perspektywy pogłębiającej się dysproporcji pomiędzy wysokością wynagrodzeń a prognozowaną wysokością świadczeń emerytalnych z powszechnego systemu zabezpieczenia emerytalnego. Jak zostało wskazane w Zielonej Księdze Przeglądu Emerytalnego 2016 r. w grudniu 2015 r. przeciętna wysokość emerytury przyznanej według nowych zasad w 2015 r. wynosiła 2037,29 zł (co stanowiło 59,8% przeciętnego wynagrodzenia w 2015 r. pomniejszonego o obowiązkową składkę na ubezpieczenia społeczne płaconą przez ubezpieczonego), w przypadku mężczyzn przeciętna ta wynosiła 2639,23 zł, a kobiet – 1641,05 zł. W 2060 r. relacja ta wahać się będzie od 45,5% do 52% przeciętnego wynagrodzenia. W tym kontekście w celu zapobiegania ubóstwu i podtrzymywania realnej wartości świadczeń emerytalnych szczególnego znaczenia nabiera postulat dywersyfikacji źródeł finansowania dochodów na starość, który został wpisany w Program Budowy Kapitału, stanowiący element Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Jest to tym bardziej istotne, że wiedza dotycząca tego, jakie istnieją możliwości dodatkowego oszczędzania na starość jest nikła wśród społeczeństwa.

Procesy demograficzne tj. zmniejszająca się liczba urodzeń, zmniejszająca się umieralność, wydłużające się średnie dalsze trwanie życia (konsekwencja niższej umieralności), wpływając bezpośrednio na liczbę emerytów, rencistów i osób ubezpieczonych, oddziałują istotnie na sytuację finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z prognozą EUROPOP 2013 w 2060 r. w porównaniu do 2015 r. populacja ogółem zmaleje o 5,4 mln osób (spadek o 13,9%), populacja w wieku przedprodukcyjnym zmaleje o 1,7 mln osób (spadek o 24,8%), populacja w wieku produkcyjnym zmaleje o 6,7 mln osób (spadek o 27,3%), populacja w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 3 mln osób (wzrost o 42,4%), co negatywnie wpłynie na stabilizację powszechnego systemu emerytalnego. Aby utrzymać obecny poziom zabezpieczenia potrzeb życiowych po osiągnięciu wieku emerytalnego, potrzeba jest bardzo dużego wzrostu wydajności pracy albo zapewnienia dodatkowych oszczędności.

Mając powyższe na uwadze, dodatkowe oszczędzanie na cele emerytalne należy uznać za nieodzowne. Zgodnie jednak z diagnozą sformułowaną w Przeglądzie Emerytalnym

2016 r., funkcjonujące dobrowolne formy oszczędzania na emeryturę charakteryzowały się w 2015 r. brakiem dynamiki. Na koniec 2015 r. zgromadzono w nich niespełna 16,8 mld zł aktywów. 2016 rok przyniósł pożądany wzrost zainteresowania oszczędzaniem w III-filarowych produktach: aktywa zgromadzone w IKE wzrosły o 17,9%, w IKZE o 74%, a w PPE o 7,2%, osiągając łącznie poziom 19,2 mld zł. Wiedza obywateli na temat dodatkowych form oszczędzania jest jednak wciąż niewystarczająca, a jeśli decydują się oni na skorzystanie z dodatkowego oszczędzania na starość, często są to decyzje krótkotrwałe, zaś działania epizodyczne. Projektowane rozwiązania mają temu przeciwdziałać.

II. ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE – ZAKRES WPROWADZANYCH ZMIAN

1. Podstawowe założenia projektowanego systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych

Zgodnie z założeniami projektowanej ustawy pracownicze plany kapitałowe (PPK) mają być prowadzone w celu systematycznego oszczędzania przez ich uczestników z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu 60 roku życia (art. 3 projektowanej ustawy). W przedmiotowym zakresie proponuje się wprowadzenie jednolitego – dla kobiet i mężczyzn – wieku uprawniającego do wypłat, co uzasadnione jest w szczególności wymogami unijnymi w odniesieniu do dobrowolnego zabezpieczenia emerytalnego. Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana) wprowadza bowiem w życie zasady równego traktowania w odniesieniu do m.in. dobrowolnych systemów zabezpieczenia społecznego pracowników.

W ramach projektowanych rozwiązań proponuje się wprowadzenie dwojakiego rodzaju umów nazwanych – umowy o zarządzanie PPK oraz umowy o prowadzenie PPK.

Na mocy projektowanego art. 7 stronami umowy o zarządzanie PPK mają być podmiot zatrudniający i instytucja finansowa, tj. towarzystwo funduszy inwestycyjnych dopuszczone do udziału w portalu PPK administrowanym przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. Pojęcie podmiotu zatrudniającego (art. 2 pkt 19 projektu) zostało zdefiniowane na potrzeby ustawy i obejmuje pracodawców w rozumieniu Kodeksu pracy, zleceniodawców, nakładców, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych i podmioty, w których działają rady nadzorcze, jeżeli ich członkowie są wynagradzani z tytułu pełnienia tych funkcji.

Zgodnie z art. 14 projektowanej ustawy stronami umowy o prowadzenie PPK będą osoba zatrudniona i instytucja finansowa. Na podstawie tej umowy przyjmowane będą składki i wypłaty transferowe, które następnie będą przeliczane na jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Wydaje się bowiem, że forma prawna tych podmiotów jest najlepiej dostosowana do wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem PPK w okresie akumulacji gromadzonych środków.

2. Powszechność projektowanego systemu dobrowolnego oszczędzania na cele emerytalne

Powszechność systemu PPK gwarantować ma nałożenie na podmioty zatrudniające obowiązek zawierania umowy o zarządzanie PPK, jeżeli zatrudniają co najmniej jedną osobę zatrudnioną (art. 7 projektu). Umowa o zarządzanie PPK ma być zawierana z towarzystwem funduszy inwestycyjnych dopuszczonym do udziału w portalu PPK. Umowę o zarządzanie PPK zawiera się w terminie 90 dni od dnia zatrudnienia pierwszej osoby zatrudnionej w rozumieniu ustawy.

Wybór przez podmiot zatrudniający instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, będzie dokonywany po zasięgnięciu opinii zakładowej organizacji związkowej lub innej reprezentacji osób zatrudnionych, na podstawie oceny proponowanych przez tę instytucję finansową warunków zarządzania środkami zgromadzonymi w PPK, efektywności w zarządzaniu aktywami i doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi, mając na uwadze w szczególności najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych.

W myśl art. 11 projektu umowa o zarządzanie PPK podlegać będzie wpisowi do ewidencji PPK prowadzonej przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. (PFR), realizujący misję publiczną zgodnie z art. 2 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. W celu zapewnienia wykonania tego obowiązku na mocy projektowanego art. 8 ust. 2 proponuje się, aby Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) przekazywał PFR najpóźniej do ostatniego dnia lutego każdego roku kalendarzowego informację o płatnikach składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z projektowanym art. 8 ust. 4 zadaniem PFR będzie weryfikacja danych zawartych w tej informacji, z danymi dotyczącymi podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK zawartymi w ewidencji PPK.

W przypadku stwierdzenia, że podmiot zatrudniający nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w określonym przez ustawę terminie, PFR wezwie na piśmie podmiot zatrudniający do zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie 30 dni (art. 8 ust. 5 projektu). Jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w tym terminie, proponuje się, że w pierwszym dniu po jego upływie z mocy prawa powstanie stosunek prawny wynikający z umowy o zarządzanie PPK pomiędzy podmiotem zatrudniającym a wyznaczoną instytucją finansową na warunkach, które były publikowane w portalu PPK w dniu powstania takiego stosunku prawnego (projektowany art. 8 ust. 6). Takie rozwiązanie, wraz z mechanizmem zawierania z mocy prawa umów o prowadzenie PPK na rzecz poszczególnych osób zatrudnionych, zapewni możliwość egzekwowania składek należnych do PPK także w sytuacji, gdy podmiot zatrudniający nie dopełni ciężących na nim obowiązków wynikających z ustawy o PPK.

Wyznaczoną instytucją finansową jest towarzystwo funduszy inwestycyjnych wybrane zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 10 ustawy. Takie rozwiązanie podyktowane jest charakterem zadań instytucji wyznaczonej, która będzie stroną stosunków prawnych nawiązanych z mocy prawa w razie niewywiązywania się przez podmiot zatrudniający z nałożonych na niego obowiązków.

Obowiązek zawierania umów o zarządzanie PPK ma być wprowadzany stopniowo (projektowany art. 115). W odniesieniu do podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 250 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., trzymiesięczny termin, w ciągu którego należy zawrzeć umowę o prowadzenie PPK będzie liczony od 1 stycznia 2019 r., w odniesieniu do podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 50 osób zatrudnionych według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. – od 1 lipca 2019 r., podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 20 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. – od 1 stycznia 2020 r., a pozostałych podmiotów zatrudniających – od 1 lipca 2020 r.

W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami organizacyjnymi wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, projektowana ustawa przewiduje rozwiązania szczególne. W odniesieniu do takich podmiotów obowiązek zawarcia umów o zarządzanie PPK powstanie w dniu 1 lipca 2020 r. niezależnie od tego ile osób zatrudniają (art. 116 projektu).

3. Uczestnicy pracowniczych planów kapitałowych

Zgodnie z art. 2 pkt 28 projektowanej ustawy uczestnikami PPK będą osoby zatrudnione, w imieniu i na rzecz których podmiot zatrudniający, jako szczególny przedstawiciel ustawowy, zawarł umowę o prowadzenie PPK. Co jednak istotne, obowiązywanie umowy o prowadzenie PPK nie będzie powiązane z okresem zatrudnienia danego uczestnika.

Umowa o prowadzenie PPK będzie zawierana z instytucją finansową, a więc towarzystwem funduszy inwestycyjnych, dopuszczonym do udziału w portalu PPK, z którym podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK (art. 14 ust. 2 projektu). Zawieranie przez podmiot zatrudniający umów o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w tym podmiocie zatrudniającym będzie wyłączone z zakresu zastosowania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi dotyczących działalności maklerskiej (art. 14 ust. 3 projektu). W ten sposób na podmiocie zatrudniającym nie będą ciążyć obowiązki, które ciążą na podmiocie prowadzącym działalność polegającą na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

Na mocy projektowanego art. 16 obowiązek zawarcia umowy o prowadzenie PPK powstanie najpóźniej w terminie 7 dni po upływie okresu 90 dni od dnia zatrudnienia danej osoby w określonym podmiocie zatrudniającym. Do okresu, którego upływ warunkuje powstanie obowiązku zawarcia umowy, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym lub w innym podmiocie zatrudniającym należącym do tej samej grupy kapitałowej, co podmiot zatrudniający zawierający umowę o prowadzenie PPK, a także okresy zatrudnienia w innych podmiotach zatrudniających, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podmiot zatrudniający jest następcą prawnym w stosunkach prawnych nawiązanych przez podmiot poprzednio zatrudniający tę osobę. W przypadku pracowników, do wspomnianego okresu zatrudnienia wlicza się okres zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, jeżeli zmiana pracodawcy nastąpiła na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy.

W myśl projektowanego art. 13 obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK nie będzie odnosił się do pracowników podmiotu zatrudniającego, który prowadzi pracowniczy program emerytalny (PPE) w dniu wejścia w życie ustawy i odprowadza składki podstawowe do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia. To samo dotyczy osób zatrudnionych, będących nakładcami, zleceniobiorcami i członkami rad nadzorczych, jeżeli w dniu, od którego do podmiotu zatrudniającego stosuje się obowiązki wynikające z ustawy, podmiot ten

proceeds PPE, in which persons can participate, and basic contributions are deducted from the earnings of these participants at least 3.5%. The obligation to conclude agreements on the conduct of PPK will not also apply to micro-entrepreneurs, in the case when all persons employed within 60 days from the date of employment of the first of them will submit a declaration of resignation from the deduction of contributions to PPK. It is also proposed that the obligation to conclude agreements on the conduct of PPK of natural persons not conducting economic activity should not be imposed.

In the situations described above, the obligation to conclude an agreement on the conduct of PPK will arise in the event of suspension of calculation and deduction of basic contributions to PPE, limitation of the amount of basic contributions to PPE below 3.5% of earnings, liquidation of PPE or occurrence of a delay in the deduction of basic contributions to PPE within 3 months.

According to art. 15 of the project, the obligation to conclude agreements on the conduct of PPK will not apply to persons employed, who at the latest on the first day of employment have reached the age of 70. Agreements on behalf of a person employed, who has reached the age of 55, but not 70, will be concluded only on her application. In order to prevent a situation, in which the employer intentionally concludes an employment relationship with a person employed, in which the subject of employment is specifically to resolve the employment relationship with a person employed before reaching the age of 55, and then employ her again after reaching this age, the project law provides for the obligation to conclude agreements on the conduct of PPK on behalf of persons, who at the moment of employment have reached this age, but in the 12 months preceding the first day of employment, they were employed in that employer together for at least 90 days. Such a solution will be a potential response to abuses consisting in the resolution of employment relationships forming the basis of employment in the period immediately preceding the attainment of the age of 55 and their subsequent employment after reaching this age, with the aim of excluding the obligation to conclude agreements on the conduct of PPK.

In the project art. 17, in the case when the employer does not fulfill the obligation to conclude an agreement on the conduct of PPK within the statutory term, it is proposed that, from the first day after the expiry of this term, a legal relationship will arise from the agreement on the conduct of PPK between the person employed and the financial institution, with which the employer concluded an agreement on the management of PPK or a designated financial institution. From that day on, it will be possible to enforce from the employer the obligation to deduct contributions to PPK.

Uczestnik będzie mógł w tym samym czasie być stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK (art. 18 projektu). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy dany uczestnik będzie zatrudniony przez różne podmioty zatrudniające, które zawarły umowy o zarządzanie PPK z różnymi instytucjami finansowymi. Co istotne, uczestnik pozostanie stroną umowy o prowadzenie PPK także po ustaniu zatrudnienia w podmiocie, który umowę tę zawarł w jej imieniu i na jej rzecz. Może to prowadzić do sytuacji, w której oszczędności uczestnika będą gromadzone w ramach różnych PPK. Aby zapobiec takiej sytuacji, w art. 19 projektu proponuje się nałożenie na osobę zatrudnioną obowiązku składania podmiotowi zatrudniającemu oświadczenia o wszystkich prowadzonych dla niej rachunkach w PPK. Niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK, podmiot zatrudniający składać będzie w imieniu osoby zatrudnionej wnioski o wypłatę transferową środków zgromadzonych na tych rachunkach do PPK prowadzonego na podstawie umowy, którą sam zawarł. Osoba zatrudniona będzie mogła jednak złożyć podmiotowi zatrudniającemu sprzeciw wobec zamiaru złożenia takiego wniosku, który będzie skutkować odstąpieniem od jego złożenia.

Zgodnie z projektowanym art. 21, zarówno na etapie zawierania umowy o prowadzenie PPK, jak i w terminie późniejszym, uczestnik PPK będzie mógł wskazać imiennie jedną lub więcej osób fizycznych, na których rzecz ma nastąpić, po jego śmierci, wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z przepisami ustawy. Uczestnik będzie mógł w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby fizyczne uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób poprzednio wskazanych, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

4. Dobrowolność oszczędzania

Jednym z fundamentalnych założeń projektowanej ustawy jest dobrowolność oszczędzania w PPK (art. 23). W związku z tym uczestnik będzie mógł zrezygnować z oszczędzania w PPK na podstawie pisemnej deklaracji złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Wzór deklaracji odstąpienia zostanie określony w odpowiednim akcie wykonawczym. Za uczestnika, który zrezygnował z oszczędzania w PPK podmiot zatrudniający nie będzie odprowadzał składek począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik złożył deklarację o rezygnacji z oszczędzania w PPK. Dla zapobieżenia sytuacjom, w których podmiot zatrudniający będzie wymuszał złożenie rezygnacji z oszczędzania, celem zmniejszenia obciążeń składowych, proponuje się, aby nakłanianie uczestnika do rezygnacji

z oszczędzania w PPK stanowiło przestępstwo, zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności do dwóch lat (art. 97 projektowanej ustawy).

W związku z przewidzianym w ustawie mechanizmem ponownego automatycznego odprowadzania składek za uczestnika, który uprzednio złożył deklarację o rezygnacji z odprowadzania składek do PPK, projektodawca wprowadza obowiązek odpowiednio wcześniejszego poinformowania uczestnika przez podmiot zatrudniający, co dwa lata, w terminie do ostatniego dnia lutego, o ponownym odprowadzaniu składki (art. 23 ust. 5).

Jednocześnie, w myśl art. 23 ust. 6 proponuje się, aby począwszy od 2021 r., co dwa lata, podmiot zatrudniający ponownie rozpoczynał odprowadzanie składki od dnia 1 kwietnia za uczestnika, który zrezygnował z oszczędzania przed tą datą. Po rozpoczęciu ponownego odprowadzania składek uczestnik będzie mógł ponownie zrezygnować z oszczędzania. Celem takiego rozwiązania jest przeciwdziałanie bierności uczestników, którzy z jakichś względów rezygnują z oszczędzania, a następnie - po pewnym czasie - do oszczędzania nie powracają.

Na mocy art. 23 ust. 10 projektu, uczestnik, który zrezygnował z oszczędzania w PPK będzie mógł w każdym czasie ponownie przystąpić do oszczędzania w PPK. W celu przystąpienia do oszczędzania w PPK uczestnik będzie składał podmiotowi zatrudniającemu, na piśmie wnioski o odprowadzanie składek do PPK.

5. Składki odprowadzane do PPK

Zgodnie z art. 24 projektu składki wnoszone do PPK mają być finansowane z własnych środków przez podmiot zatrudniający i uczestnika. Projekt wprowadza także mechanizm antykryzysowy polegający na tym, że w okresie przestoju ekonomicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, podmiot zatrudniający nie finansuje składki podstawowej i składki dodatkowej.

Jednocześnie, na mocy art. 25 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 33 projektu, składka podstawowa odprowadzana do PPK finansowana przez podmiot zatrudniający wynosi 1,5% wynagrodzenia, stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika, o której mowa w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z wyłączeniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 tej ustawy.

Podmiot zatrudniający będzie mógł zadeklarować w umowie o zarządzanie PPK wnoszenie składki dodatkowej do PPK w wysokości do 2,5% wynagrodzenia (art. 25 ust. 2 projektu). Składka będzie mogła być różnicowana dla poszczególnych grup osób zatrudnionych w danym podmiocie zatrudniającym wyróżnionych ze względu na długość okresu zatrudnienia w tym podmiocie (art. 25 ust. 3). W myśl projektowanego art. 25 ust. 4 podmiot zatrudniający będzie mógł zmienić wysokość składki dodatkowej lub zrezygnować z jej wnoszenia w formie zmiany umowy o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK. Zmieniona wysokość składki dodatkowej będzie obowiązywać od miesiąca następującego po miesiącu kalendarzowym, w którym została dokonana zmiana.

Łącznie podmiot zatrudniający będzie mógł finansować składkę w wysokości do 4% wynagrodzenia (jako maksymalna suma wysokości składek podstawowych i dodatkowych).

Zgodnie z art. 25 ust. 5 projektu składki wnoszone do PPK, zarówno te podstawowe, jak i dodatkowe, które są finansowane przez podmiot zatrudniający, nie będą wliczane do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Zgodnie z projektowanym art. 26 składki wnoszone do PPK finansowane przez uczestnika będą potrącane z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu. Proponuje się, aby składka podstawowa do PPK finansowana przez uczestnika wynosiła 2% wynagrodzenia. Uczestnik będzie mógł zadeklarować składkę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia. Łącznie wysokość składek odprowadzanych przez uczestnika będzie mogła zatem wynieść maksymalnie 4% wynagrodzenia. Wysokość składki dodatkowej będzie określona w deklaracji składanej przez uczestnika podmiotowi zatrudniającemu. Uczestnik będzie mógł w każdym momencie zmienić wysokość składki dodatkowej lub zrezygnować z jej odprowadzania w formie zmiany deklaracji. Zmieniona wysokość składki dodatkowej będzie obowiązywać od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik złożył zmianę deklaracji.

W świetle projektowanego art. 27 składki będą odprowadzane począwszy od miesiąca, w którym powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK, niezależnie od tego, czy nastąpiło to w wyniku działań podmiotu zatrudniającego, czy też z mocy prawa.

Z uwagi na cywilnoprawny charakter roszczenia o składki, proponuje się, aby w zakresie nieuregulowanym w ustawie, do składek odprowadzanych do PPK zastosowanie znajdowały przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (art. 29 projektu). Roszczenia z tytułu składek odprowadzanych do PPK będą ulegały przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc

od dnia, w którym składki stały się wymagalne. Dla wyeliminowania nadużyć proponuje się jednak, aby bieg przedawnienia roszczeń nie rozpoczynał się, a rozpoczęty ulegał zawieszeniu nie tylko w przypadkach wskazanych w Kodeksie cywilnym, ale także w okresie zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym, który jest obowiązany do odprowadzania składek. Celem takiego rozwiązania jest zapewnienie uczestnikom realnej możliwości egzekwowania obowiązku odprowadzania składek do PPK bez obaw o utratę zatrudnienia w razie wystąpienia na drogę sądową.

Projektowany art. 28 ustawy przewiduje, że podmiot zatrudniający będzie obowiązany do obliczenia i odprowadzenia do wybranej instytucji finansowej lub do wyznaczonej instytucji finansowej składek przez niego finansowanych oraz do obliczenia, pobrania i odprowadzenia do wybranej instytucji finansowej lub do wyznaczonej instytucji finansowej składek finansowanych przez uczestnika. Składki będą obliczane i odprowadzane w terminie wpłat składek na ubezpieczenia społeczne przez podmiot zatrudniający, a jeżeli wynagrodzenie będzie wypłacane w okresach krótszych niż miesiąc - w terminie do ostatniego dnia miesiąca.

W projektowanym art. 30 proponuje się, aby spory ze stosunków prawnych dotyczące obowiązków wynikających z ustawy oraz umowy o zarządzanie PPK i umowy o prowadzenie PPK rozstrzygały sądy powszechne właściwe dla miejsca zamieszkania uczestnika lub siedziby podmiotu zatrudniającego, a w przypadku braku miejsca zamieszkania uczestnika w Rzeczypospolitej Polskiej – sąd właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy. W sprawach dotyczących obowiązków wynikających z umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK możliwe będzie także wszczynanie postępowań grupowych (proponowana w art. 113 projektu zmiana ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym).

6. Dopłaty roczne do PPK

Dla zwiększenia motywacji uczestników PPK do oszczędzania projektowana ustawa przewiduje szereg zachęt mających na celu wsparcie atrakcyjności PPK, jako formy gromadzenia oszczędności na cele emerytalne. Jedną z takich zachęt są coroczne dopłaty do rachunku uczestnika w PPK. Proponowane jest, aby prawo do dopłaty w danym roku kalendarzowym przysługiwało uczestnikowi PPK, jeżeli zostanie spełniony określony w ustawie warunek dotyczący wysokości zgromadzonych przez tego uczestnika w danym roku kalendarzowym składek podstawowych na rachunku lub rachunkach w PPK.

Zgodnie z art. 31 projektu ustawy uczestnik, który zgromadzi w danym roku kalendarzowym na rachunku w PPK składki podstawowe równe lub wyższe od kwoty składek podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku, otrzyma jednorazowo dopłatę roczną w wysokości 240 zł. W warunkach roku 2018, aby otrzymać dopłatę roczną, należałoby więc odprowadzić składki w wysokości 441 zł (6 x 2100 PLN x 3,5%). Na mocy art. 32 projektu dopłata zostanie przekazana na rachunek uczestnika w PPK prowadzony na podstawie ostatnio zawartej w imieniu uczestnika umowy o prowadzenie PPK, a jeśli w tym samym czasie zawartych zostało dwie lub więcej umów o prowadzenie PPK na rachunek, na którym zostało zgromadzone najwięcej środków.

W celu zapewnienia sprawnego i prawidłowego przekazywania dopłat rocznych na rachunek uczestnika w PPK niezbędne jest ustalanie poszczególnych uprawnień do otrzymania dopłat rocznych uczestników. Informacjami niezbędnymi do poczynienia powyżej wskazanych ustaleń będzie dysponował PFR, który prowadzić będzie ewidencję PPK. Na podstawie danych zwartych w ewidencji PPK, w trybie art. 33 projektu, PFR w terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku kalendarzowego będzie przekazywał do ministra właściwego do spraw pracy, informację o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej do PPK za rok poprzedzający. Po otrzymaniu takiej informacji minister właściwy do spraw pracy najpóźniej do 31 marca tego samego roku będzie przekazywać za pośrednictwem PFR na rachunki uczestników uprawnień do otrzymania dopłaty rocznej kwotę 240 zł. Dopłata roczna będzie finansowana ze środków pochodzących z Funduszu Pracy.

7. Fundusze inwestycyjne, w których gromadzone są środki w PPK

Na mocy projektowanych art. 35-36 funduszom inwestycyjnym, w których będą gromadzone środki w ramach PPK została przypisana funkcja ewidencjonowania wszelkich zmian na rachunkach uczestników PPK oraz lokowania aktywów gromadzonych w PPK w sposób pozwalający na ograniczanie ryzyka inwestycyjnego mając na uwadze najlepiej rozumiany interes uczestników PPK. Aktywa funduszy inwestycyjnych, w których gromadzone będą środki PPK, będą mogły być lokowane w aktywach denominowanych w PLN lub – maksymalnie do 30% ich wartości w aktywach denominowanych w walutach państw członkowskich UE, EOG lub OECD. Poziom taki będzie identyczny jak w odniesieniu do zasad dotyczących lokowania aktywów OFE oraz PPE.

Z kolei w myśl art. 37-38 każda wybrana instytucja finansowa będzie zobowiązana zadbać o to, aby zarządzane przez nią środki gromadzone w PPK mogły być lokowane w co najmniej czterech funduszach inwestycyjnych lub subfunduszach inwestycyjnych, które stosują odmienne polityki inwestycyjne dotyczące środków gromadzonych w PPK dla uczestników należących do różnych kategorii wiekowych i dostosowane do ich zróżnicowanego wieku. Środki gromadzone przez poszczególnych uczestników lokowane będą w funduszach zdefiniowanej daty właściwych dla ich wieku. Powyższe ma zapewnić coraz większe bezpieczeństwo środków zgromadzonych w PPK przez uczestników zbliżających się do wieku emerytalnego.

Korzystanie przez uczestnika z powyżej opisanego modelu alokacji środków gromadzonych w PPK uzależnionego od wieku uczestnika nie jest obowiązkowe przez cały okres oszczędzania w PPK. Na mocy art. 39 projektu uczestnik może na podstawie wniosku składanego podmiotowi zatrudniającemu lub bezpośrednio wybranej instytucji finansowej w każdym czasie bezpłatnie dokonać konwersji jednostek funduszu inwestycyjnego na jednostki innego funduszu inwestycyjnego, pod warunkiem, że wybrany przez uczestnika nowy fundusz, w którym zostaną ulokowane środki uczestnika jest zarządzany przez tą samą wybraną instytucję finansową. W takiej sytuacji uczestnik określa jaka część aktywów ma trafić do wybranego przez niego funduszu, przy czym wpłata do jednego funduszu powinna stanowić co najmniej 10% środków zgromadzonych w PPK. Jednakże po otrzymaniu wniosku uczestnika o dokonanie konwersji, a przed dokonaniem tej konwersji, instytucja finansowa zobowiązana będzie do zapewnienia, że uczestnik zdaje sobie sprawę z możliwych konsekwencji swojej dyspozycji.

Jednocześnie art. 40 ustawy przewiduje zakaz wynagradzania akwizytorów za podejmowanie na rzecz instytucji finansowej działań, które mają na celu skłonienie podmiotu zatrudniającego do rozwiązania umowy o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarcie nowej umowy o zarządzanie PPK z tą instytucją. Takie rozwiązania mają na celu wyeliminowanie praktyk, które mogłyby wpłynąć na decyzję podmiotu zatrudniającego w zakresie rozwiązania umowy o zarządzanie PPK i zawarcia takiej umowy z inną instytucją finansową w oparciu o czynniki inne, niż ocena korzystności oferty dla uczestników PPK spośród dostępnych na rynku.

Ponadto, art. 41 ustawy zobowiązuje instytucje finansowe do przygotowywania wszelkich udostępnianych informacji w taki sposób, aby były one rzetelne, zrozumiałe i obiektywne. Jednocześnie proponuje się przyjęcie jako zasady, że reklama dotycząca

funduszu inwestycyjnego, w którym gromadzone są środki lub instytucji finansowej nie może wprowadzać w błąd, ani nawet stwarzać takiej możliwości, a przy tym odwoływać się do danych nieprawdziwych i nieudokumentowanych, a także być prezentowana z pominięciem istotnych danych, w sposób który pokazuje fundusz inwestycyjny w korzystniejszej pozycji, niż gdyby był oceniany na podstawie pełnych danych, czy też w inny sposób wywierać nierzetelny wpływ na zawarcie umowy o zarządzanie PPK, umowy o prowadzenie PPK lub dokonanie konwersji jednostek rozrachunkowych funduszu inwestycyjnego. W przypadku naruszenia zasad reklamy określonych w ustawie organ nadzoru nakazuje zaprzestania tego naruszenia i jednocześnie nakłada na podmiot odpowiedzialny za to naruszenie karę pieniężną w wysokości od 1.000.000 do 3.000.000 zł.

8. Koszty zarządzania PPK

W art. 42 projektowanej ustawy zaproponowano określenie górnego łącznego limitu wysokości kosztów zarządzania PPK, nie wyższego niż 0,6% aktywów netto funduszu w skali roku. Wynagrodzenie za zarządzanie będzie mogło być pobierane przez fundusz inwestycyjny, w którym lokowane są środki, w wysokości nie wyższej niż 0,5% aktywów netto funduszu w skali roku. Wynagrodzenie to będzie obliczane na każdy dzień ustalenia wartości aktywów netto funduszu i pobierane do 5 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca, za który wynagrodzenie jest należne.

Ponadto instytucja finansowa będzie uprawniona do pobrania wynagrodzenia za osiągnięty wynik („success fee”) maksymalnie 0,1% aktywów netto funduszu w skali roku pod warunkiem zrealizowania założonej, zgodnie z zapisami statutu funduszu, dodatniej stopy zwrotu nie niższej od stopy referencyjnej. Wartość wynagrodzenia będzie wyliczana w odniesieniu do stopy odniesienia, której zasady kalkulacji będą ustalane w statucie funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu, i która będzie służyć do oceny efektywności inwestycji w jednostki uczestnictwa odzwierciedlając zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu.

Wynagrodzenie za osiągnięty wynik jako element wynagrodzenia zostało wprowadzone w celu podwyższenia efektywności zarządzania PPK. Na rynku funkcjonuje kilka wskaźników, które służą do wyliczania stopy zwrotu, którą zrealizował fundusz inwestycyjny w trakcie roku, przy założeniu, że: uczestnicy dokonują dopłat, fundusz otrzymuje zyski z lokat, ale jednocześnie inni uczestnicy realizują wypłaty bądź, co naturalne, fundusz pokrywa koszty swojego funkcjonowania. Celem, który przyświecał przy wyborze

konkretnego miernika, była jego prostota i powszechność zastosowania. W związku z tym proponuje się zastosowanie stopy zwrotu mierzonej przepływami. Metoda ta wydaje się odpowiednia dla funduszy inwestycyjnych zarządzających PPK. Należy mieć na uwadze, że to zarządzający odpowiadają za kształt portfela inwestycyjnego i mają możliwość podjęcia odpowiednich decyzji, aby dostosować się do oczekiwań swoich klientów. Stopa zwrotu mierzona przepływami jest analogiczna do wewnętrznej stopy zwrotu, przy zastosowaniu której bieżąca wartość netto wynosi 0 lub innymi słowy wartość bieżąca wpływów równa się bieżącej wartości wypływów.

Należy wskazać, że w stosunku do wysokości wynagrodzenia za zarządzanie przewiduje się jednak jeden wyjątek. Dotyczy on sytuacji, gdy aktywa netto funduszy inwestycyjnych i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, w części przypadającej na PPK, według stanu na koniec kwartału poprzedzającego termin obliczenia opłaty przewyższają 15% środków zgromadzonych we wszystkich funduszach inwestycyjnych gromadzących środki w PPK (art. 42 ust. 4 projektu). W takim przypadku instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie tylko od tej części aktywów netto w części przypadającej na PPK, która nie przewyższy 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych w części przypadającej na PPK.

Informacja o wysokości aktywów netto zgromadzonych we wszystkich funduszach inwestycyjnych, w których gromadzone są środki w PPK na koniec każdego kwartału będzie publikowana przez organ nadzoru do końca każdego miesiąca od zakończenia każdego kwartału kalendarzowego (projektowany art. 42 ust. 10). Powyższe ma na celu ograniczenie koncentracji zarządzania środkami gromadzonymi w PPK przez wąską grupę instytucji finansowych, co pozwoli na zrównoważony rozwój rynku PPK.

9. Nadzór nad funkcjonowaniem PPK

Art. 44 projektowanej ustawy powierza nadzór nad funkcjonowaniem PPK Komisji Nadzoru Finansowego, która ma go sprawować w zakresie zgodności z prawem prowadzenia PPK. Również fundusz zagraniczny będzie nadzorowany w zakresie zgodności jego działalności dotyczącej PPK z wymogami prawa polskiego.

W celu umożliwienia KNF prowadzenia nadzoru w art. 45 projektu ustawy proponuje się, aby wybrana instytucja finansowa przekazywała organowi nadzoru kwartalną (odpowiednio do dnia 31 maja, 31 sierpnia, 30 listopada i ostatniego dnia lutego każdego roku

za kwartał poprzedni) oraz roczną informację dotyczącą PPK (do końca lutego każdego roku za rok poprzedni). Informacje te będą uwzględniać w szczególności dane identyfikujące wybraną instytucję finansową oraz podmioty zatrudniające, dla których ta instytucja prowadzi PPK, numer wpisu w ewidencji PPK nadany każdemu z PPK prowadzonych przez tę instytucję, dane o liczbie uczestników PPK zarządzanych przez tę instytucję finansową na koniec każdego kwartału, a także dane dotyczące poszczególnych rodzajów składek odprowadzonych do PPK i innych wpłat do PPK. Na podstawie takich danych organ nadzoru będzie przygotowywał i publikował informacje dotyczące funkcjonowania PPK w poprzednim kwartale kalendarzowym (odpowiednio do 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia i 31 marca każdego roku) oraz w poprzednim roku kalendarzowym (do końca maja każdego roku).

Organ nadzoru będzie posiadał ponadto możliwość podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w prowadzeniu PPK. W tym celu w razie powstania uzasadnionego podejrzenia zaistnienia niezgodności z prawem prowadzenia PPK, na podstawie art. 46 projektu organ nadzoru będzie wszczynał postępowanie mające na celu ustalenie, czy podejrzenie jest zasadne. W przypadku potwierdzenia niezgodności z prawem w prowadzeniu PPK organ nadzoru stosuje odpowiednio art. 227a-228a ustawy o funduszach inwestycyjnych, co oznacza, że organ nadzoru może w szczególności nakazać zaprzestanie działań naruszających obowiązujące przepisy prawne.

10. Portal PPK

Na mocy projektowanego art. 47 w celu zapewnienia narzędzia dla prezentacji ofert instytucji finansowych dla podmiotów zatrudniających porównujących oferty różnych instytucji finansowych przed podjęciem decyzji, z którą instytucją zostanie przez nich zawarta umowa o zarządzanie PPK, proponuje się utworzenie portalu PPK. Portal PPK będzie stanowić punkt informacji dla wszystkich interesariuszy PPK, w tym dla podmiotów zatrudniających, tak aby w jednym miejscu zapewniona była możliwość uzyskania pełnej informacji na temat wymagań i obowiązków wobec podmiotów zatrudniających oraz praw i obowiązków osób zatrudnionych. Podstawowym celem portalu PPK będzie zatem zapewnienie informacji i koordynacji działań, gwarantujących pozytywny odbiór, zrozumienie i akceptację interesariuszy. Portal PPK będzie prowadzony przez spółkę zależną od PFR, nazwaną operatorem portalu. Do zadań operatora portalu, oprócz wskazanych

powyżej, będzie należało upowszechnianie wiedzy o PPK, a w przyszłości także informowanie o wartości zgromadzonych środków.

W myśl art. 48 projektu do prezentacji ofert dopuszczona jest wyznaczona instytucja finansowa oraz instytucja finansowa, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi,
- 2) posiada kapitał zakładowy w wysokości co najmniej 10 000 000 złotych i
- 3) zarządza co najmniej czterema funduszami lub subfunduszami inwestycyjnymi, stosującymi odmienne polityki inwestycyjne uwzględniające różny wiek uczestników.

Określenie w ustawie warunków, spełnienie których warunkuje dopuszczenie instytucji finansowej do portalu PPK, ma na celu zapewnienie, że instytucja oferująca prowadzenie PPK posiada stosowne doświadczenie, zabezpieczenie kapitałowe oraz stosuje wymaganą przez ustawę politykę inwestycyjną, co niewątpliwie będzie wpływało na bezpieczeństwo środków gromadzonych przez uczestników w PPK.

Zgodnie z art. 49 projektowanej ustawy dopuszczenie instytucji finansowej do portalu PPK odbywa się na jej wniosek, po przedłożeniu stosownych dokumentów pozwalających na weryfikację, czy spełnia warunki dopuszczenia. Wniosek o dopuszczenie do portalu PPK rozpoznawany jest przez operatora portalu w terminie 30 dni od złożenia prawidłowego i kompletnego wniosku. W myśl art. 50 projektu po rozpatrzeniu wniosku, operator portalu niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 7 dni przekazuje wnioskującemu TFI potwierdzenie dopuszczenia do udziału w portalu PPK lub odmowę wraz z uzasadnieniem. Po otrzymaniu potwierdzenia instytucja finansowa będzie niezwłocznie przekazywać istotne postanowienia umowy o zarządzanie PPK do operatora portalu, który będzie zamieszczał w portalu PPK te postanowienia oraz ich ewentualne zmiany nie później niż następnego dnia po ich otrzymaniu (art. 51 projektowanej ustawy).

Z dopuszczeniem do udziału w portalu PPK związany jest obowiązek wnoszenia przez TFI opłat na rzecz PFR (art. 52 projektu ustawy). Opłata wstępna za dopuszczenie do udziału w portalu PPK w wysokości maksymalnie 1.000.000 zł wymagana jest w terminie 7 dni od doręczenia TFI potwierdzenia dopuszczenia do udziału w portalu PPK. Drugą opłatą za udział w portalu PPK jest opłata roczna, której wysokość ustalona zostanie w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, jednak nie może ona być wyższa niż 0,1% aktywów zgromadzonych w PPK zarządzanych przez TFI dopuszczone do udziału w portalu PPK wg wartości aktywów na ostatni dzień wyceny w poprzednim roku

kalendaryzowym. Pobieranie przez PFR opłat za dopuszczenie do udziału w portalu PPK ma na celu zapewnienie pokrycia kosztów funkcjonowania portalu PPK.

Art. 53 projektowanej ustawy przewiduje również procedurę, która będzie stosowana w sytuacji, w której TFI dopuszczone do udziału w portalu PPK przestanie spełniać warunki dopuszczenia do tego portalu. W takiej sytuacji operator portalu, na wniosek organu nadzoru, zawiesza jego udział w portalu do czasu wyjaśnienia stwierdzonych nieprawidłowości, a organ nadzoru wszczyna postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w rozdziale 2a ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Jeżeli nieprawidłowości zostaną potwierdzone w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez organ nadzoru i nie zostaną usunięte w wyznaczonym terminie, organ nadzoru wydaje decyzję o usunięciu instytucji finansowej dopuszczonej do udziału w portalu PPK z portalu PPK. W takiej sytuacji w dniu następującym po dniu, w którym decyzja o usunięciu instytucji finansowej z portalu PPK stanie się ostateczna, zarządzanie funduszem inwestycyjnym przejmie wyznaczona instytucja finansowa. Przejęcie to nie będzie wymagać zgody zgromadzenia uczestników tego funduszu inwestycyjnego (art. 54 projektu).

11. Wyznaczona instytucja finansowa

Głównym zadaniem wyznaczonej instytucji finansowej jest zapewnienie realizacji obowiązku prowadzenia PPK w sytuacji, gdy w przepisany terminie nie zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, bądź umowy o prowadzenie PPK. Ponadto, wyznaczona instytucja finansowa będzie odgrywać istotną rolę w przypadku, gdy instytucja finansowa, z którą zawarto umowa o zarządzanie PPK, została usunięta z portalu PPK.

W art. 55 projektu proponuje się, aby wyznaczoną instytucją finansową było TFI, którego większościowym akcjonariuszem jest PFR.

W sytuacji, gdy wyznaczona instytucja finansowa, która nie będzie mogła dalej wykonywać zadań wynikających z ustawy, zgodnie z art. 56 projektu jest obowiązana niezwłocznie poinformować PFR o zamiarze zaprzestania wykonywania tych zadań, a także o działaniach podjętych dla zachowania ciągłości ich wykonywania. Z kolei zadaniem PFR w takiej sytuacji będzie niezwłoczne dokonanie wyboru nowej wyznaczonej instytucji finansowej. PFR dokona ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej także w przypadku:

- 1) wykreślenia wyznaczonej instytucji finansowej z rejestru przedsiębiorców;

- 2) cofnięcia wyznaczonej instytucji finansowej zezwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 3) wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości spółki będącej wyznaczoną instytucją finansową.

Powyższe ma na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania systemu PPK, tak aby obowiązki podmiotów zatrudniających wynikające z ustawy możliwe były do realizacji pomimo braku zainteresowania prowadzeniem PPK przez TFI działające na rynku.

Projektowany art. 57 ustawy przewiduje również możliwość zmiany wyznaczonej instytucji finansowej w przypadku uporczywego naruszania przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy. W takiej sytuacji PFR może dokonać ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej.

W celu umożliwienia ponownego wyboru innej wyznaczonej instytucji finansowej, zgodnie z art. 58 projektu ustawy, PFR w pierwszej kolejności poinformuje instytucję finansową o konsekwencjach uporczywego naruszania przepisów ustawy, polegających na możliwości wyboru innej wyznaczonej instytucji finansowej. Jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania przez instytucję finansową takiej informacji, stwierdzone nieprawidłowości nie zostaną usunięte, PFR dokona ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej.

Na mocy art. 59 projektu PFR zobowiązany jest przy tym podać każdorazowo do publicznej wiadomości na portalu PPK informację o:

- 1) wyznaczonej instytucji finansowej;
- 2) zmianie wyznaczonej instytucji finansowej;
- 3) terminie rozpoczęcia i wykonywania obowiązków wyznaczonej instytucji finansowej.

12. Ewidencja Pracowniczych Planów Kapitałowych

Ważnym elementem projektowanego systemu będzie ewidencja PPK (art. 60 projektu).

Proponuje się, aby ewidencję PPK prowadził PFR w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie danych zawartych odpowiednio w ewidencji podmiotów zatrudniających, w ewidencji umów o zarządzanie PPK oraz w rejestrze uczestników PPK. Projekt ustawy przyznaje PFR szereg zadań w zakresie prowadzenia ewidencji PPK, w tym:

- 1) weryfikacja danych zawartych w ewidencji PPK;
- 2) weryfikacja uczestnika do otrzymania składki powitalnej i dopłaty rocznej;

- 3) rozliczanie składki powitalnej i dopłaty rocznej oraz przekazywanie informacji o ich wysokościach;
- 4) prowadzenie rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi.

Na mocy projektowanego art. 61 PFR będzie mógł, w drodze pisemnej umowy, powierzyć jednemu lub kilku przedsiębiorcom, wykonywanie niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK. PFR będzie każdorazowo informował KNF o zamiarze zawarcia tej umowy oraz o zamiarze jej zmiany co do zakresu powierzonych czynności, a następnie będzie przekazywał KNF informacje o jej zawarciu, zmianie i rozwiązaniu.

W związku z wykonywaniem przez PFR, a także powierzeniem przez PFR – odpowiednio jednemu lub kilku przedsiębiorcom – czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK, niezbędne jest uregulowanie kwestii związanych z ochroną danych osobowych w niej zawartych. PFR albo przedsiębiorca będą administratorami danych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (art. 62 projektu ustawy). Przez dozwolone przetwarzanie danych będzie rozumiane tworzenie i uaktualnianie zbiorów danych podmiotów zatrudniających oraz uczestników PPK. Niedozwolone będzie udostępnienie danych innym podmiotom. W celu zabezpieczenia danych PFR będzie powoływał administratora bezpieczeństwa informacji, o którym mowa art. 36a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Zasadą będzie, że dane uczestników PPK uzyskane w wyniku realizacji zadań wynikających z ustawy będą podlegać obowiązkowi zachowania w tajemnicy. Obowiązek ten będzie również obejmować osoby sprawujące funkcje kierownicze, pracowników i współpracowników PFR mających dostęp do danych podmiotów obowiązanych do uiszczania opłat za prowadzenie ewidencji PPK.

W myśl art. 63 projektu opłata za prowadzenie ewidencji PPK będzie pobierana co miesiąc i będzie pokrywana przez wybraną instytucję finansową z jej własnych środków. Jej wysokość, sposób obliczania i terminy uiszczania zostaną określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, dla którego wytycznymi będą potrzeba zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania ewidencji PPK oraz ustanowienie opłaty nie wyższej niż iloczyn liczby rachunków prowadzonych przez wybraną instytucję finansową i kwoty równej 1 zł.

Niezbędne jest również określenie informacji zawartych w ewidencji PPK – w tym zakresie projektowany art. 64 wskazuje, że będzie ona obejmowała:

- 1) ewidencję podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK;

- 2) ewidencję umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające;
- 3) rejestr uczestników.

Zakresy informacji w nich zawartych zostały określone w art. 67-69 projektu ustawy.

Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK – w myśl projektowanego art. 65 – będzie każdorazowo poprzedzony wnioskiem zgłaszanym przez wybraną instytucję finansową w terminie 14 dni od dnia zawarcia tej umowy. Na tej podstawie będzie ona wpisywana do ewidencji PPK i nadawany będzie jej numer. Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK – zgodnie z art. 66 projektu ustawy – obejmuje:

- 1) dane podmiotu zatrudniającego;
- 2) dane instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK;
- 3) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK.

Zgodnie z art. 69 ustawy rejestr uczestników tworzony jest na podstawie rachunków uczestników funduszy inwestycyjnych, w których gromadzone są środki w ramach PPK.

Na mocy art. 70 projektu wybrana instytucja finansowa zobowiązana zostanie do przesyłania PFR wskazanych danych każdego dnia roboczego. Jednocześnie będzie ona obowiązana do współpracy z PFR w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic między danymi zgromadzonymi w jej ewidencji a danymi zgromadzonymi w ewidencji PPK.

W świetle projektowanego art. 71 PFR będzie mógł udostępniać z ewidencji PPK:

- 1) dane z ewidencji umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające – Państwowej Inspekcji Pracy w celu realizacji kontroli spełniania obowiązków wynikających z ustawy, w tym obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK i umów o zarządzanie PPK oraz obowiązku odprowadzania składek do PPK;
- 2) dane z rejestru uczestników – operatorowi portalu w celu informowania uczestników oraz osób uprawnionych o wartości środków zgromadzonych w PPK;
- 3) dane identyfikujące uczestników – instytucjom finansowym w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic między danymi w ewidencji wybranej instytucji finansowej a danymi w ewidencji PPK;
- 4) dane zawarte w ewidencji podmiotów zatrudniających, dane zawarte w ewidencji umów o zarządzanie PPK oraz dane zawarte w rejestrze uczestników – ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celach analityczno-sprawozdawczych;
- 5) dane o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni – ministrowi właściwemu do spraw pracy.

13. Podział środków w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa

Ze względu na prywatnoprawny charakter środków zgromadzonych w PPK, a także mając na uwadze cele PPK, projektowana ustawa przewiduje szczegółowe zasady podziału środków w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa. W art. 72 projektu proponuje się, aby w tego typu przypadkach środki zgromadzone w PPK, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, były co do zasady przekazywane do wypłaty transferowej na rachunek PPK byłego współmałżonka. Jeżeli były współmałżonek uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, wypłata transferowa będzie dokonywana na rachunek, prowadzony na podstawie umowy o prowadzenie PPK, którą w imieniu tego współmałżonka zawarto najpóźniej (art. 74 ust. 1). W projektowanej ustawie przewidziano także zasady wyboru rachunku, na który należy dokonać wypłatę transferową, w sytuacji, gdy tego samego dnia w imieniu współmałżonka uczestnika zawarto więcej niż jedną umowę o prowadzenie PPK – w takim przypadku wypłata transferowa będzie dokonywana na rachunek, na którym wartość zgromadzonych środków jest większa (art. 74 ust. 2).

Jeżeli były współmałżonek uczestnika nie będzie stroną umowy o prowadzenie PPK, środki zgromadzone w PPK, przypadające jemu w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, będą podlegały zwrotowi w formie pieniężnej (art. 72 ust. 2). W takim przypadku od dochodu z tytułu zwrotu pobierany będzie podatek od dochodów kapitałowych. Ponadto, w omawianej sytuacji, zgodnie z art. 75 projektu, wybrana instytucja będzie obowiązana przekazać na rachunek bankowy wskazany przez ZUS – kwotę odpowiadającą 30% połowy sumy składek finansowanych przez podmiot zatrudniający wpłaconych do PPK oraz na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy – kwotę odpowiadającą połowie sumy składki powitalnej i dopłat rocznych do PPK. Zasada ta nie znajdzie zastosowania w przypadku, gdy były współmałżonek uprawniony do dokonania zwrotu nabył prawo do emerytury.

Opisane powyżej zasady znajdą odpowiednie zastosowanie w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa uczestnika albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między uczestnikiem a jego małżonkiem (art. 76 projektu).

14. Podział środków w przypadku śmierci uczestnika

Prywatnoprawny charakter środków zgromadzonych w PPK i cele tego typu planów wymagają ponadto ustanowienia szczególnych zasad podziału środków w przypadku śmierci uczestnika. W art. 77 projektu ustawy proponuje się, aby w sytuacji, gdy w chwili śmierci uczestnik pozostawał w związku małżeńskim, wybrana instytucja finansowa dokonywała wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek PPK, IKE lub PPE małżonka zmarłego uczestnika, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej. Jeżeli małżonek zmarłego uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK lub uczestnikiem więcej niż jednego PPE, stosuje się zasady obowiązujące przy podziale środków w razie rozvodu lub unieważniania małżeństwa.

Na wniosek małżonka zmarłego uczestnika, zwrot środków zgromadzonych w PPK, przypadających temu małżonkowi może nastąpić w formie pieniężnej. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rejestrze uczestnika PPK przypadły temu małżonkowi. Projektowane rozwiązania nie nakładają natomiast na instytucje finansowe obowiązku przekazywania w takich wypadkach części środków na rachunek wskazany przez ZUS.

Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika, które nie zostaną przekazane byłemu małżonkowi zmarłego uczestnika, na mocy projektowanego art. 78 przekazane zostaną osobom wskazanym przez zmarłego, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku. Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika, przypadające osobie uprawnionej przekazywane są w formie wypłaty transferowej na rachunek PPK, na IKE lub do PPE osoby uprawnionej lub na wniosek tej osoby są zwracane w formie pieniężnej.

15. Łączenie i likwidacja funduszu inwestycyjnego, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK oraz przejęcie zarządzania takim funduszem

Ze względu na szczególny cel PPK, projektowana ustawa zawiera przepisy regulujące skutki likwidacji funduszu inwestycyjnego. W art. 79 projektu proponuje się, aby w przypadku otwarcia likwidacji funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, wybrana instytucja finansowa była zobowiązana do powiadomienia podmiotu zatrudniającego o otwarciu likwidacji.

Inaczej niż w przypadku otwarcia likwidacji funduszu inwestycyjnego, w którym nie są lokowane środki gromadzone w PPK, proponuje się, aby środki pieniężne przyznane uczestnikowi w postępowaniu likwidacyjnym były przekazywane przez likwidatora celem nabycia jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wybraną instytucję finansową lub funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wyznaczoną instytucję finansową. Zapewni to możliwość realizacji celów PPK.

W związku z koniecznością zachowania spójności w zakresie wprowadzanych rozwiązań w odniesieniu do tworzonych na podstawie projektu ustawy podmiotów, należy ponadto zapewnić adekwatne zasady ich łączenia oraz przejęcia zarządzania. W związku z powyższym w art. 80 proponuje się, aby fundusze zdefiniowanej daty mogły łączyć się wyłącznie z innymi funduszami zdefiniowanej daty. Natomiast subfundusze wydzielone w funduszach zdefiniowanej daty będą mogły łączyć się wyłącznie z funduszem zdefiniowanej daty, którego organem jest ta sama instytucja finansowa, albo z subfunduszem wydzielonym w funduszu zdefiniowanej daty z wydzielonymi subfunduszami, którego organem jest ta sama instytucja finansowa.

Na mocy projektowanego art. 81 przekształcenie funduszu zdefiniowanej daty będzie mogło polegać wyłącznie na przekształceniu w jeden fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami lub specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami, lub też w nowy subfundusz istniejącego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami.

Natomiast umowa o przejęcie zarządzania funduszem zdefiniowanej daty, prowadzenia jego spraw oraz reprezentowania w stosunkach z osobami trzecimi będzie mogła być zawarta przez instytucję finansową będącą organem tego funduszu wyłącznie z inną instytucją finansową (art. 82 projektu ustawy).

W myśl art. 83 projektu do przejęcia zarządzania funduszem inwestycyjnym, w którym będą lokowane środki gromadzone w PPK, jak również do likwidacji, a także do przekształcenia takiego funduszu, w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale zastosowanie będą miały przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych.

16. Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłaty, wypłaty transferowe i zwrot

Ze względu na szczególne cele oszczędności gromadzonych w PPK, w art. 84 projektu proponuje się, aby uczestnik mógł rozporządzać środkami zgromadzonymi w PPK jedynie na zasadach określonych w przepisach projektowanej ustawy. W szczególności środki gromadzone w PPK, zgodnie z projektowanym art. 86, mają pozostawać na rachunku uczestnika do czasu wypłaty lub wypłaty transferowej, także w przypadku, gdy uczestnik zrezygnował z oszczędzania w PPK, albo ustało zatrudnienie uczestnika w podmiocie zatrudniającym, który w jego imieniu i na jego rzecz zawarł umowę o prowadzenie PPK. Na mocy art. 85 projektu ustawy, środki zgromadzone w PPK nie będą też podlegały egzekucji sądowej i administracyjnej. Ograniczenie to nie znajdzie jednak zastosowania do egzekucji mającej na celu zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych.

W świetle art. 87 ust. 1 projektowanej ustawy wypłata środków zgromadzonych w PPK będzie wyłącznie na wniosek:

- 1) uczestnika po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 2) uczestnika w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego lub nabycia mieszkania w różnych formach prawnych, funkcjonujących na rynku nieruchomości;
- 3) uczestnika w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, współmałżonka uczestnika lub dziecka uczestnika;
- 4) osoby uprawnionej w przypadku śmierci uczestnika.

Jednocześnie, w sytuacji, gdy uczestnik po osiągnięciu 60 roku życia podjął decyzję o rozpoczęciu wypłat środków zgromadzonych w PPK, dalsze składki na PPK nie są odprowadzane, a dopłaty roczne nie są przekazywane. Rozwiązanie takie jest analogiczne, jak w przypadku gromadzenia oszczędności na IKE lub IKZE.

Na mocy projektowanego art. 89 po osiągnięciu 60 roku życia, 25% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych będzie jednorazowo, chyba że uczestnik złoży wniosek o wypłatę tej części środków w ratach. Pozostałych 75% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych będzie w 120 ratach miesięcznych, chyba że uczestnik, po otrzymaniu informacji o skutkach podatkowych takiego żądania, żąda wypłaty w mniejszej liczbie rat. W takim bowiem przypadku uczestnik zobowiązany będzie do zapłaty podatku od dochodów

kapitałowych od kwoty wypłaty przekraczającej 25% wartości aktywów zgromadzonych w PPK.

W myśl art. 88 projektu na podstawie umowy zawartej z wybraną instytucją finansową, uczestnik może jednorazowo dokonać, raz w życiu, wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego lub nabycia mieszkania w różnych formach prawnych, funkcjonujących na rynku nieruchomości. Umowa, o której mowa, będzie określać oznaczenie inwestycji finansowanej z kredytu, zasady i terminy wypłaty, zasady i terminy zwrotu wypłaconych środków w pełnej wysokości, przy czym termin zwrotu nie będzie mógł rozpocząć się później niż 5 lat od dnia wypłaty środków i trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty środków. Jeżeli uczestnik nie zwróci wypłaconych w ten sposób środków, zobowiązany będzie do zapłaty podatku od dochodów kapitałowych w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w pełnej wysokości i w terminie wynikającym z umowy zawartej na podstawie tego przepisu.

W art. 90 projektu proponuje się, aby uczestnik, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia mógł wnioskować o wypłatę środków zgromadzonych w PPK w formie świadczenia małżeńskiego. Będzie to możliwe w sytuacji, gdy współmałżonek uczestnika również osiągnął 60 rok życia a małżonkowie wspólnie oświadczą, że chcą skorzystać w wypłaty w formie świadczenia małżeńskiego. Świadczenie małżeńskie będzie wypłacane przez okres 120 miesięcy, a jego wysokość ustalana będzie przez podzielenie łącznej wysokości środków zgromadzonych w PPK przez uczestnika i współmałżonka uczestnika przez taką liczbę rat. Świadczenie małżeńskie będzie wypłacane małżonkom wspólnie aż do wyczerpania środków. Jednakże w przypadku śmierci jednego z małżonków, świadczenie małżeńskie będzie wypłacane drugiemu małżonkowi w dotychczasowej wysokości, aż do wyczerpania środków.

Art. 91 projektowanej ustawy zakłada ponadto, że uczestnik będzie wnioskować o wypłatę 25% środków w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, współmałżonka uczestnika lub dziecka uczestnika. Poważne zachorowanie będzie obejmować trwałą niezdolność do pracy uprawniającą do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wymienione w ustawie poważne stany chorobowe. W takich przypadkach wypłata będzie, w zależności od wniosku uczestnika, dokonywana jednorazowo albo w ratach.

Na mocy projektowanego art. 92 możliwe będzie dokonywanie wypłat transferowych z jednego rachunku PPK na inny rachunek PPK, na rachunek terminowej lokaty, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe, uczestnika, na IKE byłego współmałżonka uczestnika, na IKE osoby uprawnionej, na rachunek w PPE prowadzony dla osoby uprawnionej, lub do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w zakresie ubezpieczeń na życie. Wypłata transferowa na rachunek terminowej lokaty będzie mogła być dokonana, jeżeli w umowie o prowadzenie rachunku lokaty terminowej została wyłączona swoboda dysponowania środkami przekazanymi z PPK przez co najmniej 10 lat.

Przedmiotem wypłaty transferowej będzie mogła być wyłącznie całość środków zgromadzonych w PPK (projektowany art. 93).

Przed dokonaniem wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa – zgodnie z art. 94 projektu ustawy – będzie sporządzać informację dotyczącą uczestnika, który złożył dyspozycję wypłaty transferowej. W przypadku dokonywania wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa, wraz z dokonaniem wypłaty transferowej, będzie przekazywać przedmiotową informację oraz informacje od wszystkich poprzednich wybranych instytucji finansowych uczestnikowi i instytucji finansowej zarządzającej funduszem inwestycyjnym, do którego dokonywana jest wypłata transferowa, lub z którą została zawarta umowa o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej. Sposób sporządzania tej informacji i tryb jej przekazywania zostanie określony w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

Zwrot w rozumieniu art. 95 w zw. z art. 2 pkt 38 ustawy będzie oznaczał wycofanie środków zgromadzonych na PPK na wniosek uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika i będzie następował w formie pieniężnej, w terminach określonych w statucie funduszu lub subfunduszu inwestycyjnego.

W związku z dokonywanym zwrotem instytucja finansowa prześle kwotę odpowiadającą 30% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający na rachunek bankowy wskazany przez ZUS. Kwota ta będzie stanowić przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o tej kwocie będzie ewidencjonowana na koncie osoby zatrudnionej jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym została ona przekazana do ZUS. Szczegółowy zakres danych podawanych przez instytucję finansową na dokumencie płatniczym, za pomocą którego przekazywana jest ta kwota, jak również sposób i tryb jej przeliczenia na podstawę wymiaru świadczenia zostanie określony, w drodze

rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia prawidłowego zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego.

Kwota odpowiadająca 70% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający będzie przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Kwota odpowiadająca składkom finansowanym przez osobę zatrudnioną będzie z kolei przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Natomiast kwota odpowiadająca sumie składki powitalnej i dopłat rocznych będzie przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy. Zysk zrealizowany na składce powitalnej i dopłatach rocznych, po pomniejszeniu o podatek dochodowy, zostanie przekazany na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika. W przypadku, gdyby obecna wartość jednostek uczestnictwa nabytych ze składki powitalnej i dopłat rocznych była niższa od wartości nominalnej, która została przekazana na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, to różnica zostanie pokryta ze składek pracownika przed ich zwrotem.

Informacje o dokonanych zwrotach, w podziale na kwotę zwrotu ze składek osoby zatrudnionej, kwotę zwrotu ze składek podmiotu zatrudniającego oraz kwotę zwrotu ze składki powitalnej i dopłat rocznych, będą przekazywane przez instytucję finansową do ewidencji PPK.

17. Przepisy karne

Art. 96 projektowanej ustawy przewiduje odpowiedzialność wykroczeniową za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w przewidzianym przepisami terminie, niedopełnienie obowiązku zawarcia w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej umowy o prowadzenie PPK w przewidzianym terminie, niedopełnienie obowiązku odprowadzania składek wnoszonych do PPK w przewidzianym przepisami terminie, niezgłoszenie wymaganych ustawą danych lub zgłaszanie nieprawdziwych danych albo udzielanie w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawianie ich udzielenia, nieprowadzenie

dokumentacji związanej z obliczaniem składek oraz z wypłatą świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz niedopełnienie obowiązku przesyłania przewidzianych ustawą informacji zbiorczych lub rocznych w przewidzianym terminie. Uporczywie lub złośliwie uchylanie się od tych obowiązków stanowić będzie przestępstwo, podobnie jak nakłanianie uczestnika do rezygnacji z oszczędzania w PPK. Celem takiego rozwiązania jest zapobieżenie ewentualnym nadużyciom ze strony podmiotów zatrudniających.

Zgodnie z projektowanym art. 98 konsekwencją wprowadzenia zakazu wynagradzania akwizytorów za podejmowanie na rzecz instytucji finansowej działań, które mają na celu skłonienie podmiotu zatrudniającego do rozwiązania umowy o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarcia umowy o zarządzanie PPK z tą instytucją, a także zakaz wynagradzania ich za podejmowanie czynności skutkujących wzrostem aktywów zarządzanych przez instytucję finansową, na rzecz której działają, jest propozycja penalizacji takich działań. To samo dotyczy oferowania dodatkowych korzyści materialnych w zamian za zawarcie z określoną instytucją finansową umowy o zarządzanie PPK lub zaniechanie jej wypowiedzenia.

III. ZMIANY W INNYCH USTAWACH, ROZWIĄZANIA W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM I UWAGI KOŃCOWE

1. Zmiany w przepisach innych ustaw

Projektowana ustawa przewiduje zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 138 i 305) - zmiana zakłada, że składki odprowadzane do PPK nie będą podlegały ograniczeniom w zakresie potrąceń z wynagrodzenia za pracę;
- 2) ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2017 r. poz. 833 i 858) - zmiana polega na zwolnieniu od podatku od spadków i darowizn nabycia w drodze dziedziczenia środków z PPK;
- 3) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i 317):
Proponuje się zwolnienie od opodatkowania kwot dopłat rocznych i składek powitalnych, jak również kwot otrzymanych tytułem zwrotu dokonywanego na wniosek małżonka zmarłego uczestnika oraz zwrotu dokonanego osobom uprawnionym

wskazany przez zmarłego uczestnika (dodanie pkt 47f-47g i pkt 58c-58d w art. 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Zmiany zakładają ponadto, że wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów projektowanej ustawy będą kosztami uzyskania przychodu w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną opłacone w przepisany terminie (dodanie ust. 1ba i ust. 6bc w art. 22 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Składki odprowadzone do PPK od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym nie będą stanowiły kosztów uzyskania przychodów (dodanie pkt 37a w art. 23 w ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

W dalszej kolejności zmiany dotyczą podatku od dochodów kapitałowych (dodanie pkt 11a-11d w art. 30a ust. 1 oraz dodanie ust. 12-15 w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych). Podatkiem tym będą objęte:

- dochód uczestnika PPK uzyskany w związku z wypłatą w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej przez uczestnika z wybraną instytucją finansową w sprawie jednorazowej wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego oraz nabyciu praw własności mieszkania. W przedmiotowym przypadku dochodem będzie kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków, pomniejszona o koszty nabycia umorzonych tytułów uczestnictwa przypadające na niedokonany zwrot. Za koszty te będzie uważana suma wpłat na nabycie umorzonych tytułów uczestnictwa w celu dokonania wypłaty, ustalona w takiej proporcji jaką stanowiła kwota niedokonanego zwrotu do wartości środków wypłaconych jednorazowo przez uczestnika w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku mieszkania oraz nabycia praw związanych z mieszkaniem. Sumę wpłat będzie stanowiła suma kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.;
- dochód uczestnika PPK z tytułu dokonanej w związku z osiągnięciem przez uczestnika 60 roku życia wypłaty 75% środków zgromadzonych w PPK w 120 ratach miesięcznych, w przypadku jeżeli wypłata ratalna będzie trwała krócej niż 10 lat.

Dochodem będzie kwota wypłaty pomniejszona o przypadające na nią koszty. Za koszty te będzie uważany stosunek sumy wpłat w proporcji do ilości rat – w przypadku wypłaty ratalnej, lub suma wpłat – w przypadku wypłaty jednorazowej. Sumę wpłat będzie stanowić 75% sumy kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika oraz 75% składki powitalnej i 75% sumy dopłat rocznych.;

- dochód małżonka uczestnika PPK niebędącego stroną umowy o prowadzenie PPK z tytułu zwrotu dokonanego na jego rzecz. Dochodem będzie kwota zwrotu pomniejszona o sumę wpłat dokonaną przez uczestnika w części przypadającej małżonkowi. Sumę wpłat będzie stanowić suma kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.;

- dochód uczestnika PPK uzyskany w związku z gromadzeniem w nim środków, w przypadku zwrotu zgromadzonych środków. Dochodem będzie kwota zwrotu z umorzenia tytułów uczestnictwa pomniejszona o wydatki na nabycie umarżanych tytułów uczestnictwa pochodzące z kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika.;

4) ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2343 i 2369 oraz z 2018 r. poz. 317):

Zmiany zakładają, że wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów projektowanej ustawy będą kosztami uzyskania przychodu w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną opłacone w przepisany terminie (dodanie ust. 1da i ust. 4ga w art. 15 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Nie będą natomiast uważane za koszty uzyskania przychodów składki odprowadzone do PPK od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu, jak również składki nieodprowadzone do PPK w części finansowanej przez podmiot zatrudniający (dodanie pkt 40a i pkt 57aa w art. 16 w ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).;

5) ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138) - zmiany polegają na dodaniu kwot obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wynikającego z projektowanej ustawy, do zakresu imiennego raportu miesięcznego przekazywanego

przez płatnika do ZUS (dodanie lit. e w art. 41 ust. 3 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), jak również do zakresu danych ubezpieczonego przekazywanych przez ZUS ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz organom Krajowej Administracji Skarbowej na ich żądanie (dodanie lit. ra w art. 50 ust. 17 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych);

- 6) ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222 i 2371) - zmiany zakładają wyłączenie składek odprowadzanych do PPK spod ograniczeń wynikających ze zmienianej ustawy;
- 7) ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62 i 86) - zmiana dotyczy zwolnienia od podatku od towarów i usług usług zarządzania PPK – usługi wykonywane w tym zakresie będą analogiczne np. do czynności wykonywanych przez agenta transferowego w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych;
- 8) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.) - zmiany mają na celu zaliczenie do przychodów Funduszu Pracy środków przekazanych na rachunki bankowe wskazane przez ministra właściwego do spraw pracy, przypadających z tytułu zwrotu na rzecz współmałżonka uczestnika PPK niebędącego stroną umowy o prowadzenie PPK, odpowiadających połowie sumy składki powitalnej i dopłat rocznych, oraz środków przypadających ze zwrotu na rzecz uczestnika PPK, odpowiadających sumie składki powitalnej i dopłat rocznych (dodanie pkt 6d w art. 106 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), jak również umożliwienie finansowania dopłat rocznych do PPK i składek powitalnych, jako świadczeń na rzecz osób fizycznych, ze środków Funduszu Pracy (dodanie pkt 61 w art. 108 ust. 1);
- 9) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449):
Zmiany w pkt 2 w art. 2 ustawy zakładają umożliwienie uczestnictwa w pracowniczym programie emerytalnym nakładcom, osobom wykonującym pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a także członkom rad nadzorczych wynagradzanych z

tytułu pełnienia tych funkcji. Warunkiem uczestnictwa tych osób w programie będzie wprowadzenie odpowiedniego postanowienia do umowy zakładowej, przy czym nie będzie to obligatoryjne.

Ponadto zmiany w pkt 19 w art. 2 ustawy mają na celu wprowadzenie dopuszczalności dokonywania wypłat transferowych z PPK do PPE.

W dodawanym art. 13a proponuje się ograniczenie wysokości kosztów i opłat pobieranych przez instytucję finansową do 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku.

Ponadto proponuje się możliwość samodzielnego wnoszenia składek dobrowolnych do PPE przez uczestnika, który nie jest już zatrudniony u pracodawcy prowadzącego PPE, o ile możliwość taką przewidywać będzie umowa zakładowa (zmiana ust. 5 w art. 25 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych).;

- 10) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1776):

Zmiana ust. 1 w art. 4 ustawy zakłada rezygnację z wymogu zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub IKZE w formie pisemnej i dopuszczenie możliwości zawarcia tych umów w formie elektronicznej.

Proponuje się również ograniczenie kosztów i opłat pobieranych przez instytucje finansowe do 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku (dodawany art. 11a ustawy).

Ponadto proponuje się zwiększenie limitu wpłat dokonywanych na IKZE w roku kalendarzowym przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – do kwoty odpowiadającej 1,8-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego, w związku z brakiem możliwości zawarcia umowy o prowadzenie PPK i związanych z tym korzyści (dodanie ust. 1a w art. 13a ustawy).

Zmiany umożliwią także oszczędzającemu lub osobie uprawnionej zmianę wniosku o dokonanie wypłaty w ratach i żądanie wypłaty jednorazowej, o ile nie zostały już wypłacone wszystkie środki zgromadzone na IKZE (dodanie ust. 2a w art. 34a ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego).;

- 11) ustawie z dnia z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, 106 i 138) -

zmiana ma na celu rozszerzenie nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie zgodności z prawem działalności mającej zastosowanie na podstawie projektowanej ustawy; oznacza to, że KNF będzie sprawowała nadzór nad działalnością TFI w zakresie prowadzenia przez nie PPK z możliwością zastosowania środków nadzorczych oraz odpowiednich sankcji określonych np. w art. 228 oraz innych tej ustawy;

- 12) ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.) - zmiany mają na celu rozszerzenie definicji nadzoru emerytalnego sprawowanego przez KNF o nadzór sprawowany zgodnie z projektowaną ustawą;
- 13) ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256 oraz z 2017 r. poz. 1557) - zmiany mają na celu objęcie składek odprowadzanych do PPK ochroną na wypadek niewypłacalności pracodawcy na zasadach analogicznych do tych, które obowiązują w odniesieniu do składek na ubezpieczenia społeczne, tj. podlegania ich zaspokojeniu ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- 14) ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962 oraz z 2018 r. poz. 305) – w art. 10 ustawy proponuje się rozszerzenie zakresu zadań Państwowej Inspekcji Pracy o ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 91 ust. 1 projektowanej ustawy i udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego, a także o kontrolę spełniania obowiązków wynikających z projektowanej ustawy, w tym w szczególności obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK i umów o zarządzanie PPK oraz odprowadzania składek do PPK.

Projektowane zmiany w art. 19 ustawy nałożą na okręgowego inspektora pracy obowiązek powiadamiania wybranej instytucji finansowej o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów projektowanej ustawy przez podmiot kontrolowany, z wyszczególnieniem składek należnych i nieodprowadzonych na rzecz poszczególnych uczestników zatrudnionych przez ten podmiot.;

- 15) ustawie z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010 r. poz. 44 oraz z 2017 r. poz. 933) - na skutek projektowanych zmian postępowanie grupowe będzie możliwe także w sprawach dotyczących obowiązków wynikających z umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK;

- 16) ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym wprowadza (Dz.U. z 2017 r. poz. 2270 i 2486) - zmiany umożliwią uczestnikom PPK składanie reklamacji w trybie zmienianej ustawy i spowodują objęcie ich ochroną przez Rzecznika Finansowego.

2. Rozwiązania w okresie przejściowym

Projektowana ustawa przewiduje szereg rozwiązań przejściowych, które zostały przedstawione przy okazji opisywania rozwiązań docelowych. Odnoszą się one w pierwszej kolejności (art. 115) do stopniowego nakładania na podmioty zatrudniające obowiązków wynikających z ustawy, które zostały omówione w ramach opisu rozwiązań dotyczących zawierania umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK.

Proponowane przepisy przejściowe przewidują też regulacje szczególne odnoszące się do obowiązku zawierania umów o zarządzenie PPK i umów o prowadzenie PPK przez podmioty zatrudniające, będące jednostkami organizacyjnymi wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (art. 116 projektu).

Art. 119 projektowanej ustawy przewiduje także szczególne zasady przekazywania na rzecz uczestników tzw. składki powitalnej, jaka będzie przekazywana na rachunki uczestników, w imieniu których umowę o prowadzenie PPK zawarto przed dniem 31 grudnia 2020 r. Składka powitalna będzie wynosiła 250 zł i ma w założeniu stanowić czynnik motywujący uczestników do oszczędzania w PPK. Proponuje się, aby w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału minister właściwy do spraw pracy przekazywał za pośrednictwem PFR na rachunki uczestników uprawnionych do otrzymania składki powitalnej kwotę 250 zł. Składka powitalna będzie rejestrowana na rachunku każdego uczestnika, po upływie trzech pełnych miesięcy oszczędzania, jeżeli za miesiące te odprowadzono składkę podstawową finansowaną przez uczestnika. Prawo do uzyskania składki powitalnej będzie przysługiwało uczestnikowi raz w życiu. Jeżeli zatem w przeszłości składkę powitalną zarejestrowano na rachunku uczestnika w innym PPK, uczestnik ten nie nabędzie prawa do kolejnej składki powitalnej. Składki powitalne będą finansowane z Funduszu Pracy.

Art. 120 projektowanej ustawy przewiduje także szczególne zasady naliczania przez instytucje finansowe opłat za zarządzanie aktywami zgromadzonymi w PPE, IKE i IKZE, które opisano w ramach omawiania wprowadzanych rozwiązań.

3. Data wejścia w życie ustawy

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie - co do zasady - po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Wydaje się, że z uwagi na opisany wyżej mechanizm stopniowego nakładania na podmioty zatrudniające obowiązków wynikających z ustawy takie *vacatio legis* będzie wystarczające.

Przepisy dotyczące tworzenia portalu PPK i dopuszczania do udziału w portalu PPK wejdą w życie z dniem 1 października 2018 r. Jest to podyktowane koniecznością przygotowania funkcjonalności systemu teleinformatycznego, w którym będzie działał portal PPK oraz zapewnienia odpowiedniego czasu na procedury związane z dopuszczaniem poszczególnych TFI do udziału w portalu PPK, jak również zamieszczenia w portalu PPK wszystkich wymaganych informacji.

Przepisy dotyczące przekazywania przez operatora portalu PPK uczestnikom PPK oraz osobom uprawnionym informacji o wartości zgromadzonych środków, jak również udostępniania przez PFR operatorowi portalu z ewidencji PPK danych zawartych w rejestrze uczestników PPK w celu informowania uczestników oraz osób uprawnionych o wartości zgromadzonych środków, mają z kolei wejść w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Natomiast przepisy podwyższające limit wpłat na IKZE dla osób prowadzących działalność pozarolniczą mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. W założeniu podwyższenie tego limitu ma ułatwić oszczędzanie osobom, które co do zasady nie będą uprawnione do oszczędzania w PPK. Dopiero zaś z dniem 1 stycznia 2021 r. system PPK będzie miał charakter powszechny.

4. Oświadczenie o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Piotr Nowak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu 1. Katarzyna Przewalska, Zastępca Dyrektora, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel. 694 58 28, e-mail: katarzyna.przewalska@mf.gov.pl; 2. Andrzej Macewicz, główny specjalista, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel. 694 55 74, e-mail: andrzej.macewicz@mf.gov.pl.</p>	<p>Data sporządzenia 8 lutego 2018 r.</p> <p>Źródło: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – Program Budowy Kapitału</p> <p>Nr w wykazie prac UD321</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych stanowi element realizacji celów określonych w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* (SOR), przyjętej w dniu 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów w zakresie Trwałego wzrostu gospodarczego oraz obszaru Kapitału dla Rozwoju. Zgodnie z SOR, dla podniesienia potencjału rozwoju i stabilności gospodarki niezbędny jest wzrost stopy oszczędności i finansowania inwestycji ze źródeł krajowych, zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków i stabilności systemu finansów publicznych oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego.

Cele te są realizowane w ramach projektu strategicznego Program Budowy Kapitału (PBK), który ma zapewnić stworzenie dobrowolnego i prywatnego kapitałowego systemu oszczędzania w Polsce oraz odpowiednich długoterminowych produktów inwestycyjnych.

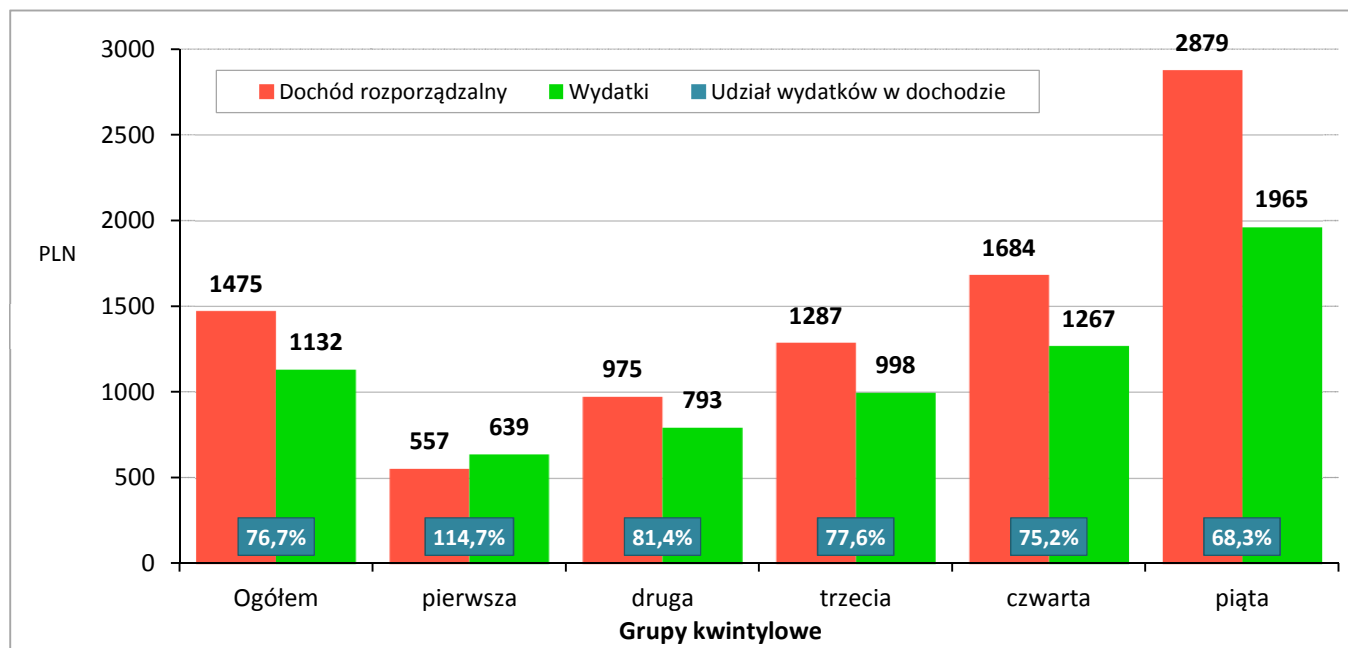
Projekt ustawy realizuje założenia przedstawione w ramach PBK w zakresie utworzenia dobrowolnych Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) i ma rozwiązywać m.in. następujące problemy:

- W sektorze gospodarstw domowych zwiększenie stopy oszczędności oraz zmniejszenie luki w poziomie dochodów pomiędzy okresem aktywności zawodowej a okresem emerytalnym.

Gospodarstwa domowe w Polsce cechuje relatywnie niska stopa oszczędności na tle innych krajów Unii Europejskiej czy OECD. Według badań GUS udział wydatków w dochodzie do dyspozycji w najbiedniejszej grupie kwintylowej gospodarstw domowych przekracza 100%, co nie tylko uniemożliwia generowanie oszczędności długoterminowych, ale zmusza te gospodarstwa do sukcesywnego zadłużania się. Proces ten jest progresywny ze względu na fakt, że gospodarstwa te nie mają zasobów, aby dług spłacić, a obsługa długu z biegiem czasu staje się bardziej kosztowna. Kolejnym problemem jest brak tradycji długoterminowego oszczędzania, wpływający na niższą od średniej UE stopę oszczędności również wśród grup dochodowych, które dysponują rezerwami dochodów.

Luka w poziomie dochodów w Polsce względem średniej UE przekracza 30 pkt proc (PKB per capita w PPS w Polsce w 2016 r. wynosił 68,2% średniej państw UE28 i 63% średniej w UE15). Większy potencjał wzrostu gospodarczego wynikający z akumulacji dodatkowego kapitału i wzrostu produktywności pracy powinien prowadzić do wzrostu dochodów indywidualnych i sukcesywnie zmniejszać tę lukę w długim okresie.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych oraz udział przeciętnych miesięcznych wydatków w dochodzie rozporządzalnym według grup kwintylowych w 2016 r.

Źródło: GUS.

- Zwiększenie stopy inwestycji

Niska stopa oszczędności negatywnie wpływa na inwestycje ze środków własnych, których udział w inwestycjach w ogóle w najbliższej przyszłości będzie szybko wzrastał ze względu na malejące transfery z UE. W Polsce stopa oszczędności jest niższa niż średnia dla krajów OECD i najniższa w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Niekorzystna, z uwagi na finansowanie inwestycji, jest też struktura oszczędności Polaków. Znaczna ich część lokowana jest w produktach krótkoterminowych o względnie niskim poziomie ryzyka i dużej płynności, czyli przede wszystkim na krótkoterminowych lokatach, w gotówce i na depozytach bankowych. Struktura kredytów udzielanych przez banki świadczy o tym, że polski sektor bankowy jest ukierunkowany bardziej na finansowanie wydatków gospodarstw domowych niż inwestycji przedsiębiorstw. Zbyt małą rolę w finansowaniu przedsiębiorstw odgrywa też rynek kapitałowy.

Struktura oszczędności gospodarstw domowych

%	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017Q3
Gotówka	7,8	7,0	6,8	7,3	7,0	9,0	7,8	7,4	8,0	7,0	7,2	7,8	8,4	9,0	8,8
Depozyty	36,7	32,5	30,0	28,4	26,7	36,7	36,5	36,5	39,7	37,6	36,6	37,7	38,6	38,7	37,0
Dłużne papiery wartościowe	2,0	1,7	1,3	1,0	0,8	1,0	0,6	0,6	0,6	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Pożyczki	1,4	1,5	1,4	1,3	0,9	1,1	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
Akcje notowane	2,0	2,9	3,3	5,8	5,9	3,1	3,8	4,4	3,2	2,7	3,0	2,5	2,4	2,3	2,9
Pozostałe udziały kapitałowe	27,7	31,1	29,9	24,4	24,4	16,8	17,1	15,3	14,8	17,8	18,0	17,4	18,0	18,2	18,6
Fundusze inwestycyjne	5,0	4,4	6,5	8,9	10,7	5,7	6,1	5,9	4,8	4,8	5,6	6,0	6,1	6,1	6,5
Pozostałe	17,4	18,9	20,8	22,9	23,7	26,6	26,9	29,0	28,0	28,6	28,5	27,5	25,5	24,6	24,8
Łącznie (mld zł)	590	661	757	868	1 015	931	1 076	1 182	1 226	1 401	1 529	1 621	1 732	1 888	1 994

Źródło: NBP.

- Przyspieszenie rozwoju lokalnego rynku kapitałowego przy jednoczesnej dużej skali importu inwestycji bezpośrednich i portfelowych z zagranicy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ustawa realizuje rozwiązania w przyjętej przez Radę Ministrów *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* oraz uwzględnia wnioski z Przeglądu Emerytalnego 2016 r.

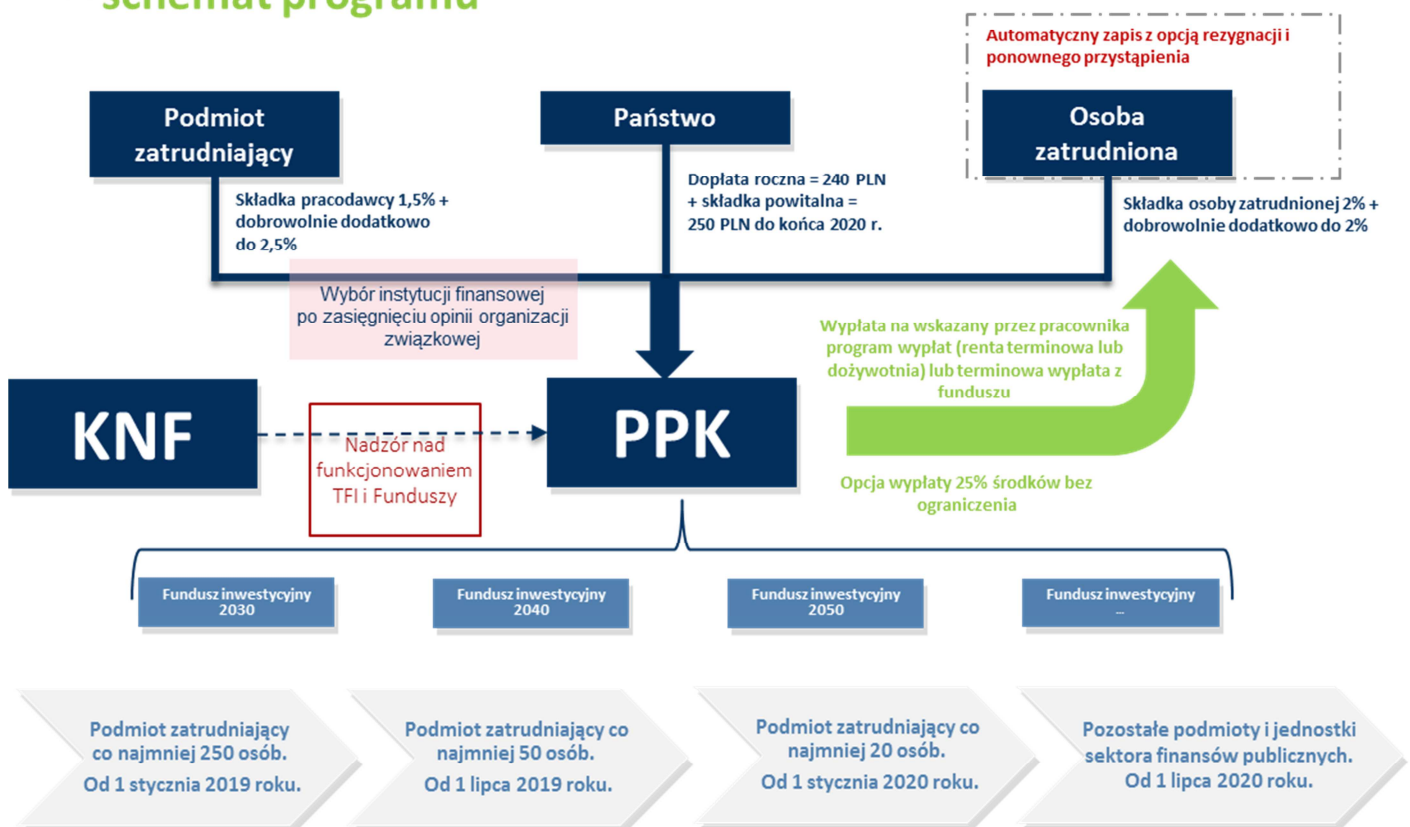
Projektowane rozwiązania polegają na stworzeniu ram prawnych funkcjonowania powszechnego i dobrowolnego systemu oszczędzania z przeznaczeniem na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia. Ustawa przewiduje m.in.:

- utworzenie PPK przez wszystkie podmioty zatrudniające dla wszystkich osób, za które odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne, zobowiązanie podmiotów zatrudniających do zawierania w imieniu i na rzecz osób przez nie zatrudnionych umów o prowadzenie PPK, których przedmiotem jest gromadzenie środków w ramach PPK,
- zapewnienie osobom zatrudnionym możliwości zawieszenia oszczędzania w PPK,
- ustanowienie minimalnej wysokości składek do PPK, które będą finansowane przez podmiot zatrudniający i uczestnika w PPK w wysokości 2% po stronie uczestnika oraz 1,5% po stronie podmiotu zatrudniającego,
- określenie zasad współfinansowania PPK ze strony państwa, w postaci zachęt fiskalnych, tj. dopłat do programu oraz niewliczania składek finansowanych przez podmiot zatrudniający do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po stronie podmiotu zatrudniającego,
- wprowadzenie limitu opłat pobieranych przez instytucje finansowe na poziomie do 0,6% wartości aktywów netto,
- umożliwienie jednorazowego wykorzystania środków zgromadzonych w PPK na sfinansowanie wkładu własnego przy zakupie mieszkania lub budynku mieszkalnego z obowiązkiem ich zwrotu,
- umożliwienie wykorzystania części (do 25%) środków zgromadzonych w PPK w związku z trwałą niezdolnością do pracy lub poważnym zachorowaniem, bez obowiązku zwrotu wykorzystanych w tym celu środków,
- ustanowienie zasad podziału środków zgromadzonych w PPK po śmierci uczestnika (dziedziczenie),
- uregulowanie zasad wypłaty środków zgromadzonych w PPK po osiągnięciu 60 roku życia.

Funkcjonowanie Pracowniczych Planów Kapitałowych prezentuje poniższy schemat:

Pracownicze Plany Kapitałowe

– schemat programu

Przewidywana w ustawie wysokość i struktura wpłat (składek) oraz zachęt fiskalnych w ramach PPK kształtuje się następująco:

- składka powitalna – 250 złotych,
- składka podstawowa podmiotu zatrudniającego – 1,5% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- składka podstawowa uczestnika – 2,0% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- składka dodatkowa podmiotu zatrudniającego – do 2,5% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- składka dodatkowa uczestnika – do 2,0% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- dopłata roczna – 240 złotych rocznie.

Dodatkowe zasady dotyczące finansowania PPK kształtują się następująco:

- wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający nie są uwzględniane w podstawie składek na ubezpieczenie społeczne,
- wpłaty finansowane przez uczestnika potrącane są z wynagrodzenia netto,
- składka powitalna wypłacana będzie do końca 2020 roku.

Dopłata roczna będzie należna pod warunkiem odprowadzenia do PPK w danym roku kalendarzowym składek w łącznej wysokości równej co najmniej kwocie składek podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia w tym roku; – w warunkach 2017 r. dopłata roczna zostałaby wypłacona, gdyby do PPK odprowadzone zostały składki w łącznej wysokości 420 złotych.

Projekt przewiduje możliwość zmiany wartości dopłaty rocznej, biorąc pod uwagę istotną zmianę jej realnej wartości, przy uwzględnieniu sytuacji finansów publicznych.

Z uwagi na skalę programu zakłada się, że będzie on realizowany etapowo. Główne etapy tworzenia PPK uzależnione są od wielkości lub typu podmiotu zatrudniającego oraz kształtują się następująco:

- podmiot zatrudniający co najmniej 250 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2019 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 50 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2019 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 20 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2020 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 1 zatrudnionego i jednostki sektora finansów publicznych – od 1 lipca 2020 r.

Jednym z podstawowych efektów proponowanego rozwiązania powinien być wzrost stopy oszczędności Polaków i zmiana ich struktury, co w pewnym zakresie może także sprzyjać poprawie międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto Polski, a także pośrednio wzrostowi stopy inwestycji i przyspieszeniu tempa wzrostu potencjalnego PKB gospodarki polskiej.

Wprowadzenie PPK, z uwagi na charakter gromadzenia środków, z pewnością przyczyni się do zmiany struktury oszczędności w Polsce. Reforma pozwoli na wzrost udziału oszczędności długookresowych, co, w związku z lepszym dopasowaniem struktury czasowej oszczędności i inwestycji, przyczyni się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji. Wzrost łącznej stopy oszczędności w Polsce i związane z tym zwiększenie się dostępności oszczędności krajowych w finansowaniu nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw, poprzez mechanizmy rynkowe prowadzić będzie do zmniejszenia się kosztu wykorzystania kapitału. Z kolei niższy koszt wykorzystania kapitału prowadzi do zwiększenia stopy inwestycji, co sprzyjałoby szybszej akumulacji kapitału w gospodarce polskiej. Szybsza akumulacja kapitału oprócz tego, że jako czynnik produkcji bezpośrednio przekłada się na wyższe tempo wzrostu gospodarczego, zwiększa krańcową produktywność substytucyjnych czynników produkcji, czyli pracy oraz ułatwia instalację nowych technologii. Wyższa krańcową produktywność pracy w gospodarce rynkowej skutkuje wyższymi płacami i tym samym sprzyja szybszemu budowaniu bogactwa przez obywateli. Wyższe dochody w gospodarce, przy niezmiennych stawkach podatkowych, korzystnie wpływają na dochody budżetu państwa, a więc i długookresową stabilność finansów publicznych, która ma duże znaczenie przy wycenie ryzyka inwestycyjnego. Dodatkowo, wzrost udziału oszczędności krajowych w finansowaniu inwestycji przyczyni się do poprawy struktury bilansu oszczędności w Polsce względem zagranicy. Niniejszym wpłynie na poprawę międzynarodowej pozycji inwestycyjnej Polski, czyli również prowadzić będzie do obniżenia ryzyka inwestycyjnego kraju.

Budowa systemu oszczędności długoterminowych będzie miała wpływ na potencjał i głębokość lokalnego rynku finansowego, co jest elementem niezbędnym do efektywnej alokacji gromadzonego kapitału w celu finansowania inwestycji o różnym stopniu ryzyka. Rozwój rynku finansowego sprzyja łatwiejszemu transferowi kapitału między podmiotami dysponującymi jego nadwyżkami i tymi, które odczuwają jego niedobór. Sprzyja również efektywnej wymianie dóbr i usług w gospodarce, a także – oferując dostęp do różnorodnych instrumentów finansowych – dywersyfikacji. Wzrost aktywów akumulowanych w ramach PPK i zarządzanych przez profesjonalne instytucje finansowe będzie miał wpływ na rozwój potencjału nie tylko najbardziej płynnych obecnie segmentów rynku jak obligacje skarbowe czy akcje, ale też obligacje korporacyjne, czy instrumenty związane z rynkiem nieruchomości. Będzie miał również wpływ na ograniczenie ryzyka związanego z obecnością kapitału zagranicznego na lokalnym rynku finansowym.

Silny i efektywny rynek finansowy jest istotny (pośrednio) nie tylko dla podwyższania potencjału wzrostu PKB, ale również dla wzrostu dochodów indywidualnych, pod warunkiem, że gospodarstwa domowe mają do niego dostęp, a w horyzoncie długoterminowym sprzyja wzmocnieniu stabilności systemu emerytalnego oraz wzrostowi świadczeń emerytalnych.

Kultura oszczędzania i wzrost poziomu oszczędności są także istotne w wymiarze indywidualnym, z punktu widzenia bezpieczeństwa i dobrobytu poszczególnych osób i rodziny. Powinny być w związku z tym gromadzone w trakcie całego życia: poprzez budowę kapitału finansowego, a następnie budowę aktywów i dochodów z kapitału celem zapewnienia bezpieczeństwa w okresie starości. Budowa oszczędności systemowych, pracowniczych i indywidualnych jako rezultat wprowadzenia PPK służyć będzie więc:

- wzrostowi dochodów i aktywów gospodarstw domowych oraz zapewnieniu finansowego bezpieczeństwa rodziny;
- ograniczeniu efektu spadku stóp zastąpienia z tytułu emerytury otrzymywanej w ramach uczestnictwa w I filarze systemu emerytalnego (oszczędności emerytalne w ramach PPK będą w istocie przeniesieniem konsumpcji na okresy przyszłe).

Oczekiwanym efektem wdrażanych regulacji jest istotne podniesienie bezpieczeństwa finansowego Polaków w okresie emerytalnym. Poniższa symulacja przedstawia korzyści oszczędzającego z uczestnictwa w PPK, przyjmując poniższe założenia:

- średnie wynagrodzenie w kwocie 4,5 tys. PLN (średnia płaca we wrześniu 2017 r. w sektorze przedsiębiorstw wg GUS),
- realny wzrost wynagrodzeń 2,8% w okresie akumulacji,
- realna średnia stopa zwrotu w okresie akumulacji 3,5%,
- realna średnia stopa zwrotu w okresie wypłaty 2,75%,
- okres wypłaty 10 lat.

Przy założeniu składki odprowadzanej do PPK w podstawowej wysokości, tj. 3,5%, osoby oszczędzające odpowiednio 40 i 25 lat mogą liczyć odpowiednio na:

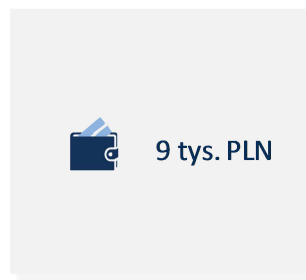
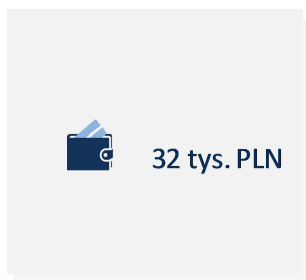
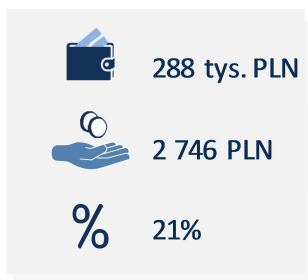
10 lat świadczenia

w tym UDZIAŁ ZACHĘT ze strony Państwa dla

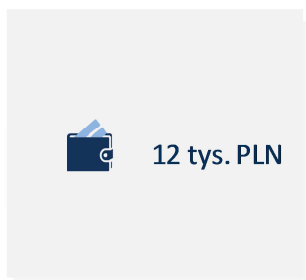
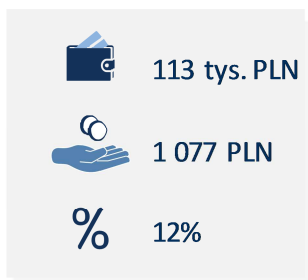
osoby zatrudnionej

podmiot zatrudniający*

40
lat

25
lat

Zgromadzone aktywa / Miesięczne świadczenie % Stopa zastąpienia oszczędności

* Składki pracodawcy na PPK są zwolnione ze składek na ubezpieczenia społeczne

Przy założeniu, że składka odprowadzana na PPK osiągnie maksymalną wysokość 8%, osoby oszczędzające odpowiednio 40 i 25 lat mogą liczyć odpowiednio na:

10 lat świadczenia

w tym UDZIAŁ ZACHĘT ze strony Państwa dla

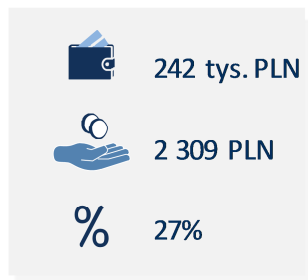
osoby zatrudnionej

podmiot zatrudniający *

40
lat

25
lat

Zgromadzone aktywa / Miesięczne świadczenie % Stopa zastąpienia oszczędności

* Składki pracodawcy na PPK są zwolnione ze składek na ubezpieczenia społeczne

** Powyższe symulacje uwzględniają utrzymanie realnej wartości dopłaty rocznej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Systemy zapewniające możliwość uzyskania dodatkowego zabezpieczenia potrzeb finansowych w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego funkcjonują w większości krajów Unii Europejskiej i poza nią. Regulacje prawne z tego zakresu wykazują jednak znaczne różnicowanie w poszczególnych państwach, zarówno co do ich charakteru, powszechności, uczestnictwa, zasad finansowania składek, jak i innych elementów konstrukcji.

W niektórych państwach wdrożone zostały już z pozytywnym skutkiem rozwiązania o charakterze podobnym do projektowanego systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych.

Wielka Brytania

Uczestnictwo w II filarze emerytalnym jest quasi-obowiązkowe (automatyczne) dla osób spełniających łącznie wszystkie poniższe warunki: wiek 22-65 lat, praca na pełny etat lub część etatu, zarobki równe lub wyższe od niższego limitu wynagrodzenia uzyskiwanego z tytułu wykonywania jednej pracy (10 000 GBP), brak dotychczasowego uczestnictwa w II filarze.

Parametry takie jak obywatelstwo lub długość pobytu w Wielkiej Brytanii przez pracownika, nie mają znaczenia. Pracodawcy muszą zapewnić pracownikom uczestnictwo w programie emerytalnym dobrej jakości (dobra jakość oznacza tutaj niskie opłaty, domyślny fundusz inwestycyjny, pokrycie minimalnych obowiązkowych składek, dobre zarządzanie). Pracownicy mogą zrezygnować z takiej opcji. Obecny odsetek pracowników, którzy decydują się zrezygnować z dostępnego funduszu wynosi ok. 10%.

W przypadku zarobków mniejszych niż 11 769,82 EUR (10 000 GBP), ale większych niż 6 854,74 EUR (5 824 GBP) pracownik może uczestniczyć w programie i otrzymywać pokrycie składek od pracodawcy. Pracownicy powyżej 16. roku życia, ale poniżej 22. także mogą uczestniczyć w programie o ile zarabiają co najmniej 6 854,74 EUR (5 824 GBP).

Minimalne składki dla programów o zdefiniowanej stawce zależą od zarobków pomiędzy 6 854,74 EUR (5 824 GBP) i 50 610,22 (43 000 GBP) i będą wynosić: do kwietnia 2018 roku – 1% od pracodawcy i 1% od pracownika; pomiędzy kwietniem 2018 i 2019 roku – 2% od pracodawcy i 2% od pracownika; od kwietnia 2019 roku - 3% od pracodawcy i 5% od pracownika. Przy czym warto zauważyć, że pracodawca może opłacać składkę wyższą niż minimalna.

Programy o zdefiniowanej stawce świadczenia mogą być oferowane, gdy pokrywają co najmniej 1/80 pensji za każdy przepracowany rok, w którym odprowadza się składki emerytalne.

Składki podlegają odliczeniu podatkowemu.

Dla osób o najniższych dochodach wprowadzono produkt o nazwie NEST (National Employment Savings Trust), który pełni funkcję nisko-kosztowego (opłaty w wysokości 0,03% zgromadzonych środków), nienastawionego na zysk wsparcia ze strony pracodawców w zakresie dodatkowego oszczędzania na emeryturę. Program wykorzystuje elektroniczne kanały pozyskiwania informacji przez świadczeniobiorców. Ze względu na wysoki koszt składek emerytalnych ww. grupa pracowników stanowiła najniższy odsetek korzystających z dodatkowych form zabezpieczeń emerytalnych. NEST obejmie wszystkich pracodawców, ze szczególnym uwzględnieniem małych przedsiębiorstw, po to aby nie obniżyć ogólnego kapitału kumulowanego na okres emerytalny przez brak oszczędzania w okresie niskich zarobków. Pracownicy o niskich dochodach objęci programem mogą liczyć na zastąpienie dochodów z pracy przez emeryturę państwową na poziomie nawet 70-95%. NEST został skierowany przede wszystkim do małych przedsiębiorstw, którzy wcześniej nie zapewniali pracownikom programów emerytalnych, ponieważ było to zbyt kosztowne. Składki nie mogą być przenoszone poza NEST, a ich wysokość jest limitowana (4400 GBP w pierwszym roku). Wysokość limitu ma spowodować, że nie będzie on stanowił konkurencji dla prywatnych administratorów funduszy. Jego zadaniem jest stworzenie alternatywy dostępnej dla mniejszych firm.

Do oszczędzania w II filarze zachęcają:

- 1) ulga podatkowa dla osób do 75. roku życia;
- 2) ulga podatkowa jest dostępna dla osób prowadzących działalność przy składkach do ok. 4 288 EUR (3 600 GBP) rocznie (brutto);
- 3) (Dla pracowników) Ulga podatkowa dostępna jest w przypadku indywidualnych składek do 100% zarobków (100% zysku w przypadku samozatrudnionych);
- 4) Ulga podatkowa jest oferowana na poziomie indywidualnej najwyższej zmiennej stopy podatku dochodowego – 20%, 40% lub 45% w zależności od wysokości sumy brutto dochodu podlegającego opodatkowaniu;
- 5) Brak limitu dla składek opłacanych przez pracodawcę;
- 6) W przypadku łączonych składek (pracownik i pracodawca) ulga przysługuje do limitu ok. 47 644 EUR (40 000 GBP) rocznie. Składkom powyżej tej kwoty ulga nie przysługuje;
- 7) Niewykorzystany limit przechodzi na kolejny rok (max. do trzech lat) pozwalając na składki wyższe niż ok. 47 644 EUR (40 000 GBP) rocznie i ulgę podatkową;
- 8) Limit roczny obniża się do ok. 11 911 EUR (10 000 GBP) w przypadku gdy rozpoczęto pobieranie świadczeń (od 55. roku życia);

9) Wszystkie inwestycje w zakresie gromadzenia pensji są wolne od podatku, tzn. ani przychód generowany poprzez inwestycje ani zysk z tytułu wartości kapitału nie podlegają opodatkowaniu. Dodatkowo składki pracodawców stanowią koszty prowadzenia działalności. Oznacza to, że nie są wliczane w zysk opodatkowany w wysokości 20%.

Dania

W Danii wszyscy pracownicy najemni w wieku powyżej 16 lat, pracujący powyżej 9 godzin tygodniowo, objęci są systemem Arbejdsmarkedets Tillægspension. System ten finansowany jest wspólnie przez pracowników, którzy finansują jedną czwartą składki oraz pracodawców, którzy finansują pozostałą część. Pracodawca odpowiedzialny jest za przekazywanie składek opłacanych przez pracownika.

Holandia

W Holandii funkcjonują quasi-obowiązkowe pracownicze programy emerytalne, w których – jak podaje rządowa strona internetowa www.rijksoverheid.nl - uczestniczy ok. 90% pracodawców. Zasadniczo uczestnictwo w pracowniczych programach emerytalnych nie jest obowiązkowe, jednak jeśli firma lub podmiot reprezentujący sektor (np. związek zawodowy) zdecyduje się na uczestnictwo w dodatkowym planie emerytalnym rząd może zdecydować o obowiązku uczestnictwa dla całego sektora lub profesji. Wysokość składek waha się od 18% do 24% w zależności od funduszu. Finansowanie składek odbywa się najczęściej w proporcji: 2/3 - pracodawca, 1/3 – pracownicy. Opodatkowanie składek emerytalnych w Holandii oparte jest na schemacie EET (Exempt contributions, Exempt investment income and capital gains of the pension institution, Taxed benefits), co oznacza, że składki (zarówno dla pracodawców, jak i pracowników) oraz zysk z inwestycji są zwolnione z opodatkowania, natomiast wypłacane środki podlegają opodatkowaniu.

Poza korzystnymi zasadami opodatkowania, do dodatkowego oszczędzania może zachęcać program finansowania urlopów bezpłatnych lub wcześniejszego przejścia na emeryturę (levensloopregeling) polegający na odroczeniu opodatkowania 12% rocznego wynagrodzenia brutto (do 210% rocznego wynagrodzenia brutto w całym okresie życia zawodowego). Program prowadzony jest m.in. przez banki i firmy ubezpieczeniowe w formie rachunków oszczędnościowych i rachunków inwestycyjnych, na których odkładane są zgromadzone środki.

Niemcy

Niemiecki system emerytalny stwarza oszczędzającym na emeryturę bardzo dużo możliwości, przez co jest stosunkowo skomplikowany, w porównaniu z rozwiązaniami stosowanymi w innych krajach. W szczególności ubezpieczenia w II i III filarze są bardzo zróżnicowane, w zależności od preferencji ubezpieczonego, jego skłonności do ryzyka, wysokości dochodu, itp. oraz od rozwiązań stosowanych przez pracodawców i ich możliwości finansowych. Drugi filar stanowią nieobowiązkowe emerytury zawodowe, zapewniane przez pracodawców. Są to zakładowe systemy emerytalne, których funkcjonowanie określone jest odpowiednimi przepisami, ale to pracodawcy decydują o ich stworzeniu. Gromadzenie środków pieniężnych opiera się (zasadniczo) na metodzie kapitalizacji. Dostęp do nich ma około połowa pracujących Niemców, jednak niewiele ponad 40% firm zapewnia takie świadczenia. Istnieje możliwość uzyskania zwolnień podatkowych do określonej kwoty.

Składka emerytalna wnoszona do pracowniczego programu emerytalnego może być finansowana zarówno przez pracodawcę, jak i pracownika. Wysokość składki jest uzależniona od polityki pracowniczej danego przedsiębiorstwa – może zależeć m.in. od kondycji finansowej firmy lub zawartego układu ze związkami zawodowymi itp. Najbardziej popularne produkty ubezpieczeniowe muszą gwarantować zwrot w wysokości 2,25% rocznie, natomiast Pensionfonds muszą zapewnić m.in. zwrot wpłaconych składek minus własne koszty. Przychód z inwestycji z II filaru jest ubezpieczony.

Podstawą korzyścią w ramach programów II filaru są benefity podatkowe. Pracodawca, najczęściej dokłada do składki pracownika dodatkową kwotę. W dużych firmach pracownicze programy emerytalne są często całkowicie finansowane przez pracodawcę. Składka wnoszona do pracowniczych programów emerytalnych jest zwolniona z podatku i składek na ubezpieczenia społeczne (do określonego limitu), a zaoszczędzone dzięki korzystnemu rozliczeniu podatkowemu środki mogą być przeznaczone m.in. na dodatkowe indywidualne formy oszczędzania na starość. Ze względu na możliwości skorzystania z zachęt podatkowych, tj. możliwości odliczenia od podstawy opodatkowania składki wynoszącej do 4% dochodów (powiększonej o dodatkowy kwotowy limit roczny), średnia składka wnoszona do PPE zbliżona jest do poziomu limitów wyznaczonych przez zachęty fiskalne.

Składki wpłacane przez pracownika na wybraną prywatną formę oszczędzania są zwolnione z podatku dochodowego oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

Kanada

Drugi filar systemu zabezpieczenia emerytalnego w Kanadzie stanowi Kanadyjski Plan Emerytalny (Canada Pension Plan – CPP), a w prowincji Quebec - Plan Emerytalny Quebecu (Quebec Pension Plan – QPP). CPP/QPP jest programem obowiązkowym, składkowym, powiązany z zarobkami danej osoby przed przejściem na emeryturę (earnings related).

Kanadyjski Plan Emerytalny (CPP) funkcjonuje przede wszystkim na zasadzie pay-as-you-go, co oznacza, że wypłacane w danym roku emerytury finansowane są na bieżąco z wpłacanych do programu składek. Przychody są w ostatnich latach wyższe niż wydatki (w 2006 r. przychody wyniosły 29,7 mld EUR, natomiast wydatki 23,6 mld EUR). Nadwyżka finansowa funduszu jest inwestowana. Oznacza to, że program CPP jest zasadniczo programem hybrydowym. Obowiązek odprowadzania składki na CPP powstaje w momencie, gdy dochód ubezpieczonego przekroczy 2 398,01 EUR, a jednocześnie jest nie wyższy niż 32 338,92 EUR (stan na rok 2010). Maksymalny dochód podlegający oskładkowaniu wynosi 29 940,91 EUR.

Wysokość emerytury z CPP kształtuje się na poziomie 25% przeciętnych miesięcznych zarobków danego ubezpieczonego z okresu przed przejściem na emeryturę. Średnia wysokość świadczenia CPP w 2008 r. kształtowała się na poziomie 334,94 EUR, tj. o 271,13 EUR (ok. 55%) mniej niż wynosi emerytura maksymalna (606,07 EUR).

Poza emeryturą przysługują z CPP również inne świadczenia, takie jak renta inwalidzka z tytułu poważnej i trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego (disability benefit) oraz świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, które obejmują renty rodzinne (survivor's pension), rentę wypłacaną dzieciom z tytułu śmierci ubezpieczonego rodzica (children's benefit) oraz zasiłek pogrzebowy (death benefit).

Zachęty do oszczędzania w ramach II filaru stanowią konta oszczędnościowe wolne od opodatkowania (Tax Free Savings Account – TFSA) - stanowią formę prywatnych kont, gdzie zysk z zainwestowanych pieniędzy, jak i wypłaty są wolne od podatku (do określonej kwoty), jednak kwot odprowadzanych na konto nie można odpisać od podatku. Istnieje możliwość wycofania ich w każdym momencie bez konsekwencji finansowych.

Ponad 10 mln Kanadyjczyków uprawnionych do korzystania z tego rodzaju zabezpieczenia (od 18. roku życia) zebrało już ponad 100 mld CAD (ok. 65,5 mld EUR) na kontach oszczędnościowych wolnych od opodatkowania. Narzędzie to zostało wdrożone w 2009 roku. Kanadyjczycy w wieku 20-65 lat w 2012 roku odłożyli na tych kontach ok 22,5 mld CAD (ok. 14,7 mld EUR), a pobrali 8,8 mld CAD (ok. 5,8 mld EUR).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Potencjalni uczestnicy programu	11,4 mln osób (8,6 mln osób przy poziomie partycypacji 75%)	ZUS, szacunki własne	Budowa oszczędności emerytalnych, przesunięcie w czasie konsumpcji.
Podmioty zatrudniające	2,8 mln	szacunki własne na podstawie informacji z ZUS	Współdział w budowie oszczędności emerytalnych pracowników.
Instytucje finansowe (TFI)	60	KNF	Prowadzenie PPK pod warunkiem spełnienia ustawowych wymogów dla instytucji finansowych.
PFR S.A.	1		Prowadzenie Centralnej Ewidencji Pracowniczych Planów Kapitałowych, gromadzenie zbiorczych informacji na podstawie danych od podmiotów zatrudniających, ewidencjonowanie rocznych dopłat na rejestrach uczestnika, dokonywanie wyboru instytucji wyznaczonej.
KNF	1		Nadzór nad PPK, udostępnianie kwartalnych informacji o aktywach zgromadzonych w PPK oraz rocznych informacji o funkcjonowaniu PPK,

			wydawanie decyzji administracyjnych w przypadkach określonych w ustawie.
ZUS	1		Obowiązek corocznego przekazywania informacji o płatnikach.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie przekazany do 30-dniowych konsultacji społecznych m.in. z następującymi podmiotami: Izbą Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych, Giełdą Papierów Wartościowych, Narodowym Bankiem Polskim, Komisją Nadzoru Finansowego, Rzecznikiem Finansowym, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, Izbą Zarządzającą Funduszami i Aktywami, Polską Izbą Ubezpieczeń, Związkiem Banków Polskich, Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców, Krajową Izbą Gospodarczą, Federacją Przedsiębiorców Polskich.

Projekt ustawy zostanie przesłany również do zaopiniowania przez szerokie grono partnerów społecznych, w tym przez związki zawodowe i organizacje pracodawców. Zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi organizacjami związków zawodowych: Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych. Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi reprezentatywnymi organizacjami pracodawców: Konfederacją „Lewiatan”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Business Centre Club Związek Pracodawców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2017 r.) rok 0 to rok 2019	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mld zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0,00	0,10	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	1,94
budżet państwa	-0,14	-0,18	-0,16	-0,16	-0,17	-0,18	-0,19	-0,20	-0,21	-0,21	-0,23		-2,03
JST	0,14	0,28	0,36	0,37	0,38	0,39	0,39	0,40	0,41	0,42	0,43		3,97
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	1,13	2,74	2,82	3,07	3,07	3,07	3,07	3,07	3,07	3,07	3,07	3,07	31,28
budżet państwa		0,15	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29		2,77
JST		0,25	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51		4,81
pozostałe jednostki (oddzielnie)	1,13	2,34	2,02	2,27	2,27	2,27	2,27	2,27	2,27	2,27	2,27		23,70
Saldo ogółem	-1,13	-2,64	-2,61	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-2,87	-29,33
budżet państwa	-0,14	-0,32	-0,45	-0,45	-0,46	-0,47	-0,48	-0,49	-0,50	-0,51	-0,52		-4,80
JST	0,14	0,03	-0,15	-0,14	-0,13	-0,12	-0,11	-0,10	-0,09	-0,09	-0,08		-0,84
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-1,13	-2,34	-2,02	-2,27	-2,27	-2,27	-2,27	-2,27	-2,27	-2,27	-2,27		-23,70
Wpływ na rynek SPW	PPK będą stanowiły nową grupę inwestorów na polskim rynku kapitałowym. W zależności od polityki inwestycyjnej instytucji zarządzających PPK ich wprowadzenie może zwiększyć popyt na skarbowe papiery wartościowe.												
Źródła finansowania	<p>Wydatki sektora finansów publicznych ulegną zwiększeniu w wyniku:</p> <ul style="list-style-type: none"> objęcia od 1 lipca 2020 r. programem PPK zatrudnionych przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych wchodzące w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, z późn. zm.), podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Składka obowiązkowa po stronie podmiotu zatrudniającego wyniesie 1,5% i stanowić będzie zwiększenie środków na wynagrodzenia. wprowadzenia w okresie początkowym, dla uczestników spełniających wskazane 												

w ustawie warunki dotyczące płatności składki płaconej przez uczestnika, składki powitalnej finansowanej ze środków Funduszu Pracy jako zachęty uczestnictwa w PPK (składka powitalna dotyczyć będzie uczestników, dla których umowy zawarto do 31 grudnia 2020 r.). Składka ta wypłacana będzie tylko raz, niezależnie od liczby założonych w przeszłości dla uczestnika rachunków PPK. Kwota 250 zł będzie rejestrowana na rachunku uczestnika po upływie pełnych 3 miesięcy oszczędzania.

- wprowadzenia dopłat rocznych z Funduszu Pracy dla uczestników systemu, którzy w ciągu roku poprzedzającego spełnią warunek dotyczący określonej w ustawie wartości wpłat. Projekt ustawy zakłada możliwość otrzymania przez uczestników systemu, dopłaty rocznej w wysokości 240 zł. Warunkiem otrzymania tej dopłaty będzie zgromadzenie przez uczestnika na rachunku PPK w danym roku kalendarzowym składki w wysokości równej co najmniej kwocie składek podstawowych należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku. Przy ustalaniu uprawnienia do dopłaty uwzględnione zostaną składki zaewidencjonowane na wszystkich posiadanych przez uczestnika rachunkach PPK, ale uczestnik będzie miał prawo tylko do jednej dopłaty rocznej niezależnie od liczby posiadanych przez niego rachunków PPK.

Wydatki finansowane będą z dwóch źródeł. Składka powitalna oraz dopłata roczna dla uczestników PPK spełniających określone w projekcie ustawy warunki płacone będą ze środków Funduszu Pracy, natomiast składki płacone przez podmiot zatrudniający będący jednostką sektora finansów publicznych ponoszone będą z budżetu danej jednostki.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Obliczenia oparto na danych ZUS dotyczących ubezpieczonych, którzy opłacili choć jedną składkę emerytalną. Utworzono także listę płatników według liczby zatrudnianych osób. Wybrano ubezpieczonych o kodach ubezpieczeń 2241, 2242 (dotyczących rad nadzorczych) oraz rozpoczynających się od: 01, 02, 03, 04 (generalnie dotyczących umów o pracę i cywilnoprawnych), z wyjątkiem 0430 i 0431 (nianie), następnie na potrzeby oszacowania poziomu oszczędności w PPK przekształcono dane z ZUS tak aby otrzymać liczbę osób wg pełnych etatów.

W projekcie ustawy przewidziano możliwość rezygnacji przez osobę zatrudnioną z oszczędzania w ramach PPK. W związku z tym w celu oszacowania wpływu skutków regulacji na poziom wydatków sektora finansów publicznych założono, że 75% uprawnionych będzie po przystąpieniu przez podmiot zatrudniający do PPK kontynuować oszczędzanie. Oznacza to, że 75% osób uprawnionych otrzyma jednorazową płatność w postaci składki powitalnej oraz w każdym roku będzie otrzymywać tzw. dopłatę roczną. Założenie to dotyczy także osób zatrudnionych w sektorze finansów publicznych, które zostaną objęte regulacjami PPK (75% zatrudnionych kontynuować będzie oszczędzanie w ramach PPK i otrzymywać składkę płaconą przez podmiot zatrudniający). Na podstawie danych z ZUS o składkach opłaconych w grudniu 2016 r. liczebność grup objętych harmonogramem przystępowania do PPK kształtowałyby się następująco:

Grupy pracodawców obejmowane PPK:	Potencjalni uczestnicy (w mln)	start grupy	% partycypacji	PPK (w mln)
powyżej 250 osób	3,3	01.01.2019	75%	2,4
50 - 249 osób	2,0	01.07.2019	75%	1,5
20 - 49 osób	1,1	01.01.2020	75%	0,8
pozostali + jedn. sfp	5,1	01.07.2020	75%	3,8
	11,4	razem	75%	8,6

Źródło: ZUS

W zaprezentowanych szacunkach dotyczących strony dochodowej sektora finansów publicznych założono, że nastąpi ubytek w podatku CIT (składka płacona przez podmiot zatrudniający stanowi jego koszt uzyskania przychodu) i jednocześnie zwiększeniu

ulegną dochody z tytułu podatku PIT płaconego przez uczestników od składki podmiotu zatrudniającego. Z uwagi na różne udziały jednostek samorządu terytorialnego i budżetu państwa w CIT i PIT wpływ na dochody nie rozkłada się równomiernie. Na nierównomierność rozkładu dochodów pomiędzy budżetem państwa i JST wpływa także to, iż 1 lipca 2020 r. zatrudnieni w jednostkach sektora finansów publicznych zostaną objęci PPK (jednostki sektora finansów publicznych nie są obciążone CIT, natomiast wynagrodzenia zatrudnionych w nich osób objęte są PIT). Szacunki w tym zakresie zostały przedstawione w tabeli.

Mechanizm naliczania składek płaconych przez podmioty zatrudniające i uczestników nie spowoduje obniżenia wpływów do NFZ.

W związku z tym, że wydatki organów i jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową (art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych), związane z wprowadzeniem PPK realizowane będą w ramach kwoty i limitu wydatków określonych przy zastosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej, przyjęto, że proponowane zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na wynik podmiotów objętych regułą wydatkową. Zaproponowane zmiany będą się wiązać z koniecznością repriorytetyzacji (ograniczenia) innych wydatków objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej lub zapewnienia odpowiedniego poziomu dodatkowych dochodów w zakresie podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ESA2010. Jednocześnie w długim horyzoncie wprowadzenie PPK, z uwagi na przewidywany pozytywny wpływ na wzrost PKB (omówiony w pkt 1 OSR), powinno pośrednio pozytywnie oddziaływać również na sytuację finansów publicznych.

W projekcie ustawy przewidziano możliwość zwrotów aktywów z PPK. W szacunkach nie uwzględniono tego typu transakcji. Przewiduje się, że zwroty będą dokonywane przez oszczędzających w wyjątkowych sytuacjach życiowych, gdyż są one obwarowane pewnymi warunkami. Środki z aktywów finansowanych ze składki powitalnej oraz dopłat rocznych będą zwracane do Funduszu Pracy, a do FUS trafiać będzie kwota odpowiadająca zwolnieniom z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od środków wpłacanych na PPK przez pracodawcę (przy jednoczesnym zapisie tych wartości na subkoncie w FUS). Od przyrostu pozostałej wartości aktywów podlegających zwrotowi (wynikającego ze stopy zwrotu z inwestowanych środków) oszczędzający będzie zobowiązany zapłacić podatek od dochodów kapitałowych.

Założono, że mężczyźni z uwagi na mechanizmy zachęcające (składka płacona przez pracodawcę i dopłata roczna z Funduszu Pracy) będą kontynuować oszczędzanie w PPK do osiągnięcia wieku uprawniającego do świadczeń emerytalnych tj. 65 lat.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mld zł, ceny stałe z 2017 r.)	duże przedsiębiorstwa	-1,7	-1,8	-1,8	-1,9	-2,0	-2,3	-22,0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-0,5	-1,6	-2,1	-2,2	-2,3	-2,6	-23,3
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	3,4	6,4	7,1	7,7	8,5	10,9	90,8
W ujęciu	duże							

niepieniężnym	przedsiębiorstwa	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		<p>W długim horyzoncie czasowym wprowadzenie PPK powinno mieć, mimo wzrostu obciążeń związanych ze składką po stronie podmiotu zatrudniającego, pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wzrost stopy oszczędności Polaków i zmiana ich struktury w kierunku oszczędności długoterminowych sprzyjać będzie wzrostowi stopy inwestycji z uwagi na lepsze dopasowanie struktury czasowej oszczędności i inwestycji. Ten czynnik oraz systematyczny wzrost łącznej stopy oszczędności w Polsce i związane z tym zwiększenie się dostępności oszczędności krajowych w finansowaniu nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw przyczynią się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji, a więc i obniżenia kosztu funkcjonowania przedsiębiorstw. Niższy koszt kapitału pozwoli na zwiększenie stopy inwestycji, co sprzyjać będzie szybszej akumulacji kapitału w gospodarce polskiej.</p> <p>W odniesieniu do segmentu gospodarstw domowych akumulacja długoterminowych oszczędności/aktywów gospodarstw domowych powinna wpłynąć na wzrost bezpieczeństwa finansowego w okresie emerytalnym.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na sektor przedsiębiorstw</p> <p>W wyniku wprowadzenia PPK podmioty zatrudniające zobowiązane będą odprowadzać od osób zatrudnionych, które przystąpią do programu, składki w wysokości 1,5% wynagrodzenia brutto. Obliczeń dokonano na podstawie danych ZUS o osobach zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, przy takich samych założeniach odnośnie do wzrostu zatrudnienia, przeciętnego wynagrodzenia oraz skali uczestnictwa w PPK (75% zatrudnionych), jak przy szacowaniu wpływu wprowadzanego rozwiązania na finanse publiczne. Przyjęto, że wpływ na sektor przedsiębiorstw wynikać będzie z płatności składek podmiotu zatrudniającego (wzrost kosztów pracy), pomniejszonej o korzyści wynikające z możliwości zaliczenia ich do kosztów uzyskania przychodu i w rezultacie obniżenia płaconego podatku CIT.</p> <p>Na podstawie danych z ZUS wydzielono podmioty zatrudniające zaliczone do grupy dużych przedsiębiorstw, tj. zatrudniających 250 i więcej osób.</p> <p>Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na grupę rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe</p> <p>Wpływ na gospodarstwa domowe zarówno w krótkim, jak i w długim okresie powinien być pozytywny z uwagi na transfer składek podmiotów zatrudniających oraz transfer zachęt z Funduszu Pracy w postaci składki powitalnej i dopłaty rocznej (dla uczestników PPK, którzy spełnią warunki przewidziane w projekcie ustawy). W obliczeniach nie uwzględniono jako koszt składki płaconej przez uczestnika, ponieważ środki te stanowią dalej własność uczestnika PPK w postaci gromadzonych oszczędności/aktywów. Prezentowane w tabeli wyliczenia (na podstawie danych ZUS) obejmują więc dochody wynikające:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ze składek wpłacanych przez podmioty zatrudniające pomniejszonych o podatek 	

PIT (19%), płacony przez uczestnika PPK,

- otrzymanych: składki powitalnej (transfer jednorazowy) i dopłat rocznych,
- zysków związanych z inwestowaniem zgromadzonych, skumulowanych i nowych środków z wymienionych wcześniej tytułów i ich reinwestowaniem.

Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na polski rynek kapitałowy

Poniższe tabele przedstawiają sumaryczny pozytywny wpływ projektowanych rozwiązań na polski rynek kapitałowy. Efektem wdrożenia ustawy będzie istotne wzmocnienie polskiego systemu finansowego, w szczególności rynku kapitałowego w wielu jego segmentach takich jak rynek akcji, obligacji korporacyjnych, obligacji skarbowych, funduszy rynku nieruchomości (w tym REIT). Część inwestycji będzie mogła być lokowana zagranicą umożliwiając ograniczenie ryzyka koncentracji, ale zakłada się, że udział inwestycji zagranicznych nie przekroczy 30%. Realizacja proponowanych zmian daje silny bodziec do rozwoju warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych oraz Warszawy jako realnego centrum finansowego w Europie Środkowej i Wschodniej. Proponowane zmiany tworzą silną i zdywersyfikowaną bazę dla lokalnych inwestorów posiadających długoterminowy horyzont inwestycyjny. Umożliwiają wzrost udziału polskich inwestorów w strukturze inwestycji bezpośrednich i portfelowych w gospodarce, w tym poprawę międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. W wyniku wdrożenia ustawy (PPK) zakłada się, że całkowite aktywa emerytalne polskich gospodarstw domowych wzrosną z poziomu 172,6 mld zł na koniec 2016 r. do poziomu co najmniej 339,7 mld zł po okresie 11 lat w 2027 roku przy założeniu, że aktywa OFE, IKE i IKZE nie są powiększane o nowe składki, a składki na PPK opłacane są w minimalnej wysokości, tj. 3,5% wynagrodzenia. W przypadku gdyby składki na PPK opłacane były w maksymalnej wysokości 8% wynagrodzenia, to całkowite aktywa emerytalne polskich gospodarstw domowych wzrosną do poziomu 496 mld zł w 2027 roku.

Wariant przy minimalnej składce na PPK równej 3,5% wynagrodzenia:

Dane w mld PLN	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aktywa PPK:									
Razem aktywa na koniec okresu	6	18	34	50	67	84	101	120	138
% aktywów w PPK do PKB	0%	1%	1%	2%	3%	3%	4%	5%	5%
Łączny wpływ oszczędności na rynek kapitałowy	6	12	15	15	15	15	15	15	16
Łączny wpływ oszczędności jako % PKB	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%

Wariant przy maksymalnej składce na PPK równej 8% wynagrodzenia:

Dane w mld PLN	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aktywa PPK:									
Razem aktywa na koniec okresu	12	38	72	106	142	178	216	255	294
% aktywów w PPK do PKB	1%	2%	3%	5%	6%	7%	8%	10%	11%
Łączny wpływ oszczędności na rynek kapitałowy	12	25	32	32	32	32	33	33	33
Łączny wpływ oszczędności jako % PKB	0,6%	1,1%	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%

Powyższe kalkulacje zostały przygotowane w cenach 2017 roku. Przy kalkulacji poziomu aktywów uwzględniono odpływy związane z osiągnięciem przez uczestników PPK wieku emerytalnego.

Ponadto wprowadzenie w Polsce powszechnego systemu PPK powinno m.in. przynieść następujące korzyści społeczno-ekonomiczne:

- wzrost bezpieczeństwa finansowego gospodarstw domowych w wyniku wzrostu aktywów finansowych Polaków, dzięki wykorzystaniu efektywnego mechanizmu długoterminowego oszczędzania,
- podniesienie standardów życia osób po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz wzmocnienie systemu emerytalnego w Polsce,

- wzrost stopy oszczędności w gospodarce przekładający się na zwiększenie długoterminowego potencjału inwestycji finansowych z krajowych źródeł finansowych, podnoszących tempo wzrostu dochodów (PKB) oraz przyczyniających się do poprawy ogólnej stabilności makroekonomicznej polskiej gospodarki (np. poprawa międzynarodowej pozycji inwestycyjnej),
- wzmocnienie bazy finansowania rozwoju sektora przedsiębiorstw w Polsce,
- podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki poprzez oczekiwany wzrost dostępności finansowania młodych innowacyjnych przedsiębiorstw oraz nowych technologii z długoterminowych źródeł.

Wpływ Pracowniczych Planów Kapitałowych na dochody instytucji finansowych

Projektodawca szacuje, że instytucje finansowe w okresie do 3-5 lat od momentu utworzenia pierwszych planów nie będą osiągać zysków z tytułu zarządzania planami. Przyczyną takiego stanu rzeczy będą:

- 1) stopniowo powstająca baza aktywów, za zarządzanie którymi mogą być pobierane opłaty – rozłożenie w czasie wdrożenia PPK w podmiotach zatrudniających, zależne od liczby zatrudnianych osób oznacza, że dopiero od 2021 roku składki do PPK wnoszone będą mogły być od pełnej populacji osób zatrudnianych;
- 2) koszty obsługi PPK, tj. koszty obsługi rejestrów przez agenta transferowego, koszty dostosowania systemów informatycznych do potrzeb planów, koszty komunikacji z uczestnikami;
- 3) koszty związane z przystąpieniem do portalu informacyjnego.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Projektowane rozwiązania zwiększają obciążenia regulacyjne podmiotów zatrudniających oraz podmiotów rynku kapitałowego, niemniej jednak część z wprowadzanych obowiązków będzie mogła być realizowana w formie elektronicznej.

Przewiduje się, że obowiązek utworzenia PPK przez podmioty zatrudniające nie spowoduje znaczącego wzrostu obciążeń administracyjnych, ponieważ większość prac związanych z obsługą planów będzie po stronie instytucji finansowych. Zakres czynności po stronie podmiotów zatrudniających powinien być ograniczony w stosunku do czynności wykonywanych przez pracodawców oferujących pracownikom udział w Pracowniczych Programach Emerytalnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Zakłada się, że w krótkim okresie projektowane rozwiązania spowodują wzrost kosztów pracy. Jednak w długim okresie reforma będzie pozytywnie oddziaływać na podmioty zatrudniające. Wzrost oraz zmiana struktury oszczędności przyczynią się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji, co sprzyjać będzie szybszej akumulacji kapitału w gospodarce i przełoży się na wyższe tempo wzrostu gospodarczego. Efektem wzrostu potencjału gospodarczego będzie zwiększenie zatrudnienia przez przedsiębiorców.

Ponadto przewiduje się, że proponowane zmiany przyczynią się do wzrostu lojalności pracowników wobec pracodawców czego efektem będzie niższy wskaźnik rotacji, a tym samym niższe koszty rekrutacji. Zakłada się, że wzrośnie społeczna odpowiedzialność pracodawców za swoich pracowników, w tym po okresie

zatrudnienia.

Projektowane rozwiązania mogą także przełożyć się na wzrost zatrudnienia w instytucjach rynku kapitałowego, które oferować będą PPK.

Projektowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia obciążeń regulacyjnych podmiotów zatrudniających.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☒ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
--	---	--

Omówienie wpływu	Projektowane rozwiązania przyczynią się do złagodzenia ryzyka niekorzystnego wpływu czynników demograficznych na poziom zabezpieczenia potrzeb emerytalnych osób zatrudnionych. Z uwagi na planowane włączenie do systemu PPK podmiotów zatrudniających z sektora finansów publicznych, projektowane rozwiązania będą oddziaływać na obszar mienia państwowego, zwiększając obciążenia wspomnianych podmiotów. Planuje się znaczne z informatyzowanie procesów związanych z obsługą oszczędzania w PPK.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów aktu normatywnego będzie przebiegało stopniowo. Planuje się, aby obowiązki wynikające z projektowanej ustawy znalazły zastosowanie do:

- 1) podmiotów zatrudniających co najmniej 250 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2019 r.,
- 2) podmiotów zatrudniających co najmniej 50 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2019 r.,
- 3) podmiotów zatrudniających co najmniej 20 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2020 r.,
- 4) pozostałych podmiotów zatrudniających oraz jednostek sektora finansów publicznych – od 1 lipca 2020 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja skutków wejścia w życie regulacji będzie mogła nastąpić najwcześniej po upływie około trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy. Dla oceny ewolucji efektów projektu należy zastosować takie mierniki jak: liczba zawartych umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi oraz umów o prowadzenie tych planów, a także danych dotyczących poziomu inwestycji instytucji finansowych zarządzających PPK, liczba uczestników PPK, wysokość aktywów zgromadzonych w PPK.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Informacja Rady Ministrów dla Sejmu RP o skutkach obowiązywania ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. poz. 398, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717) wraz z propozycjami zmian -

<http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/D7F64CA90A52E2C0C12580A6002C183F/%24File/1205.pdf>

2. Program Budowy Kapitału - https://www.mr.gov.pl/media/22008/ProgramBudowyKapitalu_prezentacja.pdf